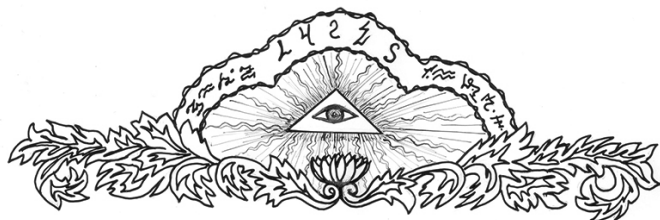

Anastasia Novych

Vtáci a kameň

Bratislava 2024

Ludia sú ako vtáci a kamene. Niektorým **stačí** len **náznak**, jediné slovo, ktoré ich zľahka postrčí k duchovným výšinám. A so svojou **prebudenou podstatou** sa vynesú **k poznaniu** nekonečného vesmíru.

A ostatní? Kameň – je kameň.

vydavateľstvo
BIELY LOTOS

Kontaktná adresa: Vydavateľstvo Biely Lotos s.r.o.

tel: +421 905 216 325

info@bielylotos.sk

www.bielylotos.sk

Prvýkrát vydalo v roku 2007
nakladateľstvo Lotos, Ukrajina

Copyright © Anastasia Novych, 2007

Z ruského originálu Птицы и камень
preložil kolektív prekladateľov MSH ALLATRA

Vydalo Vydavateľstvo Biely Lotos s.r.o.
ako svoju 18. publikáciu

ISBN 978-80-974393-7-8

Všetky osoby a udalosti sú vymyslené. Akákoľvek podobnosť mien, či priezvisk hrdinov so skutočnými menami žijúcich alebo zosnulých osôb a udalostí, ktoré sa stali ktorejkoľvek z postáv, je čisto náhodná a úplne neúmyselná.

SLUŽBA

Bože môj, aká tupá bolesť, ako keby to ani nebola pečeň, ale otvorená rana. Kedy to prestane tak bolieť? Kedy sa to všetko skončí? To nie je možné, prekliata cirhóza... Akurát teraz. Do čerta s ňou, so smrťou. So zubatou sme si už neraz pozerali do očí. Ale moja dcéra... Musí dokončiť vysokú školu. Kto iný jej pomôže v tomto zasranom živote? Nie, nesmiem, nemám právo zomrieť! Tri roky to ešte musím potiahuť. Aj keby som sa mal plaziť, ale musím to dotiahnuť. To nič, to nič, musím vydržať. So zubatou ešte o Rebrovovo telo zabojujeme...

Vyzváňajúci telefón znova vrátil Rebrova do reality šedej každodennosti. „Čo sa to dnes deje? Toto tu nikdy nebolo... Áno, svet sa rúti dolu vodou. Ako tu môžeš nechať dieťa samé...“

„Službukonajúci pätnásteho oddelenia polície major Rebrov. Počúvam vás...“

Uplynulo dvanásť hodín, odkedy major nastúpil do 24-hodinovej služby na policajnej stanici. Situácia bola v posledných dňoch mimoriadne zložitá. V rajóne už tretí mesiac vyčíňal nový gang. Za také krátke obdobie svojej trúfalej a brutálnej činnosti už zločinci spáchali niekoľko lúpežných prepadnutí s použitím strelných zbraní. Vyčíňanie týchto šmejdvov ľudí desilo. Kolegovia museli zbierať informácie doslova po kúskoch, pretože obyvatelia sa zdráhali kontaktovať políciu.

Po sérii úspešných prepadov, keď okúsili chuť úplnej beztrestnosti, sa gang dostal do ráže. Jeho členovia zabili ženu, riaditeľku miestneho obchodného domu, pričom ju najprv kruto mučili. Tým pretiekol pohár

trpezlivosti tak obyvateľov štvrte (najmä tých, ktorí sa zaoberali podnikaním), ako aj orgánov činných v trestnom konaní. Paradoxne, práve žiaľ a zúfalstvo dočasne spojilo ľudí, ktorí pôsobili v tak odlišných sférach.

Život je život. Vznikajú v ňom rôzne situácie, ktoré každý posudzuje zo svojho uhla pohľadu, v súlade s vlastným aktuálnym svetonázorom. Existuje však akási všefudská hranica, ktorá je neviditeľne prítomná v podvedomí všetkých ľudí. A tí, ktorí sa ju odvážia prekročiť, na seba nielenže privolávajú hnev ostatných, ale nevedomky aj ničia to najcennejšie vo svojom vnútri.

Jedna vec je, keď sa človek zo slabosti ducha dopustí priestupku, no pokúša sa ho napraviť dobrom, aby našiel zmierenie predovšetkým nie vo vonkajšom, ale vo vnútornom svete. A úplne iná vec je pevne zatvoriť okenice svojho svedomia, tohto svetlého okienka v chráme svojej duše. Vtedy, ako hovorili naši slovanští predkovia, „... ukrutná zlosť svojou silou ochladzuje srdce, závoj hnevu zakrýva oči a človek padá do pasce svojich čiernych myšlienok, ktoré spaľujú jeho vnútro horšie, ako besniaci požiar. Zostáva sám, ako krkavec na zuhoľnatenom strome uprostred veľkého spáleniska...“

Prakticky všetci zamestnanci obvodného oddelenia už desiaty deň aktívne hľadali vrahov. Ľudia mali prirodzene nervy napäté ako struny. Na policajnej stanici neustále vyzváňal telefón. Pri jeho ohlušujúcom zvuku sa všetci prítomní zakaždým strhli ako pri údere hromu.

Major Rebrov sa snažil odpovedať jasne a pokojne, hoci ho to stálo nemálo úsilia. Telo sa mu jednoducho rozpadalo na kusy od príšernej bolesti. V hlave mu treštalo, pečeň kvílila, a aj žalúdok poriadne vystrájal a reagoval ostrou bolesťou na každé vypätie a nervozitu. A tej bolo teda dosť. Okrem titanského vypätia

v práci sa u Rebrova prejavili aj konkrétne zdravotné problémy. Pečeň dala o sebe vedieť v tú najnevhodnejšiu dobu. Rebrov otáľal až do poslednej chvíle a myslel si, že to prejde. Ale ako sa hovorí na Rusi: „Kým nezahrmí, sedliak sa neprežehná“. Potajomky, aby sa to ani rodina, ani kolegovia nedozvedeli, navštívil kvôli záchvatom prudkej bolesti svojho priateľa lekára. Ten mu po príslušných vyšetreniach stanovil úplne bezútešnú diagnózu: začala sa u neho rozvíjať cirhóza pečene. A ako sa bude pečeň správať v najbližšej budúcnosti, je nejasné.

Pre Rebrova to nebola jednoducho rana osudu, ale totálny knockaut. Smrti by sa ani tak nebál, keby žil sám. Ale mal rodinu – manželku a dcéru, najbližších ľudí, ktorí mu na Zemi zostali, a za život ktorých cítil akúsi nevysvetliteľnú zodpovednosť. A ku všetkému je jediným živiteľom rodiny. Manželka by sa len ťažko niekde zamestnala, pretože už štyri roky trpí astmou. Dcéra študuje na vysokej pedagogickej škole, kde treba za štúdium platiť nemalé peniaze. Takže Rebrovov plat bol jediným zdrojom rodinných príjmov. A napriek tomu, že major mohol už pred dvoma rokmi odísť do dôchodku, pretože dosiahol stanovený počet odslužených rokov, pokračoval v práci, aby jeho dcéra mohla doštudovať. A v tom toto! Toľko „šťastia“ naraz...

Priateľ mu samozrejme odporučil tých najlepších lekárov. Poradil mu, aby sa vážne začal zaoberať svojím zdravím (pretože ďalej sa to už takto ťahať nedá), a aby šiel do nemocnice a preliečil sa. Takže tak... Ale liečba by aj podľa najskromnejších odhadov bola dosť drahá. A major si zjavne nebude môcť dovoliť znášať ešte aj tieto obrovské náklady. Prirodzená česťnosť a poctivosť mu nedovolili, aby si takú veľkú sumu požičal od svojich priateľov. Veď aj tých pár jeho priateľov, tak ako on sám, žilo od výplaty k výplate a snažilo sa nejako prežiť. A návrh priateľa, aby založil alebo

predal svoj nehnuteľný majetok, Rebrov okamžite zamietol. Po prvé preto, že jeho nehnuteľný majetok predstavoval jeden dvojizbový byt, na ktorý kedysi čakal takmer pätnásť rokov. A po druhé, jeho povaha sa priečilo, aby kvôli záchrane vlastnej kože pripravil svoju rodinu o strechu nad hlavou. Takže Rebrovova voľba bola podľa merítok jeho svedomia jednoduchá a skromná: vykašľať sa na všetky predpovede lekárov, a za každú cenu sa pokúsiť ešte tri roky udržať pri živote, aby dcéra stihla dokončiť školu. A potom nech sa deje, čo sa deje... Rozhodol sa otročiť do posledného dychu.

Keď Rebrov zapísal do knihy ďalší telefonát, vzal si tabletku Analginu, aby aspoň trochu utlmil bolesť, ktorá mu neustále pripomínala blížiaci sa neodvratný koniec. Priateľ mu síce odporučil Ketonal, ale ten bol oveľa drahší ako Analgin. Major aj predtým na sebe šetril, lebo veril, že je lepšie častejšie dopriať dieťaťu sladkosti. A teraz už vôbec nehodlal utrácať za svoju „opotrebovanú schránku“, ako začal v poslednej dobe nazývať svoje telo.

* * *

Na obvodnom policajnom oddelení to hučalo ako v úli. Všetci behali sem a tam s bezradným výrazom na tvári. Blížil sa koniec desiateho dňa bezvýsledného pátrania, a to vytváralo atmosféru všeobecnej nervozity a extrémnej podráždenosti. Veď okrem naliehavej práce zároveň existovali aj každodenné rutinné povinnosti.

Do cely predbežného zadržania, alebo ako ju prezývali kolegovia, do „opičiarny“, priviedli ďalších „klientov“ – troch narkomanov a špinavého bezdomovca, ktorého poznalo už takmer celé obvodné oddelenie. Priviedli ho vždy, keď „horeli“ ukazovatele, ako keby v obvode iní bezdomovci ani neboli. Kolegovia tohto

chudáka žartom prezývali Vasja, pretože bol v istom zmysle extrémny vo všetkom. Raz ho pouliční chuligáni zmlátili viac ako iných bezdomovcov. Potom zase na povale, kde zimoval, začala náhodou horieť elektroinštalácia. A samozrejme, aj napriek tomu, že sa Vasja všetkými silami snažil požiari uhasiť, bol to práve on, koho obyvatelia obvinili z jeho založenia. Inokedy sa zase stal náhodným svedkom takých krvavých udalostí, až z toho šiel mráz po chrbte. Vasja sa skrátka neustále dostával do nejakých problémov.

Rebrov hľadal očami svojho zástupcu, nadporučika Čmila. Ten si na päť minút odskočil, aby sa porozprával s priateľom, ale bol preč už dobrú polhodinu. Keď Čmila major na pracovisku nenašiel, dal kľúče strážmajstrovi, svojmu druhému zástupcovi.

„Kostuškin, otvor.“

„Zdravím, Rebrov!“ na stanicu vošiel náčelník výjazdovej skupiny kapitán Oniščenko, ktorý spolu so strážmajstrom sprevádzal túto veselú spoločnosť. „Čo si taký mrzutý? Ako sa darí?“

„Ále, nič dobré,“ mávol rukou major.

„Daj pokoj s takými pochmúrnymi myšlienkami, u nás to tiež nestojí za nič,“ usmial sa kapitán. „Veď vieš, že všetko dobré v tomto živote je buď nezákonné, alebo nemorálne, alebo vedie k obezite...“

„To je presné,“ súhlasil Rebrov a nútil sa cez bolesť vykúzlif úsmev. „Kde si vyhrabal tých krásavcov?“

„Predstav si, práve sme preverovali jednu adresu...“

Oniščenko nestihol dohovoriť, keď sa jeden z narkomanov, zjavne s úplne zatemneným vedomím, náhle premenil z pasívneho „klienta“ na mimoriadne agresívneho. „Vstaňte, kreténi, všetkých vás postrieam!“ zreval na plné hrdlo. Potom prešiel na sprosté nadávky, začal šialenou rýchlosťou pobehovať po miestnosti a zhadzovať stoličky, ktoré na spráchnivených nohách aj tak sotva stáli.

Rebrov a Oniščenko zareagovali prakticky ihneď, a o pár okamihov neskôr sa pripojili aj strážmajstri. Narkomana musela upokojovať celá skupina.

Zostávajúci dvaja kumpáni sledovali všetok ten rozruch s úplnou ľahostajnosťou. Ale bezdomovec, keď videl, koľko pozornosti všetkých policajtov sa upiera k tomuto mužovi, si nepozorovane čupol a začal sa po štyroch rýchlo presúvať k východu. No vo dverách sa, pre neho trochu nevhod, objavil nadporučík Čmil, ktorý sa ponáhlal na pomoc svojim kolegom. Jeho impozantná postava, ktorá vyplňala takmer celý vchod, prinútila bezdomovca zjojnúť od prekvapenia. Bez toho, aby spomalil, sa nešťastník prudko otočil a s rovnakou obratnosťou, v rekordnom čase a v tej istej polohe absolvoval spiatočnú cestu. Pri cele sa rýchlo vztýčil do vertikálnej polohy a zaujal predchádzajúce miesto vedľa dvoch narkomanov. S obavami úkosom pozrel na Čmila, vystrúhal mučenícky výraz, a akoby sa nechumelilo, uprel pohľad na frmol v miestnosti. Rebrovovho zástupcu táto klauniáda poriadne pobavila. Ale na moralizovanie nebol čas. Keď širokým, náhlivým krokom prechádzal popri neúspešnom utečencovi, nadporučík mu len pohrozil prstom, ledva pritom skrývajúč úsmev. Ten s pochopením dôstojne prikývol. Tým tento incident, ktorý si ostatní ani nevšimli, skončil.

Nakoniec sa vyčíňajúceho narkomana podarilo nejako ukludniť. Ten vychladol rovnako náhle, ako sa predtým rozbesnel. Zadržaných zamkli do „opičiarne“. Chlapi, ktorí sa tejto malej potýčky zúčastnili, stále ešte vypúšťali paru z rozbúrených emócií.

„Do čerta, to je dnes deň, samé nervy!“ rozhorčoval sa kapitán Oniščenko.

„Ivnič, nikdy nie je tak zle, aby nemohlo byť ešte horšie,“ uškrnul sa Čmil.

„Fuj, fuj, fuj! Že ťa huba nebolí!“ odpovedal kapitán. „Aj bez toho sme sa celý deň nahánali ako štvaná zver...“

Ľudia sa úplne zbláznili, na každom kroku vyvádzajú ako pomätení.“

„Mesiac sa určite natočil tou nesprávnou stranou. Tam, pozri sa cez okno: jedna veľká, okrúhla, úplná r...“

Muži sa zasmiali.

„Áno, presne tak, úplná r... Dnes sme z deviatich zavolaní štyrikrát vyšli úplne zbytočne. Ľudia sa vydesia hneď, ako sa niečo šustne.“

„Oznámili to predsa v televízii... Tak sú ostražití.“

„Radšej keby boli takí ostražití svedkovia! A to vo vlastnom obchode zabili majiteľku, a nikto nič nevidel ani nepočul! Akoby sme aj bez toho nemali práce až nad hlavu... A predstav si, do šľaka, že sa tu zase objavili nejakí cudzí gauneri...“

„Ešte tí nám tu chýbali,“ s trpkosťou v hlase povedal Rebrov.

„Pravdu máš,“ prikývol kapitán. „No, čo je to za život? Za taký mizerný plat každý deň taká drinal!“

„Ivanič, treba byť optimistom,“ prehlásil nadporučík.

„Si ešte mladý, k životu si si ešte ani neprivoňal. Optimista, to je bývalý pesimista, ktorý má plné vrecká peňazí, žalúdok v úplnom poriadku, a ktorého žena odišla veľmi ďaleko.“

Muži sa znova rozosmiali.

„Čmil je dnes nejako podozrivo veselý. Nevšimol si si, Rebrov?“ s úsmevom sa spýtal Oniščenko.

„To je taký po stretnutí s priateľom,“ odpovedal major s tajomným úsmevom.

„S priateľom?!“ v Oniščenkových očiach zahoreli šibalské plamienky. „Zazrel som ja toho jeho 'priateľa' u nás pred vchodom! Ten ti má krivky, to si ešte nevidel. Také prsia, taký 'mesiac'...“

„Ale no tak,“ so spokojným úškrnom poznamenal Čmil. „Možno je to láska na prvý pohľad.“

„To určite, koľká už v poradí?“ uťahoval si Oniščenko. „Mal by si sa oženiť, lebo z tej lásky na prvý pohľad dostaneš chronickú konjunktivitídu.“

„Čo, čo?“ spýtal sa nadporučík.

„Očnú chorobu.“

„Čo, Ivanič, závidíš? Mimochodom, všetci ľudia sa rodia slobodní a seberovní.“ A po krátkej pauze Čmil lišiacky dodal: „Ale niektorí sa potom oženia.“

„A tak je to vždy!“ mávol rukou kapitán Oniščenko a na stanici sa opäť ozval tlmený smiech.

* * *

Pracovný deň sa blížil ku koncu. Bol naozaj veľmi stresujúci a ťažký ako pre obyvateľov mesta, tak aj pre strážcov poriadku. Zlo, ktoré zrodil svojou činnosťou nový gang, rástlo doslova ako z vody. Zasiavalo do ľudí rastúci strach a ako magnet k sebe priťahovalo to najhoršie. Okrem nových cudzích gaunerov sa v uliciach mesta objavila aj skupina podnapitých výrastkov, ktorí sa snažili okoloidúcim demonštrovať svoju kolektívnu silu. Došlo k nárastu domácej kriminality. Ľudia akoby strácali svoju pravú tvár a ľahko podliehali negatívnej stránke svojej podstaty.

Keď sa priblížila polnoc, policajné oddelenie znateľne osirelo. Zostala len výjazdová skupina a tí, čo mali službu. Únava, nahromadená počas dňa, ľudí uspávala. Nadporučík Čmil chodil zamyslene sem a tam, až sa zastavil pred „opičiarňou“. Odtiaľ sa ozývalo tiché chrápanie spiacich „obyvateľov“. Spokojný s tým, že všade vládne pokoj, sa nadporučík opäť usadil do staručkého, ošuntelého kresla, ktoré stanica zdedila po bývalom „červenom kútiku“. Nohy si vyložil na jedinú viac-menej zachovalú stoličku. Keď sa takto uvelebil, siahol po akýchsi starých novinách a so sústredeným výrazom v tvári sa snažil preniknúť do podstaty informácií.

Ale už po pol hodine sa noviny pokojne dvíhali v rytme jeho tlmeného chrápania.

Strážmajster Kostuškin sa snažil bojovať so spánkom v sede pri stole. Ale mladý organizmus si pýtal svoje. Viečka akoby boli z olova. A tak zaspal spánkom mladistvých a bezstarostne si pritom podopieral tvár rukou. Obidvaja zástupcovia sa s trhnutím prebúdza-
li, len keď zadrnčal telefón. No keď videli, že neprišiel nikto z vedenia, znova sa ponárali do sladkých driemot.

Len Rebrov sedel na stráži a nezažmúril oko. Bolesť jeho telo neopúšťala. Analgin bolesť dočasne utlmoval, ale nezbavoval od nej úplne. Také dlhotrvajúce záchvaty bolesti major ešte nemal. Telo bolo ako cudzie a musel vynaložiť nemálo úsilia, aby ho prinútil k pohybu. Nechcelo sa mu zbytočne ani pohnúť. Zato vedomie... Fungovalo horúčkovito naplno a prebiehala v ňom akási vnútorná analýza prežitého života. A všetko sa to dialo vo zvláštnom stave, v akomsi odpútaní vedomia od tela, cez hmlistý opar tupej, hlodavej bolesti.

Po poslednom telefonáte sa Rebrov nijako nemohol upokojiť. „Čo sa stalo s ľuďmi? Čo sa stalo s týmto svetom? Ako keby všetci zdiveli, prepadli zlobe... A k tomu všetkému ešte táto babka... Trpí nespavosťou, alebo čo? Tu je aj bez nej napätá situácia, a ona si zmyslí, že ma bude o polnoci cez telefón poučovať o tom, ako je dnes polícia k ničomu... Kritizovať vedľa všetci! Mali by sem prísť a sami popracovať ako 'čističi ľudskej žumpy'! Slušní občania nevidia ani stotinu tej špiny, s ktorou majú policajti dennodenne do činenia... Mali by sa radšej zaoberať výchovou svojich detí a vnukov, než preklínať druhých. Mládež je ponechaná sama na seba! Robí výtržnosti, pichá si len tak z nudy a nečinnosti, pričom si berie príklad zo svojich 'skúsenejších' kamošov. A psychika sa láme rýchlo... Začnú malým 'jointíkom', aby nevyzerali pred kamarátmi ako blbci, a potom ani nevedia ako, stávajú sa na tomto svinstve

úplne závislými. Narkoman predá za dávku aj svoju vlastnú matku! Ale keď výrastka zadržíme, rodičia vytrvalo tvrdia 'môj syn nie je taký', 'zatkli ste ho pre nič za nič'. A ty sa ako hlupák obhajuješ, snažíš sa im otvoriť oči, aby uvideli skutočné fakty a ich skorú neradostnú budúcnosť. Človek sa pýta sám seba, je mi toto treba? Veď život aj bez toho nie je med lízať...

Vedenie nás kritizuje za nízku objasnenosť trestnej činnosti. A ako môže byť vysoká objasnenosť trestných činov, keď polícia pracuje z čistého entuziazmu? Rozpočet ministerstva vnútra zákonodarcovia takmer každý rok znižujú. Hliadková služba je prakticky v rozklade. A veď predtým sa práve vďaka nej darilo podľa horúcich stôp objasniť väčšinu pouličných zločinov. Z orgánov činných v trestnom konaní začalo kvôli nedostatku peňazí odchádzať stále viac skúsených pracovníkov, ktorí už stratili akúkoľvek vieru. A k čomu to viedlo? K ničomu dobrému. Profesionálne jadro mnohých služieb bolo prakticky rozvrátené, pozície vysoko kvalifikovaných odborníkov zaujala neskúsená mládež, z ktorej dobrá polovica nemá žiadne vyššie vzdelanie. A vôbec, čo túto mládež dnes motivuje? Dôstojnícka česť, slušnosť, dôstojnosť, ako to bolo za mojich čias? Nie. Dnes je hlavným stimulom túžba po moci a ľahkom zarábku. Pod rúškom zákona okrádajú občanov bez kúska hanby, a navyše sú drzí.“ Rebrov sa pozrel na pokojne driemajúceho Kostuškina a Čmila. „Nie všetci, samozrejme, ale prevažná väčšina. Ako im majú dôverovať ľudia, ktorých záujmy má polícia chrániť?“

Major si pomasíroval viečka a čelo, aby aspoň trochu zmiernil tú tupú bolesť.

„Ale na druhej strane, aj chlapcov možno pochopiť,“ premýšľal ďalej. „Musia živiť rodiny. Komu by sa chcelo za taký mizerný plat nastavovať svoj zadok guľkám a každý deň sa nervačiť v tejto špine? Je to jednoducho akýsi začarovaný kruh... A ja tu sedím

na telefóne ako obetný baránok a počúvam všetky tie sťažnosti na systém...”

Rebrov náhle znovu ostro zacítil štipľavý zápach tejto miestnosti, presne ako v ten deň, keď na policajnú stanicu vstúpil prvýkrát. Prenikavý a ostrý špecifický pach potu, cigariet a zatuchnutosti, ktorý je takýmto inštitúciám vlastný... Nebolo možné sa ho zbaviť. Presiakol človeka a jeho oblečenie svojimi výparmi, a ako biľag ho všade sprevádzal, čím upovedomoval okolie, kde je takýto jedinec zamestnaný. Spočiatku, keď tu začal pracovať, nemohol si naň dlho zvyknúť. Ale potom ho úplne prestal vnímať. A teraz mu tento zápach opäť udrel do nosa, ako keby mu niekto strčil pod nos otvorenú fľaštičku s čpavkom. Rebrov rýchlo vyšiel na chodbu, odomkol vchodové dvere a vyšiel pred vchod.

Bola neskorá jeseň a počasie už bolo celkom chladné. Ale majorovi sa tá vlhkosť a sviežosť čerstvého vzduchu páčila. „Čo sú zase toto za novoty?“ povedal si v duchu rozčúlene, keď prišiel k sebe z náhleho pocitu, že sa dusí. „To mi ešte chýbalo... Pokoj, Rebrov, pokoj...”

Major vytiahol cigaretu, škrtol zápalkou a pripáľil si v snahe upokojiť svoje v poslednej dobe napäté nervy. Avšak myšlienky neodbytné prichádzali jedna za druhou v akejsi neviditeľnej špirále logických úvah o zmysle života.

„Áno..., život preletel ako iskra z tejto zápalky. Sotva sa stihla rozhorieť, a už zhasína pod závanom čejsi vôle zhora... Zhora?!“ začudoval sa Rebrov sám sebe. „Vari už starnem? Veď ešte nemám taký vek...”

Aký paradox, telo sa rozpadá na kusy ako u vetchého starčeka, a vo vnútri pocit, ako by si bol plný síl ako v mladosti... Mladosť... Ach, to boli zlaté časy! Žiadne ťaživé starosti, len žiarivé túžby a pevná viera v lepšiu budúcnosť. Prvá skutočná láska... Áno, to bola naozaj tá najlepšia časť môjho života...”

Major si spomenul, ako po skončení základnej vojenskej služby sníval o tom, že pôjde na Literárny inštitút. S ruštinou a literatúrou v škole nemal žiadne problémy. Ale jeho kamarát z rovnakého mesta Sergej, s ktorým bol spoločne odvedený do armády, ho požiadal, aby mu pomohol dostať sa na právnickú fakultu. Len tak zo srandy odovzdal prihlášku spolu s ním. Na skúške úspešne napísal písomnú úlohu za obidvoch. S dejepisom si nejako poradili. V angličtine trochu krivali, ale prešli. Učiteľka, mladá baba, sa našťastie vžila do ich situácie. A tak bol Rebrov prijatý spoločne so svojím kamarátom na právnickú fakultu. Stať sa právnikom sa aj vtedy považovalo za prestíž. Mladí ľudia vyrastali na filmoch, v ktorých sa oslavovala česť a vysoké morálne kvality dôstojníkov, ich odvaha a hrdinstvo. Rebrov, rovnako ako jeho priateľ, bol tou romantikou uchvátený a snažil sa podobať na svojich obľúbených hrdinov.

Keď však neskôr začali pracovať, romantický mladícky zápal pri strete s realitou trochu pohasol. Jeho priateľ odišiel zo služby takmer okamžite, ale Rebrov zostal slúžiť „potrebám ľudu svojej vlasti“. Kde všade len nepracoval: pri zhromažďovaní dôkazov, vo vyšetrovaní... A prakticky všade mal kvôli svojej poctivosti a priamočiarosti neustále konflikty s nadriadenými. Potom si ho vzal k sebe na oddelenie náčelník kriminálky, tiež čestný človek zo starej školy. Rebrov vykonával prácu vyšetrovateľa takmer štrnásť rokov. Čo všetko len za tie roky videl, s čím všetkým sa musel stretávať...

Majorovi sa v pamäti vynoril posledný veľký konflikt, po ktorom ho vyššie velenie vylúčilo z vyšetrovania, a navyše mu prišili ešte aj pokarhanie „za hrubé správanie sa k nadriadeným“. Išlo o to, že dva roky sledovali jedného dvakrát odsúdeného grázla, ku ktorému viedli nitky mnohých miestnych trestných činov. No dokázať jeho spoluúčasť bolo ťažké, pretože trestné činy sa mu

darilo páchať rukami iných ľudí, pričom formálne zostával pred zákonom „čistý“. Raz však predsa len spravil chybu. Vyšetrovatelia jemu a jeho komplicom prakticky štyri dni chodili v päťách. Vďaka takej intenzívnej práci sa im podarilo zabrániť vražde. Pri zatýkaní zločineckej skupiny boli dvaja Rebrovovi kolegovia vážne zranení. Ich práca ale v konečnom dôsledku vyšla nazmar. Celú vinu na seba vzal jeden z členov zločineckej skupiny. A hlavný podozrivý bol „pre nedostatok dôkazov“ prepustený. Najdôležitejšie podklady k jeho obžalobe pritom zo spisu záhadne zmizli. Dva roky práce vyšli navnivoč, zranení kolegovia... Aký to malo zmysel? Rebrov považoval za svoju povinnosť obnoviť spravodlivosť v kanceláriách vyššieho velenia, odkiaľ vlastne ten čudný príkaz prepustiť hlavného podozrivého prišiel. V dôsledku toho Rebrova škandalózne z vyšetrovania vyhodili a nepomohli ani jeho minulé úspechy, ani príhovor náčelníka kriminálky. Jediné, čo pre neho jeho bývalý šéf vtedy dokázal urobiť bolo, že mu zohnal prácu na policajnej stanici jednej z okrajových častí mesta a incident ututlal.

Rebrov sa v hĺbke duše doteraz nezbavil pocitu krivdy. Vyššie velenie v princípe úplne kašľalo na jeho zásluhy, na to, že on a jeho kamaráti riskovali svoje životy, zatiaľ čo šéfovia sedeli v teplých kanceláriách. Kašľalo na to, že si Rebrov pri tejto práci totálne zničil zdravie. A tu je výsledok – cirhóza. Toto ochorenie je možné nazvať chorobou vyšetrovateľov. A nie je na tom nič prekvapujúce. Deň za dňom neustály stres, mŕtvoly, krv... Ktorý normálny organizmus môže niečo také vydržať? A tak sa treba uvoľniť vodkou, a aspoň trochu sa zbaviť dlhotrvajúcich šokových stavov.

Major horúčkovo hľadal aspoň nejaký zmysel služby, ktorej zasvätil veľkú časť svojho života. „Ako som prežil svoj život? Bez prestania som bojoval za spravodlivosť... Ktorého zo skutočných banditov som

posadil za mreže? Žiadneho! Z tých, ktorých bolo treba zavrieť, sú teraz buď poslanci, alebo sedia na radniciach, alebo sa stali 'váženými ľuďmi'. Ale veď to sú skutoční zločinci! A koho zatvárali? Tých, čo ukradli starenke kura? Alebo susedovi fúrik? Alebo v bani brvno? Veď títo ľudia sa dopustili trestného činu z hladu alebo napáchali niečo v opitosti! Zavreli tých, ktorí nemali peniaze, aby sa vykúpili. A skutoční banditi na našu prácu kašľú! Dá úplatok a prípad je uzavretý. To už mohli rovno stanoviť oficiálne sadzby a nechať ľudí robiť si, čo chcú... Prečo sa teda vystavovať guľkám a riskovať život? Taký bordel...“

Napriek tomu, že čerstvý vzduch pôsobil osviežujúco, Rebrov sa opäť rozrušil. V spleti myšlienok sa opäť začali odvíjať ťaživé úvahy, už mnohokrát prebrané, prešpikované nenávisťou a zlobou. Major uhasil ohorok a rozdrvil ho nohou, ako keby práve ten bol vinníkom všetkého, čo sa v jeho živote stalo. Keď vošiel do budovy, znovu za sebou zavrel dvere a zamieril na svoje pracovisko. Protivný zápach, aj keď už len tlmene, ale predsa ešte stále dráždil svojou zatuchnutosťou, akoby to bola zatuchnutosť samotného systému právneho poriadku.

Na stanici ticho pochrapkávali. Nadporučík Čmil pootvoril jedno oko, vyhodnotil situáciu a znovu sa ponoril do spánku. Major pristúpil k pokojne driemajúcej „opičiarni“. „Hmm, priviedli bezdomovca, narkomanov... Stále tie isté tváre. Treba plniť ukazovatele?! S týmito tu? Aké je to všetko hlúpe... Veď všetci sú si aj tak veľmi dobre vedomí, že tento 'odpad' civilizácie je len dôsledkom neporiadku, ktorý panuje všade naokolo. Príčina sa ale skrýva v tých, ktorí tento 'odpad' bez výčitiek svedomia produkujú. A všetci mlčia, boja sa o svoju kožu. Odkiaľ by sa v tejto krajine zobrala spravodlivosť? A kto teraz vôbec potrebuje ochrancov spravodlivosti, keď sa okolo deje toto všetko? Asi som sa narodil v nesprávnom čase...“

Ach, život, život... Kto si Ťa takýto vymyslel? Keď si mladý, snívaš a niečo si plánuješ, ale spadneš do tej najneočakávanejšej šlamastiky a plácaš sa v nej celý život. Keď sa nad tým tak zamyslím, toto vlastne vôbec nie je pre mňa. Celý život som tu pracoval len preto, že to vtedy tak dopadlo. A okrem toho bolo treba živiť rodinu. Myslel som si, že aspoň na dôchodku si splním svoje literárne sny, dcéra už doštuduje... A zrazu tu máš – cirhóza... Vyzerá to, že život už končí. A čo som stihol urobiť z toho, čo chcela moja duša? Nič. Je hlúpe si myslieť, že máš ešte čas. Ak aj nejaký je, potom len tu a teraz. A využiť ho treba veľmi racionálne, nepremárniac ani jedinú šancu týchto neoceniteľných okamihov života.

Kto vie, načo som sa vlastne na Zemi narodil... Kvôli pokračovaniu rodu? Dieťa ale za nejakých osemnásť rokov vyrastie. A čo ďalej? Vnúčatá, staroba... Stále v nejakom zbesilom kolobehu starostlivosti o potomstvo ako každé zviera. Čím sa teda od neho človek líši? Schopnosťou myslieť? No premýšľať o čom? Ako si zariadiť bývanie, splodiť potomstvo, nakŕmiť ho a postaviť na nohy? To sa človek odlišuje od zvierata iba tým, že ono robí všetko inštinktívne a človek robí to isté, ale premyslene? Súdiac podľa života, je to tak. Ale prečo si teda človek vo vnútri praje niečo viac, niečo, čo presahuje hranice tohto po stáročia zaužívaného kolobehu? Potomstvo, áno, to je skvelé. Ale ty sa predsa rodiš sám, v kotli tohto života sa varíš tiež prakticky sám (pretože príbuzenstvo, to je iba akýsi vonkajší stimul a podpora tvojej vlastnej životnej platformy) a nakoniec umieraš tiež sám, pričom tento jav prežívaš čisto na svojej vnútornej úrovni. Veď v skutočnosti nikto nepozná ani tvoje myšlienky, ani to, čo skutočne prežívaš, ani tvoj reálny život so všetkými 'audio' a 'video' obrazmi vnímania skutočnosti v tvojom mozgu. Načo teda príroda potrebuje

Fragment kresby Anastasie Novych „Kto si?“

takéto hromadenie vnútorných informácií, myšlienok jednotlivca? Veď okrem teba samotného ich žiadna živá bytosť nepotrebuje. Čo sa skrýva v hĺbinách tohto tajomstva prírody? Ak deti vychovávaš osemnásť rokov – a to niekedy ani nevieš, koho si vychoval, pretože niektoré ich myšlienky a činy zostávajú pre teba nerozlúštiteľnou záhadou, potom na 'kultiváciu' alebo lepšie povedané 'hromadenie' svojho vnútorného stavu utrácaš celý svoj vedomý život, počnúc raným detstvom a končiac posledným dňom na Zemi. Tak v čom je teda zmysel? Načo sú všetky tieto úrovne ťažkostí a utrpenia? Prečo prchavá mladosť prináša také okamihy vnútorného šťastia, za ktorými potom smútiš po zvyšok svojich dní? V čom je pravá podstata ľudskej existencie? Kto teda v skutočnosti som? Vari som len telo? Rozhodne nie. Prečo sa toto vrece kostí a tekutín pohybuje iba vďaka sile mojej vôle? Mojej? A kto som teda ja, ak myslím nezávisle na telesnej bolesti? Čo je to vlastne bolesť? Kto som?!“

Z tohto náhleho privalu nových myšlienok, ktoré prenikali až do hĺbky duše, sa Rebrov až zachvel. Potriasol hlavou. V tú noc sa s ním naozaj dialo niečo neobvyklé. Niečo, čo sa ešte nikdy nestalo. Jeho vedomie bolo zvyknuté odpovedať na otázky logickými, dôkladnými úvahami. Ale teraz sám sebe kládol také na prvý pohľad jednoduché a zároveň neuveriteľné zložité otázky, zasahujúce niečo hlboko osobné, že sa to rozumu vyšetrovateľa s jeho obvyklou logikou jednoducho vymykalo.

Rebrov opäť zľahka potriasol hlavou v naivnom domnení, že sa tak týchto myšlienok zbaví. No tie nielenže nezmizli, ale zintenzívnili svoj útok pri strete s obvyklými ponurými úvahami o každodennej existencii. Pritom telo neustále upozorňovalo bolesťou na vážne poruchy. V tomto hroznom stave zastihol majora ďalší telefonát o tretej v noci. Rebrov zodvihol slúchadlo a unaveným hlasom sa automaticky ohlásil:

„Službukonajúci pätnásteho obvodu policajného oddelenia major Rebrov...“

V slúchadle zaznel ženský hlas. Bežný jav – opilecká bitka. Zase čiasi predĺžená oslava narodenín v dôsledku nadmerných dávok alkoholu premenila byt na boxerský ring. Došlo k vybavovaniu účtov až do krvi... Rebrov sa spojil vnútornou linkou s výjazdovou skupinou. Za nejaký čas vošiel do miestnosti kapitán Oniščenko s ospalou tvárou.

„Komu tam z opitosti alebo z hladu preskočilo v hlave o tretej ráno?“ spýtal sa a pretieral si pritom oči.

„Ale, tu, pozri,“ kývol hlavou Rebrov.

Kapitán si zbežne prečítal záznam.

„Dočerta, budeme sa musieť hnať až na druhý koniec rajónu! Ach jaj, máme to ťažké...“

Oniščenko sa pozrel na Čmila, driemajúceho pod novinami, usmial sa a potichu sa k nemu prikradol.

„Rota, budíček! Nadporučík Čmil, dve mimoriadne služby!“ zavelil hlasno.

Ospalý Čmil inštinktívne vyskočil do pozoru, pričom zrazil na podlahu jedinú zachovalú stoličku a nechtiac zhodil zo stolíka popolník plný ohorkov. Hneď sa však spamätal. Spolu s ním od úľaku vyskočil aj strážmajster Kosťuškin.

„Dočerta s tebou, Oniščenko! Raz kvôli tebe nebudem môcť mať deti,“ nespokojne zavrčal Čmil. „Prečo by si nemal?“ začudoval sa so smiechom kapitán.

„Prečo, prečo...“ napodobnil ho Čmil. „Preto... Vieš, ako to vplýva na psychiku...“

„Ahaaa...“, odvetil Oniščenko a dodal: „Ale veď 'moc bez zneužitia stráca svoju príťažlivosť'. Nie sú to tvoje slová?“

„Áno, tomu sa hovorí, bez preháňania aj rozprávkar drieme.“

Stanica trochu ožila. Zatiaľ čo sa Oniščenko s Čmilom rozprávali, prišli ešte ďalší dvaja vyšetrovatelia a vodič.

„Hotovo, vyrážame,“ povedal kapitán, keď opúšťal miestnosť.

„Veľa šťastia,“ odpovedal Rebrov.

Po odchode výjazdovej skupiny sa Čmil potácal po miestnosti ako medveď prebudený zo zimného spánku. Kopal do úlomkov stoličky a hundral si popod nos:

„Ten Oniščenko... 'keď nemôže sám, ani inému nedá'. Na takom mieste mi prerušil sen, had jeden...“

„Sadni si k pultu, kým uvarím kávu,“ povedal Rebrov hľadiac na nadporučíka.

Čmil prerušil svoju „činnosť“, sťažka dosadol k stolu a rozhliadol sa okolo, na kom by si vylial zlosť. Rebrov sa na tento účel zjavne nehodil. Bol služobne starší a k tomu dobrý chlap, vždy s ním jednal ako s človekom, nie ako ten Oniščenko. Čmil sa rozhliadol po miestnosti. „Čo tak nahliadnuť do opičiarne?“ pomyslel si a zastavil sa pohľadom na cele. Ale vtom do miestnosti vošiel Kostuškin, ktorý si potreboval odskočiť na záchod. A to bol pre Čmila ideálny cieľ na vypustenie pary. Využil, že Rebrov odišiel do inej miestnosti, nasadil hrozivý výraz a panovačne vyhlásil:

„Strážmajster Kostuškin, prečo sú odpadky na pracovisku?“ Ukázal na ohorky ležiace na podlahe a nariačil: „Rýchlo vziať metlu a upratať!“

„A prečo ja? Čo som to ja zhodil?“ odpovedal rovnakým tónom Kostuškin.

Čmil ostal v nemom úžase.

„To je teda mládež! Ako sa to, dočerta, rozprávaš s nadriadeným?!“

„Prestaň, Čmil! Čo sa do mňa navázaš? Sám si to zhodil, sám si to pozametaj.“

„Čože, čože?“

Nadporučík začal pomaly vstávať spoza stola. Pri pohľade na jeho impozantnú postavu sa Kostuškin prikrčil, pretože sám nebol veľmi svalnatý. Takže keď sa Čmil výhražne postavil v celej svojej výške,

strážmajster ďalej nepokúšal osud, stal si do pozoru a zasalutoval.

„Rozkaz, vziať do ruky metlu a upratať priestor!“

A okamžite zmizol z dohľadu, aby si zaobstaral potrebný „čistiaci“ nástroj. Čmil spokojne zamľaskal, znovu si sadol a zamrmlal:

„No veď preto...“

Keď Rebrov priniesol kávu pre všetkých troch, nadporučík práve poučoval Kostuškina o tom, ako má človek pracujúci u polície plniť rozkazy. Kostuškin už v tom čase zametal posledné ohorky a nespokojne zazeral na Čmila.

„Vy ste sa pustili do upratovania? Výborne!“ pochválil ich Rebrov. „Navrhujem, poďme niečo zjesť.“

Major vytiahol veľký obložený chlieb starostlivo pripravený manželkou a rozkrojil ho na tri časti. „Ponúknite sa.“

Pri popíjaní horúcej kávy Čmil zmiernil svoj agresívny tón.

„Áno, káva,“ pozrel sa na hodinky, „o pol štvrtej ráno – to je rajske potešenie! Kostuškin, váž si chvíle svojej mladosti! Kde inde by si si ešte vypil kávu o tretej v noci v blízkosti takých exotických individuí,“ Čmil kývol smerom k „opičiarni“, „s takou špecifickou prímiesou rôznych aróm?“

Rebrov sa nenápadne pousmial a už tušil, čo má Čmil za lubom. Ten pokračoval v prehánaní:

„Predstav si, že sedíš a piješ kávu v ponurej noci (škoda, že nie je piatok a trinásteho), vo svetle splnu v čiernočiernych mrakoch, kedy upíri a vlkolaci rušia mesto svojim ľahavým vytím...“

V tom okamihu niekde nablízku skutočne zavyl pes. Kostuškin skoro pustil hrnček. Ale nahlas povedal:

„Aha, teraz budeš rozprávať o upíroch... Zabudol som si z domu vziať chránič na nos, aby si ma zaň nevodil.“

„Ja?! Vodiť za nos?! Nikdy! Rebrov by ma klamať nenechal,“ a zlovestným hlasom pokračoval: „Pred dvoma mesiacmi, neďaleko odtiaľto v susednej dedine, zomrel jeden upír za veľmi záhadných okolností. Volal sa Luka. Keby si len videl jeho dom a hlavne kôľňu... Umrel by si od strachu! Po tom, čo videli, nemohli ani skúsení kriminalisti dva týždne spať, stále sa im o tomto Lukovi zdalo. Predstav si veľký porcovací stôl, krv, črevá, smrad, desať odratých visiacich mŕtvol...“

Košťuškin sa z rozprávania začal dusiť kávou. Rozkašľal sa a vybehol na záchod.

„Eeech,“ mávol rukou Čmil. „Slaboch!“

„No, s desiatimi mŕtvolami si to očividne prehnal,“ poznamenal Rebrov. „Aj jedna vtedy stačila, aby urobila dojem.“

„To ja len tak, na pošteklenie nervov,“ zažartoval Čmil.

V tej chvíli sa ozvalo prenikavé, ohlušujúce zvonenie telefónu. Čmil a Rebrov sebou súčasne trhli.

„Áno, bratku, všetci sme už s nervami na konci!“ poznamenal s úsmevom Rebrov na tú reakciu a zdvihol slúchadlo.

„Službukonajúci pätnásteho obvodu policajného oddelenia major Rebrov.“

„Príďte čo najrýchlejšie,“ ozval sa v slúchadle trasľavý hlas nejakej starency. „Tam... tam... počuť výstrely..., niečo sa deje, dieťa plače...“

„Počkajte chvíľku. Povedzte mi svoje priezvisko, meno, adresu...“

Starenka začala zmätene hovoriť, a ustarostene celý čas opakovala, že za stenou sa niečo stalo, dieťa plače, a že treba okamžite prísť. Tento úzkostný stav staršej ženy sa na akejsi nevedomej úrovni preniesol aj na Rebrova. V jeho vnútri sa niečo zovrelo. No major sa snažil zostať pokojný a zistiť o situácii všetky podrobnosti.

Tak to malo byť podľa predpisov. Aj keď sám veľmi dobre vedel, aké hlúpe a smiešne sa zdali byť jeho otázky človeku na druhom konci. Je v šoku a oni sa ho pýtajú na meno a priezvisko. Ale na druhej strane, niekto musí zachovať pokoj, aby uvažoval jasne a triezvo bez ohľadu na to, aká napätá je situácia. Veď akákoľvek panika vždy už aj tak napätú situáciu len zhoršuje.

Asi po dvoch minútach major konečne pochopil, o čo ide. Volali susedia zo súkromného dvojdomu. Starček a starenka sa prebudili na zvuky podobné výstrelom. Potom sa za stenou ozval hluk, hurhaj, detský krik. Zavolali na políciu.

Rebrov zalovil v pamäti. Uvedená adresa sa mu zdala známa. A potom si spomenul... No samozrejme, keď bol ešte vyšetrovateľom, jeho cesty sa skrížili s majiteľom tohto domu. Nebol to zlý človek. V tých časoch bol dobrovoľným strážcom verejného poriadku, pomohol vyšetrovateľom zadržať starého kriminálnika. Teraz je súkromným podnikateľom. Žije so svojou ženou, asi desaťročným synom a staršou matkou. S manželkou obchoduje na trhu s oblečením. Nie sú ani chudobní, ani bohatí. Zarobia si na živobytie. Muž nepije, nefajčí. Má niečo so zdravím, vredy, alebo také niečo... Nie, ak by už došlo k opileckej bitke, tak určite nie v tomto dome.

Rebrov spozornel. Nejasný, nevysvetliteľný pocit nepokoja rástol ako snehová guľa. Nie, niečo tu nie je v poriadku. Stalo sa tam naozaj niečo vážne. Musím okamžite zavolať výjazdovú skupinu. Stop... Skupina odišla na druhý koniec rajóna. Rebrov usúdil, že kým im to oznámi a kým prídu, môže byť už príliš neskoro. Príliš neskoro!!! Rebrov ani sám nevedel, prečo si bol taký istý, že to výjazdová jednotka nestihne. Na nejakej podvedomej úrovni cítil, že treba konať ihneď a rýchlo. Vyskočil a bežal do vedľajšej miestnosti po bundu.

„To si piš, že neľahká...“ Čmil nestihol dokončiť. Prerušil ho Rebrov, ktorý sa zastavil na polceste.

„Takže, Čmil, ihneď oznám zapísanú adresu výjazdovej skupine. Nech okamžite vyrazia, hneď ako budú môcť!“

Čmil, ktorý vycítil vážnosť situácie, sa spýtal:

„Čo sa stalo?“

„Starenka začula výstrely. Zdá sa, že za stenou sa bojuje... Dom je vo vedľajšej štvrti... Nechceš sa osviežiť behom?“ pokúsil sa viac-menej pokojne povedať Rebrov, ale veľmi sa mu to nedarilo.

„Samozrejme,“ povedal zmätene Čmil a pokrčil ramenami. „A čo stanica?“

Vtom vošiel strážmajster.

„Dobre sa zabávate takto v noci!“ povedal so smiechom Kosťuškin, ktorý považoval celú scénu za žart.

„Tak, Kosťuškin, budeš na telefóne. Čmil, volaj výjazdovku!“

Rebrov sa ponáhľal po oblečenie. Čmil sa pokúšal spojiť s výjazdovou skupinou.

„A čo sa stalo?“ vyplašil sa Kosťuškin.

„Nie vždy sa na policii po nociach spí, občas sa tam aj pracuje,“ uštipačne poznamenal nadporučík. „Čo pozeráš? Plň rozkaz!“

Spojil sa s výjazdovkou a vysvetlil situáciu.

„A ja tu zostanem sám?!“ Napokon to Kosťuškinovi došlo a vypúľil oči. „To sa nesmie!“

„Prečo sám? Pozri, koľko tu máš partákov!“ nahnevane kývol Čmil smerom k „opičiarni“ a obliekal si bundu. „Jeden lepší ako druhý.“

„Je to proti predpisom!“ snažil sa hystericky zakryť svoj strach Kosťuškin.

„Počúvaj, ty ufňukanec!“ chytil Čmil strážmajstra za golier a poriadne s ním zatriasol. „Stále melieš: 'To sa nesmie, to sa nesmie.' Považuj to za mimoriadnu udalosť. Rozumel si?! My s Rebrovom budeme hneď späť.“

Posedíš si tu, nič sa ti nestane. Čo sa bojíš ako baba?!“ Po poslednej vete sa Kosťuškin spamätal. Vtom sa objavil oblečený Rebrov.

„Tak, poďme,“ prikázal a v behu si kontroloval služobnú zbraň. „Kosťuškin, zavri za nami.“

„Nemal by som zavolať nadriadeným, keď ide o mimoriadnu situáciu?“ zmätene brblal strážmajster.

„Ja ti zavolám!“ pohrozil Čmil. „Načo zbytočne obťažovať ľudí o pol štvrtej ráno? Možno, že je tam všetko v poriadku, možno len ľudia zle počuli... Pozrieme sa tam a vrátíme sa. Je to jasné?!“

„Jasné,“ súhlasne zamrmlal Kosťuškin.

„Nepočujem!“

„Rozkaz!“

„No, to už je iné,“ povedal spokojne Čmil.

„Prestaň sa zaoberať hlúposťami! Ponáhľajme sa,“ poháňal nadporučika Rebrov.

* * *

Vonku bolo pomerne chladno. Fúkal nepríjemný severný vietor. Zem bola mierne namrznutá. Okolo ani živej duše. Rebrov s Čmilom bežali spiacou štvrtou šedivých panelákov. Ich dupot sa rozliehal naokolo, ale sotva ho niekto počul. V oknách sa už dávno nesvietilo, ľudia v skorých ranných hodinách pokojne spali v teplých posteliach a vychutnávali si sladké sny.

Čmil uháňal vpredu a ešte pritom dokázal debatovať s majorom.

„Neprežívaj to tak! Možno, že sa babke niečo zdalo. Alebo sa mládež baví, odpaľuje petardy. Sám som bol mladý a prešiel si tým.“

„Áno... starý pán,“ povedal udýchane major.

Rebrov trochu zaostal. Snažil sa bežať tak rýchlo, ako to len bolo možné. Od príšernej bolesti sa mu telo rozpadávalo na kúsky a každý otras spôsoboval ostré

spaľujúce rezanie v pečeni. Nohy sa mu podlamovali. V ušiach mu hučalo. V hlave akási hmla. Ale Rebrov aj tak pokračoval v tomto pre neho namáhavom behu, ako keby neprekonával len dva bloky domov, ale vzdialenosť rovnajúcu sa jeho životu.

Čmil sa obzrel. Pri pohľade na Rebrova mu zovrelo srdce, keď videl, koľko úsilia vynakladal tento muž na prekonanie tejto vzdialenosti. Nadporučík zmiernil tempo a bežal popri majorovi. „Počuj, prečo letíme ako keby horelo?! Poďme normálne krokom. Možno mala starenka nočnú moru, a my k nej ako idioti uháňame o pol štvrtej ráno ako na rande!“ a žartom dodal: „Čo sme nejakí gerontofili? Ja osobne som tradičnej sexuálnej orientácie.“

„Vpred!“ zachrčal Rebrov.

„Keď vpred, tak vpred... Mne to nevadí,“ povedal Čmil a s iróniou v hlase pokračoval: „Nech je tak! Hovorí sa, že v živote by sa malo všetko vyskúšať... Počuj, a čo keby som k tej babke zabehol sám? Zistím, čo a ako. A ty počkáš na policajnej stanici, kým to s ňou vybavím...“

„Nevieš, aká radosť ťa tam môže čakať,“ pokúsil sa Rebrov odpovedať tiež žartom, zadýchaný od rýchleho behu.

Napokon zostal blok panelákov za nimi. Začal sa zamotaný labyrint rodinných domov.

„Kam sa ženieš, Čmil?“ zavolať Rebrov na nadporučíka.

„Veď tá ulica je tým smerom!“ kývol Čmil.

„Nie... tadiaľto,“ mávol rukou major a predbehol nadporučíka, aby mu ukázal cestu.

Všade naokolo začali neúnavne štekajúť psy prebudené dupotom nôh. A už je tu tá správna ulica a na jej konci na križovatke hľadaný rohový dom. Rebrov pribehol k bránke, zastavil sa, a takmer sa na ňu zavesil, ako sa snažil chytiť dych. Čmil sa tiež ohol v páse

a oprel sa rukami o kolená, aby nabral dych. „Za tebou... by sa jeden uštvál,“ povedal a ťažko dýchal. Čmil zdvihol oči na podozrivo tichého majora. Rebrov stál ako prikovaný a so zatajeným dychom upieral zrak niekam do dvora. A keby nezdvihol ruku a neukazoval gestom „Pozor!“, Čmil by si pomyslel, že je mŕtvy. V bočných a predných oknách domu, podľa všetkého tej istej miestnosti, sa svietilo. Za závesom sa mihali niečie tiene.

Rebrov potichu otvoril bránu a spolu s Čmilom vošli do dvora. Neďaleko ležal v neveľkej tmavej kaluži mŕtvy pes. Čmil si čupol a prstom sa dotkol lepkavej tekutiny. „Krv,“ prikývol súhlasne.

„Chod' zľava,“ šepol major a ukazoval na bočné okno.

Čmil opäť kývol. Prikrčený sa krátkymi prískokmi pozdĺž hospodárskych budov raz-dva dostal k plotu, oddeľujúcemu dvor od neveľkého kvetinového záhonu pri dome, kam bolo orientované bočné okno. Aj napriek svojej mohutnej postave nadporučík takmer nehučne preskočil plot a skryl sa v tme.

Rebrov si utrel pot z čela. Vytiahol z puzdra pištoľ, odistil ju a podišiel k dverám. Srdce mu búšilo v hrudi a rozliehalo sa po celom tele. Dýchal zrýchlene. Od rýchleho behu a silného vypätia sa mu triasli ruky. V krku mu vyschlo. Chytil kľučku dverí a zľahka ju pritiahol k sebe. Povolila ľahko – dvere boli odomknuté. Rebrov ich čo najopatrnejšie pootvoril a ticho vošiel do domu. Pohyboval sa v tme len po hmata, až narazil do niečoho mäkkého a obozretne si čupol. V slabom lúči svetla, ktorý prenikal spod dverí vedľajšej miestnosti, rozpoznať ruku starej ženy. Preveril pulz. Nenahmatal ho, avšak telo bolo ešte teplé. „Žena zrejme schytala prvú ranu,“ preblesklo hlavou Rebrovovi. „Pričom úplne nedávno.“ Major prekročil mŕtvolu, pevnejšie zovrel v ruke rukoväť pištole a začal nehučne postupovať k pruhu svetla.

Keď došiel k ďalším dverám, znovu ich pomaly pootvoril smerom k sebe. Táto izba bola prechodná. Vľavo, v susednej miestnosti, sa svietilo. Práve odtiaľ sa ozýval detský plač. Mužské hlasy hrubo požadovali peniaze. Bolo počuť tlmené údery a stonanie. Rebrov sa prikrčil pri zárubni a opatrne vykukol. Dvaja ozbrojení banditi v čiernych maskách mlátili zviazaného majiteľa domu ležiaceho na podlahe a dožadovali sa, aby im ukázal miesto, kde sú peniaze. Jednému z nich visel cez rameno samopal, druhý zvieral v ruke pištoľ. Tretí lupič stál vľavo so sekerou a sledoval počínanie svojich komplicov. Za ním sa krčil malý chlapec, priviazaný k radiátoru pri okne. Od strachu mal zažmúrené oči a žalostne plakal. Napravo ležala na pohovke žena, zviazaná šnúrou na prádlo, so zapchatými ústami.

Rebrov sa horúčkovo snažil prísť na to, ako postupovať ďalej. No vtom jeden z lupičov, ten so samopalom, schmatol muža za vlasy, ukázal prstom na chlapca a zareval: „No tak sa pozeraj, ty sviňa!“ Kývol na svojho kumpána, a ten sa sekerou zahnal nad krehkým teličkom dieťaťa. Chlapec ohlušujúco zvrieskol...

Rebrova akoby vystrelilo. Bez rozmýšľania vyrazil z miesta, kričal pritom nejaké štandardné frázy, ale ani nepočul vlastný hlas. Jediná myšlienka, ktorá mu zbesilo pulzovala v hlave, bola za každú cenu zachrániť dieťa. A v tej chvíli pocítil, akoby ním zozadu v oblasti zátylku prenikol nejaký žiarivý, spaľujúci lúč. Akoby v jeho tele doslova vybuchol a vyvolal v ňom silné mravčenie ako po mocnom výboji elektrického prúdu. Od tohto momentu sa celý obraz vnímania Rebrova zmenil. Myšlienky zmizli. Nastala jasnosť mysle a absolútny pokoj. Čas sa akoby spomalil.

Uvidel hlaveň pištole, namierenú na seba, ale necítil žiadny strach. Bola tam len jasnosť mysle

a chladná kalkulácia. Zrak sa neobvykle skoncentroval a zreteľne zaznamenal, ako z hlavne banditu vyletela guľka. Rebrov podvedome uhol hlavou a vyhol sa tak trajektórii letu guľky. A až potom uvidel záblesk z čierneho okrúhleho otvoru. Pohľad mu padol na pravé rameno protivníka. Rebrov napodiv nevidel ani oblečenie, dokonca ani kožu, ale iba ramenný kĺb, ktorý trhala guľka. Podvedome stisol spúšť. A v nasledujúcom okamihu guľka prenikla nepriateľom presne v mieste určenom jeho očami. Rebrov konal takmer automaticky. Na svoj vek neuveriteľným skokom priletel k banditovi so sekerou a ľavou nohou ho kopol do hrude tak, akoby celý život trénoval bojové umenia. Ten tvrdo narazil do steny. Potom sa od nej odrazil ako loptička, dopadol na podlahu a pustil sekeru z rúk.

Rebrov otočil hlavu mierne doprava. Tretí lupič, ktorý pustil mužove vlasy, sa už dvíhal a obracal na majora hlavne samopal. Rebrov konal rýchlo, ľahko a koordinovane, ako keby zautomatizovanie týchto pohybov trénoval roky. Pravou nohou zrazil zbraň nabok a dole, a prišliapol ju k podlahe. Pokračoval v pohybe, prikrčil sa a z otočky protivníkovi uštedril celou váhou svojho tela silný úder ľavým lakťom priamo za ucho. Ten sa bezvládne zrútil priamo na majiteľa domu. Rebrov si preložil zbraň do ľavej ruky a pravou začal dvíhať samopal. V tej chvíli zahliadol kútikom oka niečo podivné.

Major otočil hlavu. V priechodnej miestnosti hneď pri dverách, kde ešte pred sekundou stál on sám, uvidel priezračnú žiariacu siluetu. Jej rysy boli čoraz jasnejšie a zreteľnejšie, až sa nakoniec objavila podoba krásnej tváre. Pohľad tej tváre prenikal priamo do duše a ožaroval svojim svetlom tie najskrytejšie hlbiny. Rebrov cítil, že nedokáže vydržať silu tohto pohľadu, ale odpútať sa od jeho nádhernej príjemnej a láskavej príťažlivosti, ktorá hladila srdce, bolo nemožné.

O sekundu neskôr však na Rebrovov nevýslovný údiv jeho periférne videnie zafungovalo tak, akoby sa priamo pozeral na udalosti odohrávajúce sa vedľa neho.

Uvidel do najmenších podrobností, ako sa sklo triešti na množstvo črepín, ako do miestnosti letí kus dreva, ktorý vyráža okenný rám, a za ním sa do miestnosti rúti mohutná postava nadporučika Čmila. Prekvapený touto neobvyklou vlastnosťou zraku, major s námahou odtrhol pohľad od žiariacej tváre a pozrel sa na okno, ktoré bolo napodiv celé. No v tej sekunde sa sklo rozbila na márne kúsky a obraz, ktorý zachytil Rebrovov mozog, sa odohral v skutočnosti. Čmil vletel do miestnosti ako uragán. Keď ale uvidel živého a nezraneného majora a tiež okolo neho ležiacich zločincov, zostal trochu zaskočený. Rýchlo sa však spamätal a začal lupičom zväzovať ruky.

Rebrov si udržal rovnaký stav absolútneho pokoja. Opäť sa obzrel smerom k priechodnej miestnosti, ktorá najviac priťahovala jeho pohľad. Ale izba bola už prázdna, zívajúca svojou pohlcujúcou temnotou. Len slabé rozptyľujúce sa svetlo sa plynule vzdŕaľovalo a žiarilo z chodby. Rebrov ho bez rozmýšľania nasledoval.

Každým krokom svet stále viac menil svoje kontúry. Čím ďalej sa Rebrov vzdŕaľoval od jasného svetla, tým viac sa zaostroval a stláčal priestor okolo neho. Keď vošiel do tmavej chodby, akoby sa ponoril do pomaly sa otáčajúceho tunela. Okrúhle „steny“ a „podlaha“ sa nachádzali v akomsi amorfnom stave. Lepšie povedané, „steny“ a „podlaha“ boli pojmy z Rebrovovej minulosti. Teraz videl niečo ako rôzne zhluky atómov a molekúl, ktoré doslova ako živé menili svoju formu a kopírovali odtlačok jeho kroku. Rebrovova ruka voľne vnikala do „stien“ tejto hmoty. Hoci ani ruka už nebola rukou, ale akýmsi tečúcim prúdom rôznofarebných energií,

uzavretých v obale z rovnakých nepatrných častíc ako „steny“ a „podlaha“.

Pred sebou uvidel neobvykle zoskupené atómy a molekuly zmiešané s rozptyľujúcim sa svetlom uhasínajúcich energií. „Starenka,“ preblesklo mu hlavou. Telo obklopovala slabá žiara. V oblasti hlavy, v jej samotnom strede, pulzovala zlatisto červenkastým svetlom malá rôsolovitá hmota. Nad telom sa vznášal neveľký, oslnivo jasný chumáčik. Rebrov nejakým spôsobom chápal, že tento zhhluk energií a pulzujúci rôsolovitý chumáčik sú jedným celkom, ktorý tvorí podstatu človeka, prebývajúceho v telesnej schránke. Zdalo sa mu, že toto malinké žiariace Niečo je nepopierateľne živá, večná bytosť. Pocítil na sebe jej neviditeľný pohľad, napätie a akýsi smútok zvierajúci dušu. A on ho pochopil, porozumel bez slov. „Všetci sú živí, živí,“ povedal v duchu major. Bytosť presne pochopila jeho myšlienky. Zažiarila mäkkými, neuveriteľne teplými odtieňmi, ktoré sa objavili aj na rôsolovitom chumáčiku, a v Rebrovovej duši zanechávali podobný upokojujúci a utišujúci pocit. V tom Rebrova osvietilo. Jasne si uvedomil, že smrť ako taká neexistuje!

Tento objav ho ohromil, otvoril mu dvere do doposiaľ neznámeho, viac ako reálneho sveta, sveta večnosti, a naplnil tak život úplne novým zmyslom existencie. Len čo vyšiel von, ocitol sa akoby v známom, ale zároveň úplne inom svete. Prúdy nabitých častíc obmývali jeho telo závanom úplne hmatateľnej živej sily pod ľudským názvom „vietor“. Tieto častice prenikali do telesnej schránky a nabíjali iné častice svojou energiou, ktoré zase odovzdávali svoju silu ostatným, a vyvolávali v celom tele pocit čulosti a sviežosti.

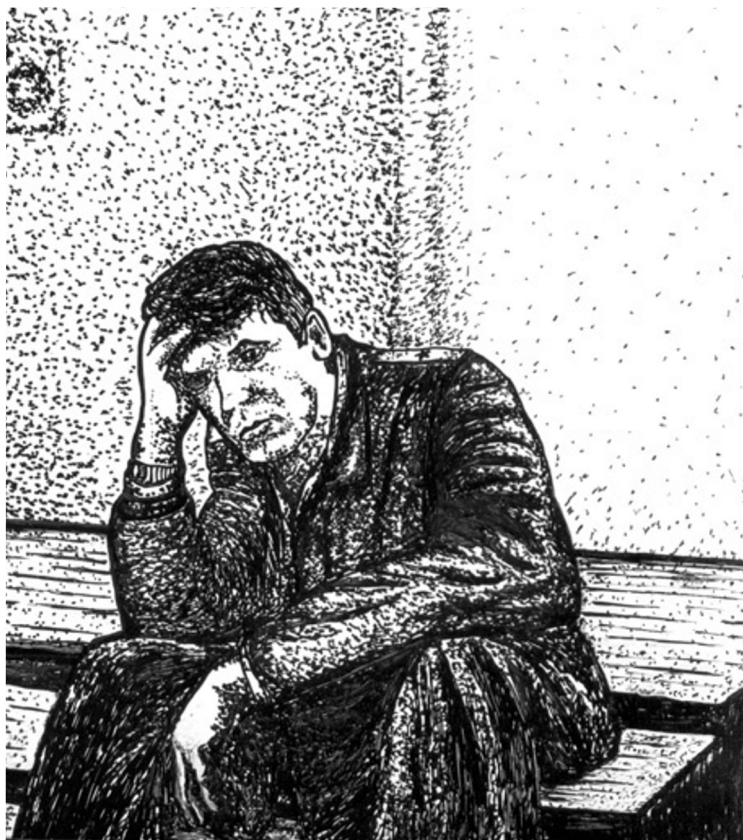
Svet vôbec nemal ponuré farby. Hral zvláštnym svetlom života, ktoré Rebrov predtým vôbec nevnímal. Všetko navôkol žiarilo pestrými farbami.

Neexistovalo tu rozdelenie na živé a neživé objekty. Všetko bolo svojim spôsobom živé: pohybovalo sa, spájalo, čím získavalo jedinečnú škálu odtieňov, rozdeľovalo sa na jednotlivé pulzujúce farebné tóny, neobyčajne menilo svoje stavy...

Šokovaný tým, čo videl, si Rebrov sadol pred vchodové dvere. A až teraz si všimol, že vidí akýmsi neobvyklým spôsobom ako chameleón. Jeho zorné pole sa výrazne rozšírilo. Bez toho, aby otočil hlavu, vnímal prakticky všetko, čo bolo hore, dole, za ním aj po stranách. Iba nevelký prúžok vzadu dole zostával neviditeľný. Aby si prezrel tento kúsok priestoru, bolo potrebné mierne otočiť hlavou. Rebrov nemohol pochopiť, čo sa stalo s jeho zrakom. Zavrel oči a prikryl si ich rukou. Avšak napriek tomu, že viečka boli zatvorené, videl svoju ruku aj svoje prsty pritlačené k očným viečkam. Navyše videl všetko, čo sa dialo okolo neho, akoby neexistovala vôbec žiadna prekážka.

Rebrov si šokovane odtiahol ruku od tváre a pozrel sa na ňu. Vtom však objavil ďalšie ohromujúce schopnosti svojho zraku. Čím silnejšie sústreďoval svoju pozornosť na špičku prsta, tým hlbšie prenikal jeho pohľad a mnohonásobne zväčšoval viditeľný objem, ako pod lupou. A to napriek tomu, že v tom okamihu cítil, že drží ruku v stále rovnakej vzdialenosti od očí. Videl do najmenších podrobností kresbu na bruškách svojich prstov v podobe zvláštnych labyrintov. Pripomínala mu kľukatý terén, zbrázdený hrboľatými priekopami a plochými kopcami. Pod týmto záhadným reliéfom sa skrýval ďalší neviditeľný svet. Ružová hmota obklopovala rozvetvené vyústenia modrastých pružných trubičiek.

Tie intenzívne pulzovali a tlačili svojimi zložitými chodbami pod obrovským vnútorným tlakom búrlivé prúdy červenej tekutiny. No aj v tomto neuveriteľne živom svete existoval ešte jemnejší svet.

Kresba Anastasie Novych „Major Rebrov“

Z takej hlbokej koncentrácie zostalo Rebrovovi trochu nevoľno. Podvedome odtrhol pohľad od prsta, zrak sa rozostřil a prst sa vrátil do svojej obvyklej podoby.

V snahe trochu sa spamätať, presunul Rebrov svoju pozornosť na zvuky. Ale aj tu sa stretol s unikátnym javom. Nepočul zvuky ako obvykle, ale reálne ich cítil celým telom. S neskrývanou zvedavosťou začal major preskúmať nové možnosti svojho organizmu. Najprv pocítil štekot psov. Tie vlny boli ako živá, samostatná sila s vlastnou zásobou energie. Rodiac sa a prechádzajúc veľmi krátku životnú cestu, menili svojimi vibráciami okolitý priestor. Rebrov cítil, ako pružné vlny narážajú na jeho telo, podobne ako vlny na mori valiace sa jedna za druhou, a obmývajú ho ako rýchly prúd kameň pod hladinou. Pocítil aj iné, jemnejšie zvuky a životnú silu týchto energií.

Rebrov sa začal nadšene sústreďovať na rôzne pocity. Obraz sveta, ktorý sa mu otvoril, ho úplne ohromil. Všetky tie farebné odtiene okolitého priestoru neboli ničím iným než rozmanitými energiami rôznorodých vln. Okrem toho, všetky živé aj neživé objekty boli v skutočnosti energetické častice generujúce špecifické vlny. Ich rozmanitosť a vzájomné pôsobenie boli pôsobivé. Vlny boli nositeľmi rôznej sily a energie, pohybovali sa každá svojou rýchlosťou, a keď na seba v priestore narazili, tak sa vzájomne posilňovali, odrážali, či pohlcovali a menili na inú energiu. Pri pozorovaní všetkej tejto nádherly Rebrov neočakávane urobil ešte ďalší ohromujúci objav: tento život nekončí! Pojem „smrť“ v ňom neexistoval. Energie, ktoré tvorili podstatu života, iba prechádzali z jedného stavu do druhého, meniac formy. Existovali večne!

Z týchto objavov sa Rebrovovi až zatajil dych. Búrliwym prúdom ho zaplavila neopísateľná radosť a bezhraničná láska ku všetkému. Zatúžil dušou objasť celý svet a úplne sa rozplynúť v jeho neobyčajnej harmónii.

Inšpirovaný tým, čo videl, nadšene pozrel na obrovský priestor nočnej oblohy, žiariaci oslnivými hviezdami. Pocítil odtiaľ prichádzajúce zvuky, ktoré nikdy predtým nepočul. Lepšie povedané, neboli to ani zvuky, ale skôr akási symfónia, ktorá raz skladala všetky tie tóny do nádhernej melódie, potom zase oblažovala sluch zvukom nádherného sóla. Táto hudba očarúvala svojím jemným prelínaním a svojou neobyčajnou vnútornou krásou.

Rebrov si vychutnával harmonický zvuk Vesmíru. Vyložene cítil akési vnútorné neoddeliteľné prepojenie medzi sebou a celým tým úchvatným svetom. Mal taký pocit, že presne vie, kde sa čo nachádza – kde je rozžeravená hviezda, kde je planéta, a kde je to len svetlo vyhasnutého telesa, ktorého energia sa dávno premenila na niečo iné. A v niektorých tmavých zákutiach Vesmíru jasne pocítil existenciu oku neviditeľných galaxií a ich planét, s úplne reálnym typom života, podobným tomu nášmu. To, čo Rebrov pocítil, nebolo jednoducho spojenie s Vesmírom, ale akési nevysvetliteľné spojenie každého atómu jeho tela s každým elektrónom nebeských telies. Na nevedomej úrovni vedomia chápal, že ak ešte chvíľku pobudne v tomto ohromujúcom stave hlbokého preniknutia do tajov sveta, odhalí sa mu niečo bezmedzné. Ale v tej chvíli mu zostalo naozaj nevoľno. Zdalo sa, že ešte chvíľku a stratí vedomie. Rebrov sklopil pohľad k zemi a snažil sa spamätať.

Dorazila výjazdová skupina. Všade dookola začali pobežovať ľudia. Rebrovovi udrel do nosa pach krvi, pušného prachu, benzínu, zmesi pánskych parfémov so štipľavým zápachom policajnej stanice a k tomu ešte tucet ďalších pachov, špecifických pre tento dom. Prišli autá prokuratúry, oddelenia pre boj s organizovanou trestnou činnosťou a sanitky. Na dvore začal intenzívny pohyb.

Rebrov nezúčastnene pozoroval pobežujúcich ľudí. Vyzerali ako silné zdroje rôznych vln, ktoré z nich vyžarovali. Svojimi energetickými vibráciami tieto vlny rýchlo zaplňali priestor okolo domu. Major po prvýkrát uvidel, že človek zaberá oveľa väčší objem, ako si myslel. Telo svojim vzhľadom pripomínalo roj veľmi malých včiel, ktoré sa v rôznych skupinách pohybovali každá svojim smerom.

Tento roj atómov a molekúl, premiešaný s vnútornými energiami, bol obklopený asi dvadsaťcentimetrovou hustou hmlou. A zvrchu ho obklopovala polmetrová neobyčajná žiara. Celý tento kokón intenzívne vyžaroval akési energie, ktoré neuveriteľnou rýchlosťou zaplňali okolitý priestor.

Rebrova potľapkávali po ramene, na niečo sa ho pýtali, on niečo odpovedal bez toho, aby odpútal vnútorný zrak od sledovania prebiehajúceho procesu. Pristúpil k nemu lekár a začal sa zaujímať, či nie je zranený. Vtedy sa major otočil a zameral pozornosť na tohto človeka.

Pochopil otázku oveľa rýchlejšie, než ju lekár stihol celú vysloviť. Rebrov ale vnímal súčasne aj ďalšie, silnejšie myšlienkové vlny, ako keby v lekárovi hovorili rôzni ľudia o úplne protichodných veciach, pričom tie negatívne výrazne prevažovali. Major cítil lekárove myšlienky tak zreteľne, akoby sa toto všetko odohrávalo v jeho vlastnom mozgu.

Napokon sa všetok zhon a zmätok skončil. Na príkaz vedenia poslali Rebrova domov. Nastúpil do policajného auta spolu s ostatnými kolegami, ktorí sa ponúkli, že ho budú sprevádzať. Sotva sa ozval rev motora, major sa prepol na iné vnímanie. Jeho pozornosť upútal chod motora. Akokoľvek sa to môže zdať zvláštne, no Rebrov uvidel, čo sa deje vo vnútri. Jasne videl, ako sa vstrekuje benzín, hrajúci rôznymi farebnými odtieňmi, a mieša sa so vzduchom. Ako iskra túto zmes zapaluje,

ako nastáva výbuch. Sila explózie tlačí piest. Piest prenáša energiu na kľukový hriadeľ a prostredníctvom neho na kolesá. A kolesá sa točia, zachytávajú sa o asfalt. A táto transformujúca sa energia, ktorá ich poháňa, by mala Rebrova približovať k domovu. On však napodiv z nejakého dôvodu pocítil, že to dom sa približuje k nemu.

Major sa na celý tento záhadný svet pozeral s ne-skrývaným údivom. Ako keby sa rozdvajil. Na jednej strane to pre neho bolo niečo nové. Na druhej strane však cítil, že to všetko už kedysi videl: aj Vesmír, aj atómy, aj vlny. On poznal tento svet!!!

Z opatrnosti Rebrov svojim kolegom nič o svojich neuveriteľných objavoch nehovoril, aby ho neoznačili za blázna. Hoci pri pohľade na všetku tú reálnu okolitú krásu zmeneného sveta si niekde v hĺbke uvedomoval, že bláznivý je práve ľudský svet so všetkou jeho emocionálnou špinou a živočíšnymi potrebami.

Keď dorazili k domu, Rebrov potichu, aby nezobudil rodinu, vstúpil do bytu. Ani nerozsvietil svetlo, pretože výborne videl aj v tme. Tma ako taká v skutočnosti ani neexistovala. Svet hral pestrou škálou svetla. Každý majorov krok a dotyk vyvolával nový prívál vlnových vibrácií a ich interakciu.

Ustlal si na gauči a ľahol si. Lepšie povedané, ako náplň do koláča z listkového cesta sa ponoril do rovnako neobyčajného prostredia atómov a molekúl, pohybujúcich sa po rôznych trajektóriách. Pocítil blažený stav uvoľnenia a pokúsil sa zavrieť oči. Ale aj keď privrel viečka, stále videl celkový obraz miestnosti so všetkým tým životným pohybom tejto „nehnutelnosti“. Rebrov sa v duchu usmial: „Ako mám teraz spať?“ Netušil, čo má robiť, tak si začal prezeráť tento nádherný nezávislý život svojho bytu. Potom sa mu v hlave začali premietáť v obrátenom poradí všetky udalosti tejto noci. A keď sa myšlienky dostali k ohromujúcemu

penikavému pohľadu jasnej tváre, pred Rebrovovými očami vzplanul žiarivý oslepujúci záblesk a upadol do hlbokého spánku.

* * *

Major sa prebudil, keď už bolo vonku poludnie. Videl normálne, ako predtým. Cítil sa však ako úplne iný človek, ako keby v jeho vnútri došlo k celkovému pozitívnemu obratu. Telo ho napodiv vôbec nebolelo. Naopak, bolo plné síl, ako keby sa mu vrátila druhá mladosť. Celý organizmus bol ľahký a ako znovuzrodený.

Doma nikoho nebolo. Dcéra odišla do školy, žena zrejme na trh. Popískujúc si veselú melódiu, Rebrov si zacvičil so zaprášenými činkami, čo už dávno nerobil. Potom sa v dobrej nálade vybral do sprchy. Keď sa poumýval, naučeným pohybom vytlačil z tuby krém na holenie a začal si ho nanášať na dvojdňové strnisko. Pritom si naďalej pospevoval. Keď však pozrel na seba do zrkadla, zmeravel. Vlasy, ktoré mu pred pätnástimi rokmi začali šedivieť, sa zmenili na tmavo hnedé. Jemná sieť vrások na tvári sa stratila. Zmizli vačky pod očami, aj žltkastá farba kože. Tvár akýmsi záhadným spôsobom znovu získala svoju prirodzenú zdravú farbu. Ale čo bolo najdôležitejšie, to boli oči. Nielenže teraz boli sýto hnedé, ale zračila sa v nich taká sila a taký jas, aké nemal dokonca ani v mladosti. Major sa posadil na okraj vane. Potom opäť vyskočil a zadíval sa na svoj vlastný odraz. Snažil sa pochopiť, aké metamorfózy sa to udiali s jeho organizmom. Rýchlo sa ale prestal trápiť podobnými „maličkosťami“. Veď to bolo len telo.

Po dokončení ranných procedúr odišiel do kuchyne. Ako obvykle si uvaril čaj. Napil sa a ako keby prvýkrát ucítil skutočnú vôňu a chuť tejto nasýtenej vody. Prebudila sa v ňom zdravá chuť do jedla. Prehľadal takmer prázdnu chladničku, vytiahol zvyšky potravín,

urobil si z nich sendviče a s chuťou sa do nich pustil. Prvýkrát po mnohých rokoch si Rebrov raňajky vychutnal. Pospevujúc si stále rovnakú veselú melódiu sa obliekol a vybral sa na policajnú stanicu podať hlásenie za svoje „neschválené hrdinstvo“.

Kráčajúc známou cestou, ktorou chodil už toľko rokov, sa stále viac presviedčal o tom, že okolo neho je ohromujúci svet, a on sám je čiastočkou tohto zázraku prírody. Išiel a necítil váhu vlastného tela. Farby boli oveľa jasnejšie, sýtejšie, ako keby mu z očí spadol nejaký hustý závoj. Videl skutočnú, živú okolitú krásu. Počul, ako naozaj spievajú vtáky. Dokonca v čvirikani vrabcov zachytil nejaký prebiehajúci spor. Začal tento svet chápať na akejsi neverbálnej úrovni.

Rebrov došiel na zastávku. Pri čakaní na autobus si prvýkrát za tie roky všimol kôru neďalekého stromu. Jemné pôvabné krivky sa striedali s hrubými vypuklými časťami, v očarujúcej hre svetla a tieňa jednotlivých žiliek. Všetko dohromady vyzeralo ako veľkolepý záhadný obrázok, podobný tajomnému labyrintu, nakreslenému neviditeľnou rukou od koreňov až po samotný vrchol. Celý život vo vnútri, celý osud navonok... Koľko udalostí sa udialo v blízkosti tohto stromu a vďaka nemu aj iným bytostiam...

Major si pomyslel: „Áno, každý má v tomto živote určené svoje miesto. A každý je v tomto živote mnohokrát osudovým prvkom... Zvláštne... Prekvapivé... Prečo sa tieto tajomstvá existencie odhalili práve mne?“ Tá otázka mu nevychádzala z hlavy.

V tom okamihu prišiel autobus a pred ním sa otvorili dvere. „Dokáž“, začul za sebou Rebrov neprírodzene hlasný, nadšený dievčenský hlas. Major si z nejakého dôvodu pomyslel, že je to adresované práve jemu, a obzrel sa. Keď ale uvidel objímajúci sa mladý pár, ktorý si nikoho nevšimol a užíval si svoje šťastie, upadol do rozpakov a nastúpil do autobusu.

S ťažkosťami sa pretlačil dovnútra, aby nezablokoval ostatným prechod k dverám, a postavil sa vedľa sediacich starších dám, ktoré spolu pokojne klábosili. V hlave sa ako ozvena ozývalo slovo neznámeho dievčaťa. A vtom jedna zo starších dám s rovnako neobvyklou intonáciou, ako sa zdalo Rebrovovi, povedala medzi rečou: „Bohu, že...“ Majora tieto zhodné zvukové frekvencie trochu prekvapili. Slová sa mu zaryli do duše. A akokoľvek sa potom ešte snažil počúvať ich rozhovor, nič podobné už nezachytil.

Na svojej zastávke Rebrov zarazene vystúpil. V hlave sa mu samé od seba skladali slová, vyslovené rôznymi ľuďmi: „Dokáž Bohu, že...“ Keď prechádzal okolo divadla, ako zvyčajne prebehol pohľadom po plagátoch, ale hneď sa k nim opäť vrátil.

Medzi všetkým tým galimatiášom textov boli zvláštnym spôsobom napísané slová „si Človek“. Aby si to overil, Rebrov sa otočil inam, a potom sa opäť pozrel na pestrý obsah plagátu. Jeho pohľad znova okamžite neomylnne spočinul na týchto slovách, akoby práve to bola preňho teraz tá najdôležitejšia informácia. Trochu zaskočený svojim zistením potriasol hlavou a pokračoval v ceste.

K policajnej stanici neostalo veľa, len nejakých dvesto metrov. Cesta viedla cez park. Rebrov kráčal pokojným, vychádzkovým krokom a uvažoval nad nezvyčajne zostavenou vetou. „Dokáž Bohu, že si Človek... Dokáž Bohu, že si Človek“, prehánalo sa mu hlavou. Zrazu sa niekde veľmi blízko ozval zvučný detský hlások: „...a Boh v teba uverí“. Major sa zachvel a od prekvapenia sa dokonca otočil.

„Však, babi?“ so šťastným úsmevom džavotal asi päťročný chlapček a ťahal za ruku babičku, sediacu na lavičke.

„Tak tak, môj zlatý,“ odpovedala dojatá starenka a pobožkala vnuka na čelo.

Kresba Anastasie Novych
„Dokáž Bohu, že si Človek, a Boh v teba uverí.“

Táto scéna, a hlavne tie slová, zasiahli Rebrova do hĺbky duše. V hlave sa mu okamžite vytvorila celá veta: „Dokáž Bohu, že si Človek, a Boh v teba uverí.“ Komunikovalo s ním niečo „Súčne“, ako úplne reálna živá bytosť. Dávalo mu v znameniach odpoveď na otázku, ktorá ho znepokojovala. Zrazu sa mu v hlave rozsvietilo. Veď to tak bolo vždy! To „Súčne“ neprišlo odnikiaľ a nikam nemizlo, bolo s ním stále, počas celého jeho života. To len on si ako slepý nevšimal tú podporu, tie znamenia, ktorými ho jeho Osud štedro obsypával. Aké je všetko jednoduché, múdre a jasné... „Dokáž Bohu, že si Človek, a Boh v teba uverí.“

* * *

Rebrov vošiel na obvodné oddelenie, a bol prekvapený svojimi novými objavmi a pozorovaniami. Keď ľudia hovorili o jeho včerajších činoch, akoby ich posudzovali každý podľa seba. Jedni sa na to pozerali cez závoj závidosti. Druhí boli hrdí na to, že pracujú s človekom, ktorý vždy príde na pomoc. Tretí sa zase tešili zo splnených ukazovateľov a z odmeny, ktorú môžu vďaka takému podriadenému očakávať. Štvrtí sa mu tajne posmievali, pretože ho pokladali za „sprostáčika“ a „hlupáka“, ktorý dobrovoľne „nastavil svoj zadok“ guľkám kvôli rodine akéhosi trhovníka. A len pár jednotlivcov, jeho skutoční priatelia, boli jednoducho úprimne radi, že všetko dobre dopadlo a ich priateľ zostal živý a nezranený. Rebrov akoby cítil ľudí zvnútra. Akýmsi nevysvetliteľným spôsobom vnímal, čo si naozaj myslia. Ukázalo sa, že len desať percent zo všetkých vyslovených gratulácií bolo čistých a úprimných. Zvyšných deväťdesiat percent bolo falošných. Ach, ľudia, ľudia... Avšak namiesto toho, aby Rebrova táto skutočnosť nahnevala, pobavilo ho to. Veď každý z kolegov sa naivne domnieval, že len on jediný

tajne ukrýva svoje „vznešené veličenstvo Názor“. Práve v tom však Rebrov rozpoznal globálny klam. Naokolo boli totiž légie rovnakých šablónovitých klonov Ega, ale málokto z nich bol skutočne sám sebou v jase pravdy svojho vnútorného sveta.

Rebrov sa na život začal pozeráť akoby z iného uhla. Keď prechádzal okolo „opičiarnie“, pomyslel si: „A čím sa vlastne líšia svojou vnútornou podstatou kolegovia od zadržaných? Ničím, sú to rovnakí ľudia.“ Predtým Rebrov považoval zadržaných za potenciálnych zločincov, za špinu ľudskej spoločnosti. Teraz sa na nich prvýkrát pozeral ľudskými očami.

Boli to rovnakí ľudia so svojou dušou, vnútorným svetom, svojimi dobrými aj zlými myšlienkami, nedostatkami a slabosťami. A viditeľný rozdiel bol len v tom, že jedného dňa podľahli provokáciám svojej Negativity, ktorá ich bez meškania pohltila vzniknutými okolnosťami. Proti tomu však nie je poistený nikto, vrátane jeho kolegov, pretože tento problém je predmetom vnútorného globálneho zápasu medzi silami dobra a zla v každom človeku.

Bolo to prekvapujúce, no ľudia s mimoriadne zlomyseľným zmýšľaním sa v ten deň Rebrovovi nejako vyhýbali, akoby sa báli prejaviť niečím svetlým a láskavým a otriastať svojím postojom, ktorý si kedysi zvolili. Ale takýchto zlých, neprajných ľudí sa medzi stenami policajného oddelenia ukázalo len zopár, ostatne tak, ako aj ľudí naozaj dobrých. Rebrovovi sa zdalo, že väčšina ľudí stojí na hranici medzi dobrom a zlom. Kam ich zlákala myšlienka, tam sa priklonili, hádzalo ich ako opilcov z jedného extrému do druhého. Vytrvalo sa však škriabali do neutrálneho pásma, akoby sa báli, že tento pre nich dôležitý orientačný bod stratia z dohľadu. Ľudia však nevideli jedno – celkový obraz, všetko to, čo Rebrovovi okamžite padlo do oka. Plazili sa v kruhu.

Major si sadol do služobnej miestnosti, aby napísal hlásenie, ale neustále ho niekto vyrušoval gratuláciami, takže ho písal prakticky až do večera. Tu sa zastavil jeden, priateľsky si pohovoriť, tu druhý... Akoby sa ľudia nemohli nabažiť rozhovoru s ním. Rozprávali mu rôzne životné príbehy, anekdoty, všelijaké hlúposti, len aby natiahli čas a pobudli v Rebrovovej blízkosti trochu dlhšie.

V podvečer, keď vedenie odišlo, sa v služobnej miestnosti zišla veľká zabávajúca sa spoločnosť. A ak predtým kolegovia vždy bežali po práci rýchlo domov, dnes nikoho ani len nenapadlo, aby odišiel. Všetci sa smiali, žartovali, povzbudzovali majora k novým hrdinským činom. Ľudia sa navzájom nakazili veselým smiechom a duševne odpočívali. Najneuveriteľnejšie však bolo, že v ten večer nikto nielenže nepil, ale na vodku si ani nespomenul. Ako sa hovorí, keď spieva duša, telo si naplno užíva.

Rebrov prišiel domov neskoro po polnoci. Ale ani keď si ľahol, nemohol sa zbaviť dojmov z rušného dňa. Svet okolo neho sa menil prekvapivou rýchlosťou. A on sa menil spolu s ním, aj keď nestíhal všetkému úplne porozumieť a vysvetliť to obvyklou logikou. Teraz jednoducho dôveroval svojej intuícii. Bol si istý, že ona vie o svete prakticky všetko. Dnes, keď písal hlásenie, intuícia mu napovedala, že toto bude jeho posledné hlásenie na policajnom oddelení, aj keď logika tvrdila úplný opak. „Nuž čo,“ pomyslel si v duchu, „počkáme a uvidíme“.

* * *

V nasledujúci deň mal ísť Rebrov k svojmu priateľovi lekárovi na ďalšiu kontrolu. Cítil sa úplne zdravý. Ale zvyšky starého vedomia požadovali dôkazy, nejaké potvrdenie toho, že je jeho telo naozaj v úplnom poriadku.

Len čo priateľ zbadal sviežeho, na nepoznanie zmeneného majora, bol nevýslovne prekvapený. Prezrel ho, prehmatával pečeň, zmeral tlak... Potom bezradne pokrčil plecami. Neveriac vlastným očiam, poslal lekár Rebrova na opakované vyšetrenia, požiadal ho, aby si dal urobiť ultrazvuk, a potom aby sa šiel tak na dve hodinky poprechádzať.

Celé tie dve hodiny bol major rozrušený ako študent na skúške. Lepšie povedané, znepokojovalo sa vonkajšie, akési plytké „ja“, s ktorým bolo spojené jeho staré zaužívané myslenie. Ale nové veľké „Ja“, ktoré v ňom naberalo neuveriteľnú silu, a z ktorého vychádzala práve táto intuícia, zostávalo pokojné. Aj preto Rebrov raz chodil sem a tam a so strachom si lámaval hlavu nad neistou budúcnosťou, a potom ním zase prenikal taký pokoj, pred ktorým sa všetky obavy topili ako sneh v teplých lúčoch ostrého slnka.

Ledva sa dočkal stanoveného času a ponáhlal sa na kliniku. Keď pristúpil k dverám lekára, nerozhodne sa zastavil. Pred očami sa mu vynorili šedivé dvere rodinného domu, za ktorými ho minulú noc čakalo desivé neznámo. Ale táto predstava trvala len okamih.

Rebrov napodiv ľahko prekonal svoj náhly strach. Opäť sa ho zvnútra zmocnilo niečo dobré. A práve to mu umožňovalo uvidieť svet v jasných farbách a naladilo jeho vedomie výhradne na pozitívnu vlnu. Rebrov sebaisto otvoril dvere a vykročil v ústrety svojmu osudu.

Priateľ vyzeral trochu zmätene.

„Poď ďalej... práve prišli tvoje výsledky. Posad' sa...“

Doktor chvíľu skúmal papiere a porovnával ich s predchádzajúcimi záznamami. Rebrov sedel mlčky. Podľa svojho zvyku, ktorý si ako vyšetrovateľ v priebehu rokov vypestoval, ukradomky sledoval mimiku lekára. Ten si šúchal čelo, upravoval okuliare, prekvapene zdvíhal obočie, so záujmom niečo porovnával.

A pacient ešte pred rozhovorom pochopil, že to najhoršie má už za sebou. „Počuj, ničomu nerozumiem... Vypadá to, že je všetko v poriadku, všetko je v norme... Si zdravý, človeče, ako ryba. Pochváľ sa, čím si sa liečil?“

„Ale, ničím,“ pokrčil ramenami Rebrov a dodal: „Zašiel som za jednou liečiteľkou...“

„K liečiteľke, hovoríš?! Určite je mladá a pekná, že?“ zasmial sa doktor. „A mne ju nepredstavíš?“

„Bez všetkého! Len som si nechal doma adresu...“

„Keď doma, tak doma, nevádi, som trpezlivý, viem čakať... No, čo ešte môžem o tebe povedať?“ kývol na výsledky lekárskeho vyšetrenia. „Ako sa hovorí, ak chce človek naozaj žiť, medicína je bezmocná.“

Obaja sa rozosmiali. Všetky otázky boli vyriešené a major sa rozlúčil.

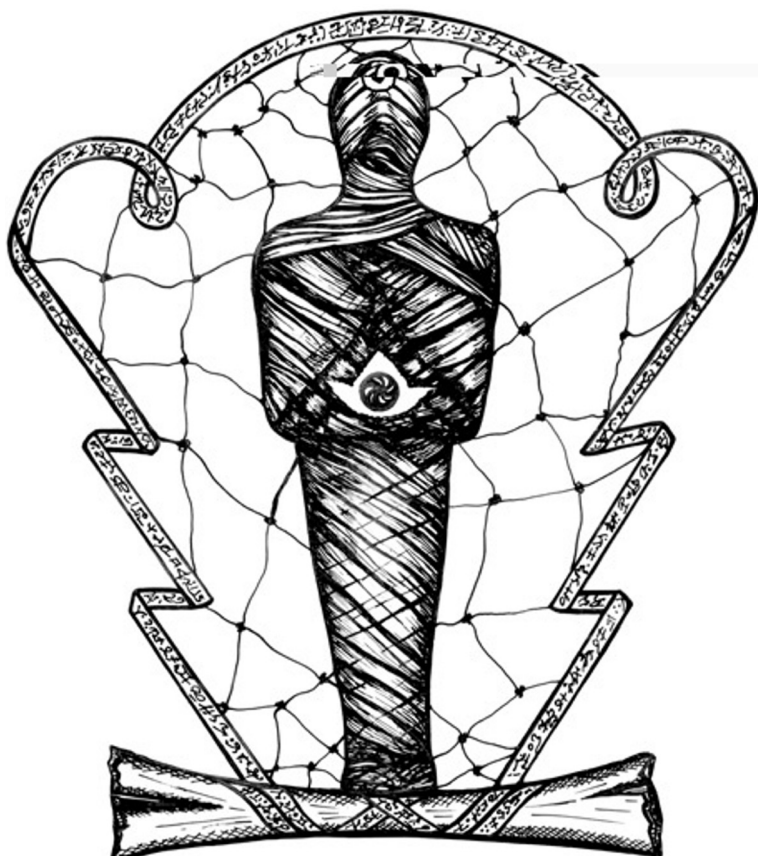
„Nezabudni na tú adresu!“ pripomenul mu doktor nakoniec.

„Pokúsim sa,“ odpovedal Rebrov, aj keď veľmi dobre vedel, že tejto prosbe sotva niekedy dokáže vyhovieť.

* * *

Na tretí deň sa Rebrov už trochu adaptoval na nový stav neobvyklého videnia sveta. Všetko síce zostalo akoby také ako predtým, no on vnímal všetko inak. Ako keby vedomie prekonalo určitú hranicu, a za ňou sa ako hlboká rieka vzdúvala životná sila, pomocou ktorej Dobro a Láska prepĺňali dušu a vylievali sa na svet svojou obdivuhodnou vnútornou Slobodou. Rebrov tento stav skôr cítil, ako chápal. Prebudila sa v ňom akási neuhasiteľná túžba po poznaní. Akoby celé stáročia hladoval, a teraz sa pred ním otvorili dvere do sveta plného šťavnatých plodov. Chcel všetko vyskúšať, spoznať rozmanité chute, farby, ich krásu, napiť sa zo životodarného prameňa. Skrátka nasýtiť sa toho, o čo bol tak dlho ochudobnený.

Fragment kresby Anastasie Novych „Kto si?“

Rebrov úprimne ľutoval ľudí, ktorí nevideli všetku tú veľkoleposť, ktorú mali priamo pod nosom. Chodili doslova ako múmie, obmotaní závojom nekonečných starostí. A napriek tomu, že tým trpeli, v skutočnosti sa nechceli zbaviť svojich omotávok, ktoré ich vzdľaľovali od skutočného sveta, pretože sa báli stratiť svoje vykonštruované opory a rozplynúť sa v neznámom prostredí. Rebrov ale dobre chápal, že všetky tie strachy sú v skutočnosti len ilúzie, klam, ktorý stvorilo pre svojich otrokov nenásytné Ego. Ľudia boli v podstate pripravení o krásu kvôli živočíšnym rozmarom, pretože nevedeli o svojej najdôležitejšej sile – o skutočnej Slobode Duše.

V ten deň majora predvolali na policajné oddelenie, hoci mal voľno. Bolo treba doladiť nejaké formality týkajúce sa tej nezabudnuteľnej služby. Dnes sa cítil akosi zvláštne. Okrem neobyčajného stavu vedomia, v ktorom sa nachádzal už niekoľko dní, jasne cítil vedľa seba ešte aj niečiu povzbudzujúcu prítomnosť. Tento skvelý pocit sily dobra, akejsi mocnej, až bolestne blízkej duše, znova a znova vracal jeho vnútorný pohľad k prekrásnej tvári, ktorá mu utkvela v pamäti v onú osudovú noc. Dnes sa tieto podvedomé pocity z nejakého dôvodu obzvlášť zintenzívnili. To dodávalo Rebrovovi nevysvetliteľnú dôveru v jeho budúcnosť.

Neďaleko od policajného oddelenia sa pri ceste tvárou v tvár stretol s bezdomovcom, s tým Vasjom, ktorý mal neustále službu v ich „opičiarni“. Zjavne ho prepustili po tom, čo si pre nadriadených „odfajkli“ všetky svoje otázky. Keď bezdomovec uvidel majora, rozžiaril sa svojim štrbavým úsmevom, ako keby stretol starého priateľa.

„Dobrý deň, Rebrov!“

Major sa usmial. Prvýkrát v živote povedal bezdomovec jeho meno celé, s písmenom „R“.

„Zdravím, Innokentij Petrovič! No čo, zase vonku?“

„Načo by som im teraz bol!“ mávol rukou. „Objavilo sa tam oveľa zaujímavejšie publikum.“

„Chápem.“

„Cigaretka by nebola?“ spýtal sa zdvorilo bezdomovec. Rebrov zašmátral po vreckách. Vylovil škatuľku a podal ju svojmu náhodnému spolubesedníkovi.

„Na, zober si.“

Ten si prehnane starostlivo vytiahol presne jednu cigaretu.

„Môžeš si vziať všetky! Prestal som fajčiť.“

„Ďakujem... To je dobre, že ste prestali,“ zamrmlal bezdomovec a chamtivo schoval krabičku do zamasteného vrecka. „A oheň by sa nenašiel?“

Rebrov vytiahol zapaľovač a s úsmevom povedal:

„Darček.“

„Ďakujem veľmi pekne,“ povedal spokojne Innokentij Petrovič, strojene si povzdychol a dodal: „Ech, keby som tak mal vašu železnú vôľu...“

„A kto ti bráni, aby si ju mal?“ pousmial sa Rebrov.

„Okolnosti.“

Major s úsmevom pokrútil hlavou.

„Tak, tak“ spustil bezdomovec. „Ráčte o tom nepochybovať. Práve okolnosti: žiadne bývanie, žiadne prostriedky...“

„Nezmysel! Poznáš také príslovie: 'Ten, kto chce, dosiahne viac, než ten, kto môže.'“

„To je pravda. Ale pre mňa je príliš neskoro, aby som niečo dosahoval. Viete, na tejto oslave života moja osoba nie je žiadaná.“

„Ale, prečo...? Každý si môže nájsť miesto pod slnkom. Len keby chcel.“

„Ach, áno, keby slnko len podporovalo rast... Ale ono aj rozkladá.“

„Áno, Innokentij Petrovič, na filozofovanie si majster,“ usmial sa Rebrov, a chcel sa s týmto „individuum“ rozlúčiť. Ale bezdomovca akoby nebolo možné zastaviť.

„Čože ja... Keby som tak mal vhodné zamestnanie... Hory by som prenášal... Keby som mal aspoň nejakú strechu nad hlavou...“

„Tak sa zamestnaj ako domovník alebo strážnik: mal by si aj strechu nad hlavou aj príjem,“ navrhol Rebrov, pokukávajúc smerom k policajnej stanici.

„Akademický titul mi nedovoľuje padnúť tak hlboko.“

Major sa na bezdomovca prekvapene pozrel, a ledva zadržievajúc výbuch smiechu sa spýtal:

„Aký titul?“

„Akademický... Počuli ste dobre... Nebol som predsa celý život bezdomovcom, to len posledných desať rokov... A predtým som pracoval na severe. Som geochemik... Zaoberal som sa procesmi migrácie chemických prvkov v zemskej kôre...“

Rebrova okamžite prešiel smiech a nahradil ho úprimný záujem.

„A prečo si o tom po celý čas mlčal?“

„Ale čo...,“ mávol rukou. „Aký by malo zmysel o tom hovoriť? Aby sa ľudia smiali? Kandidát vied a bezdomovec.“

Rebrov sa cítil trochu nesvoj. Toľko rokov prichádzal s týmto človekom do kontaktu, a v skutočnosti ho vôbec nepoznal.

„Tak, tak,“ pokračoval bezdomovec, polichotený takou pozornosťou zo strany majora. „Boli časy... Kedysi som študoval diela Vernadského, Fersmana, Goldschmidta... Dokonca som obhájil kandidatúru. A potom zrazu, rozpad Zväzu! Našu organizáciu zrušili. Zrazu sme boli všetci nepotrební. Premýšľal som, čo ďalej. Tak som sa vrátil domov. Moji rodičia bývali na dedine neďaleko odtiaľto. Chvilu som sa trápil a len tak sa potíkal, a potom som sa vybral do mesta. Začal som žiť u svojej známej, v podstate ako druh a družka. Len s prácou bol problém. Zaujímal som sa o jedno miesto, ale nevzali ma. Na druhom to isté.

Na treťom mi povedali, aby som sa ozval za tri mesiace, že sa možno uvoľní miesto vedeckého asistenta. Viete si to predstaviť? Mne, kandidátovi vied, ponúkajú z milosti miesto vedeckého asistenta, a aj to s dodatkom 'možno'!“ buchol sa po hrudi. „Vtedy do mňa vošla taká zlosť...! A tak som poslal všetkých do čerta. Ukázalo sa, že moje znalosti už nikto nepotreboval! Zanevrel som na celý svet. Za všetko môže vláda, zničila takú krajinu...“

„Počkaj, počkaj... Veď si mal bývanie, doklady...“

„Boli, ale nie sú,“ zamrmlal bezdomovec nespokojný, že ho prerušili na najobľúbenejšom mieste. „Zo žiaľu som našiel zaľúbenie vo vodke. Spolubývajúca ma vyhodila za dvere aj s kufrom. A potom to už išlo dole vodou... Veci som prepil, doklady mi ukradli... Začal som nocovať po stanicích a na povalách. Spočiatku to bolo trochu strašidelné, ale potom som si zvykol.“

„A rodičia sú nažive?“

„Neviem. Odvtedy, ako som odišiel do mesta, už som u nich viac nebol.“

„Prečo?“

„Cítil som sa trápne... Odišť ako kandidát a vrátiť sa ako bezdomovec... To nie, nech si radšej celá dedina myslí, že som stále kandidátom... Rodičia boli na to takí hrdí... Tak taký je môj trpký osud... Keby bola normálna vláda, nestalo by sa to...“

A potom sa bezdomovec nechal uniesť a prešiel zvýšeným tónom k urážlivým výrazom na adresu vinníkov jeho spackaného života. Rebrov sa medzitým ponoril do vlastných myšlienok. Tento starnúci muž sa ocitol prakticky na dne, ale stále žil iluzórnymi ambíciami minulosti. Pre neho nebola dôležitejšia každodenná práca na sebe, na svojej lenivosti a egocentrizme, ale zachovanie vytvoreného mýtu o sebe u ľudí, ktorým na tom v skutočnosti nezáležalo. Major veľmi dobre chápal, že ani vláda, ani doba zmien nenesie vinu za jeho osud.

Vinný bol on sám. On dovolil hnevu a pýche zmocniť sa jeho vedomia a ovinúť ho svojimi koreňmi. Popustil uzdu svojej lenivosti a urobil zo seba totálneho alkoholika. Tento človek prehral svoj životne dôležitý vnútorný boj na celej čiare. Preto obviňuje všetkých a všetko okolo seba, len nie hlavného pôvodcu svojho nešťastia – vlastné Ego, ktorého otrokom sa stal na celý zvyšok svojho života. Otrokmí sa ľudia nerodia, otrokmí sa stávajú.

Život ukázal Rebrovovi tento živý príklad, ako keby chcel zdôrazniť význam vnútorného víťazstva nad obľudným vládcom – egocentrizmom, ktorý ťažko dolieha na väčšinu ľudstva. Ukázal mu, že tohto draka treba vo svojom vedomí pevne spútať a držať ho silou vôle, viery a všeobjímajúcej lásky. Až potom zmizne čierny mrak negativity, a vo vedomí nastane dlho očakávaná jasnosť a ostrosť videnia. Až vtedy svet odhalí pred čistým pohľadom všetky svoje skutočné cennosti.

Major stál zamyslene vedľa bezdomovca, ktorý stále mlel o svojom trápení, keď v tom vedľa neho zapískali brzdy úplne nového auta zahraničnej značky. Vodič chvíľu pozoroval podivný pár, potom buchol po volante a začal vystupovať z auta.

„Dobre vidím? Rebrov! Toľko rokov!“

Major sa obzrel a oči mu živo zaiskrili:

„No to je prekvapenie! Serjoža!“

Bezdomovec sa otočil, a tváriac sa dôležito, začal sa zberať na odchod.

„Dobre, ja už pôjdem...“

„Maj sa,“ kývol Rebrov a nespustil oči zo svojho spolubojovníka, vďaka ktorému sa kedysi pustil na právnickú dráhu.

„Neverím vlastným očiam...“

Pevne si potriasli rukou a bratsky sa objali.

„Sto rokov som ťa nevidel... Páni, vyzeráš dobre!“ povedal s úsmevom Sergej.

„A ty, ako vidím, si si vypestoval pekné bruško,“ zažartoval Rebrov starým študentským žargónom.

„Bez toho to nejde! K môjmu postaveniu to viac-menej patrí,“ poklepal si Sergej po bruchu navlečenom do drahého obleku.

„Kam si zmizol? Keď si zdúchol od polície, nebolo po tebe ani chýru ani slychu. Keby si aspoň pohľadnicu poslal, že si živý a zdravý.“

„Veď vieš, aký som ja spisovateľ! Pamätáš, ako som robil písomnú prácu?!“

Zasmiali sa pri spomienke na podrobnosti.

„Vari sa dá na niečo také zabudnúť?“ povedal Rebrov.

„Úprimne povedané, ešte stále neviem písať.“

„A ako teda pracuješ?“

„Ja nepíšem, ja sa len podpisujem.“

„Aha, tak potom je to jasné...“

Znova sa zasmiali.

„A čo teraz robíš?“

„Teraz riadim koncert.“

„Naozaj?!“

„Už siedmy rok. Vďaka bohu, že som v mladosti získal právnické vzdelanie. Teraz musíš mať v biznise oči aj vzadu, a najmä čo sa týka dokumentov. Každý sa snaží uchmatnúť, čo sa dá. Konkurencia, veď vieš... Počúvaj, dobre, že som ťa stretol! Práve si lámem hlavu... Nutne potrebujem šéfa bezpečnostnej služby. Nechceš u mňa pracovať? Si človek poctivý, slušný. O tvojich hrdinských činoch som už veľa počul. Chýry o tebe sa šíria... Dostaneš auto, ak treba, pomôžem ti s bývaním. Plat dvetisíc dolárov...“

„Ročne?“

„No, Rebrov, ty si sa u tej polície úplne odtrhol od života!“ poznamenal priateľ. „Mesačne, samozrejme. K tomu štvrťročné prémie. Tak čo, súhlasíš?“

Rebrov zostal ohromený takou nečakanou ponukou. Niekoľko mu súhlasne poklepal po pravom pleci.

Major sa otočil, ale nikto tam nebol. Pozrel na šedú budovu policajného oddelenia, a ako by mu spadol kameň zo srdca. Cítil, že všetko, čo mal na tejto križovatke osudu urobiť, už urobil. Už ho tu nič viac nedržalo. Major pocítil vnútornú slobodu. Pozrel sa na oblohu a uvidel, ako spoza mrakov vykuklo oslepujúce slnko. Prižmúril oči a na okamih sa mu zjavila usmievavá známa jasná tvár. Otočil sa a s úsmevom odpovedal:

„A prečo nie?“

Všetky osoby a udalosti sú vymyslené. Akákoľvek podobnosť mien, či priezvisk hrdinov so skutočnými menami žijúcich alebo zosnulých osôb a udalostí, ktoré sa stali ktorejkoľvek z postáv, je čisto náhodná a úplne neúmyselná.

VŠETKO JE TAKÉ JEDNODUCHÉ

*On sa prejavuje v jednoduchosti.
Komplikovaním jednoduchosti Ho strácame.
A všetko je také jednoduché!*

Rigden Djappo

Slnko pomaly stúpalo nad horizontom a teplým, jemným svetlom ožarovalo všetko živé navôkol. Neveľká riečka sa trblietala pohybom vôd a koketne žmurkala na okolitú prírodu. Ladné krivky rieky očarovali svojou pôvabnou krásou nekonečné zelené pole, ktoré ju starostlivo držalo v smaragdových objatiach. Tisíce diamantových kvapiek rosy na poľných trávach prinášali rieke každé ráno chvíle obdivu v podobe neopakovateľnej hry jasných odleskov. A čím vyššie stúpalo slnko, tým zriedkavejšie rieka túžobne vzdychala, tým viac odhaľovala svoju skutočnú krásu spod ľahkého závoja mliečnej hmly.

Na brehu tohto zázraku prírody sedel starý rybár. Dnes z nejakého dôvodu ryby nebrali. Tomu zodpovedala aj jeho nálada. Hmla, stúpajúca od riečky, akoby zámerne schovávala okolitú krajinu v mliečnom opare, vzdäľujúc človeka od vonkajšieho sveta a ponárajúc ho do sveta vnútorného. Očarujúce monotónne pohupovanie plaváku mimovoľne vyvolávalo smutné myšlienky o sebe, o prežitom živote, o neobvyklom osude.

Čo len Grigorij Dmitrijevič Timonnikov vo svojom živote za tie roky neprežil! Bolo tam všetko: ťažké detstvo, búrlivá mladosť, veľká láska, strašná vojna, hlad, úpadok, rodina, deti, ťažká práca, česť a úcta, odchod do dôchodku, vnúčatá, smrť ženy... Akoby ho skúšal osud vo všetkých svojich podobách: raz ho nečakane zasypal dlho očakávaným šťastím, aby mu ho zase kruto vzal, potom ho zase odmenil a opäť bral. Na jeho náhle zvraty, rýchle vzostupy a pády sa nedalo zvyknúť. Ale Grigorij tieto ťažkosti vytrvalo prekonával,

krok za krokom. Utužovali jeho charakter, pestovali vôľu, podporovali cieľavedomosť. Zdalo by sa, že život je už prežitý, tak aké ešte úskalia možno v starobe očakávať? Avšak...

Nikdy sa vážne nezamýšľal nad tým, čo je to staroba. Zamlada sa zdalo, že opojné šťastie mladosti a potešenie z nej bude trvať večne. Počas vojny nebolo na starobu ani pomyslenie, pretože nikto nevedel, čo sa s ním stane o minútu. V zrelom veku táto téma tiež prešla akosi pomimo, bolo dosť každodenných problémov v práci aj doma. Videl okolo seba starých ľudí, pomáhal im... Ale reálne si nevedel predstaviť, že on sám sa niekedy dožije takého úctyhodného veku.

Život, napodiv, preletel ako okamih. A hľa, staroba... Telo sa scvrklo, koža ovisla, vlasy zredli, pohyby začali byť obmedzené. A ešte aj kadejaké choroby sa začali na človeka lepiť. Grigorij sa aj predtým len zriedkakedy na seba pozeral do zrkadla, ale teraz už bol na neho úplne strašný pohľad. Jeho tvár sa v starobe úplne zmenila. Snáď len výraz očí zostal rovnaký, ich farba však vybledla a šibalský ohník sa vytratil. Najväčší paradox však je, že v duši zostal mladý. Všetky tie duševné návaly radosti a nadšenia sa zachovali v pôvodnej podobe, len telo už nie je schopné tieto pocity naplno vyjadriť tak, ako predtým.

V tom je celá nepríjemnosť a podstata staroby – v tom neskutočnom rozpore medzi vnútorným a vonkajším stavom. Možno preto bolo pre neho vždy ťažké, predstaviť si samého seba ako starca. Nedokázal precítiť stav práve tej vnútornej staroby.

Zvláštne pocity... Nestihol si si ani poriadne požiť, a hľa, už stojíš na prahu večnosti... V čom je zmysel tejto existencie? Prečo ti osud nadelil toľko ťažkostí a strát? Na čo boli všetky tie skúšky pevnosti, intenzívna práca? Veď v podstate, keď sa nad tým zamyslíš, všetko, na čom si každodenne pracoval, utrácal nervy a sily,

Fragment kresby Anastasie Novych „Kto si?“

čomu si sa úplne odovzdal, malo len chvíľkový výsledok. Tie roky boli teda premárnené na okamihy, ktoré človek kedysi považoval za dôležité, ale keď sa na ne pozrieš z perspektívy prežitých rokov, vyzerajú úplne bezcenné a nezmyselné. Tak načo osud pred človeka stavia také ťažkosti? Plahočí sa celý život ako červík... Aký to má zmysel? Samozrejme, dá sa nájsť veľa zdôvodnení a hovoriť si, že život predsa len nebol prežitý nadarmo. Ale ak sa z ničoho nič vynorí otázka „kvôli čomu si žil?“, je jasné, že človeka podvedome niečo znepokojuje, niečo ho rozrušuje, ako keby niečo nestihol urobiť, zavŕšiť...

Ale čo presne? Koľkýkrát už Grigorij rozoberal svoje spomienky. Vychoval dobré deti, ktoré zase priviedli na svet skvelé vnúčatá. Ako sa hovorí, aj dom bol postavený, aj strom zasadený. Napriek tomu však zostával akýsi nevysvetliteľný nepokoj... Necítil ho na úrovni vonkajšej existencie, ale na úrovni akéhosi vnútorného pochopenia. Občas mal Grigorij pocit, že je už blízko k riešeniu, a niekedy sa mu zdalo, že to tajomstvo sa odhalí až tesne pred smrťou. Nebál sa smrti ako takej. Na fronte sa naučil prekonávať strach zo smrti. Ale bál sa následného neznáma, bál sa, že v okamihu pochopenia prežitého života bude už príliš neskoro na to, aby niečo napravil alebo zmenil.

V posledných rokoch o tom Grigorij premýšľal pomerne často. Času mal viac než dosť. Nemal sa kam ponáhľať, bezhlavo letieť. Už dávno nebol viazaný povinnosťami voči spoločnosti, kolektívu ani rodine. Telo bolo vetché a nevyžadovalo si už takú starostlivosť, ako kedysi. Takže mu už zostalo len zhrnúť výsledky prežitých rokov. Grigorij sa opäť ponoril do svojich myšlienok – sám, samučký.

Starecká osamelosť, to je asi jediná skúška, na ktorú sa ťažko privyká. Ubíjala svojim tichom, beznádejou, akousi totálnou sklúčenosťou. Nútila precitovať horkosť strát, nezmyselnosť existencie. Ťažila a vyvolávala strach,

že na teba všetci zabudnú, pocit, že si nepotrebná, schátralá vec, opustená na zaprášenej povale. Grigorij si nemyslel, že staroba bude vyvolávať taký neprijemný pocit, akoby ťa pre nepotrebnosť vyložili z lode na pustý ostrov. Dookola kypí celý oceán života, ale ty si už len postranným pozorovateľom tohto búrlivého živlu. Spomienky na dni v ňom strávené nedajú pokoj. Dušu to ťahá späť, ale telo-loďka je už príliš opotrebovaná a plná dier. A niet síl ju opraviť, nie je možné postaviť novú...

Človek sa po celý svoj vedomý život bojí osamelosti a nakoniec sa jej aj tak nevyhne. Kto už len potrebuje starú hmotu? Nikto, ani ty sám. Veď ty, rovnako ako predtým, chceš žiť a užívať si všetky pôvaby sveta. Staroba ťa však pripravuje o mnohé potešenia. Jej zvonivé okolité ticho núti človeka zamyslieť sa nad zmyslom svojej existencie. Mnohonásobne zosilňuje ten vnútorný stav a tie myšlienky, ktoré prevládali v priebehu celého života.

Grigorij si nemal čo vyčítať. Vždy sa riadil zákonmi svojho Svedomia. To bolo hlavným kritériom všetkých jeho činov a životných rozhodnutí. Žil pre ľudí a kvôli ľuďom. A ľudia mu odpovedali svojou láskou a úctou. Grigorij mal mnoho priateľov. Ale blízki priatelia, s ktorými sa možno podeliť o všetko, čo trápi dušu, už bohužiaľ neboli nažive. Žena zomrela. Deti so svojimi rodinami žili ďaleko. Nechcel ich zafažovať svojou starobou a už vôbec nie svojim trápením. A tak sa stalo, že na sklonku života sa už ani nemal s kým podeliť o svoje myšlienky. Hoci práve teraz, viac ako kedykoľvek predtým, potreboval počuť teplé, dušu láskajúce slová, cítiť vedľa seba spriaznenú dušu, zahnať strach z neznáma, ktoré ho čakalo za neodvratnou hranicou bytia.

Starec sedel na brehu mierne zhrbený pod návalom myšlienok. Ryby stále nebrali. Automaticky vytiahol

udicu z vody, skontroloval návnadu, upravil plavák a hodil ju späť do rieky.

„Ach, jaj“ povzdychol si starec a pošúchal si stuhnutý krk. Jazva na tvári, ktorá sa tiahla od pravého ucha k spodnej čeľusti, mierne zaboľela. Starec sa trochu začudoval, a zároveň spozornel. Stávalo sa mu to vždy v najdôležitejších okamihoch života. Tento zvláštny vnútorný „zvonček“ sa, rovnako ako ružovo-červená škvrna v oblasti horného krčného stavca, u neho objavil počas vojny, po jednej z najzáhadnejších udalostí v jeho živote.

Stalo sa to na jeseň roku 1942. Po ďalšom útoku Nemcov červenoarmejci odpočívali, usadení, kde kto mohol. Grigorij spolu so svojim priateľom Koljom Veperským ležali v bunkri. Vonku mrholilo. Hitlerovci z času na čas ostreľovali pozície Rusov. Tu a tam bolo počuť výbuchy, občas sa ozývali dávky zo samopalov. Mladé posily sebou trhali a obzerali sa dookola. Skúsení vojaci boli pokojnejší, snažili sa aspoň trošku si zdriemnuť a šetriť sily.

Do bunkra vošiel vojak, asi tridsaťročný mladík, a neobyčajne melodickým hlasom hlasno povedal:

„Timonnikov, Veperský, ihneď k veliteľovi!“

Grigorij letmo pozrel na vojaka. Zjavne nováčik, pretože mal úplne novú uniformu. Ich pohľady sa nečakane stretli. Grigorija to zasiahlo až do hĺbky – taký neobyčajne silný a zároveň blízky a láskavý bol pohľad tohto mladíka. Jeho jasné oči žiarili akousi neobyčajnou vnútornou silou a čistotou. Za celý svoj život sa Grigorij s ničím podobným nestretol – ani predtým, ani potom.

Neďaleko zahrnel ďalší výbuch. Grigorij s priateľom na seba rýchlo hodili celtovinové plášte, schmatli zbrane, vyšli z bunkra a začali sa presúvať po zákope. Čížmy sa im zabárali do riedkeho bahna. Dážď zosilnel. Fúkal prenikavý vietor.

Veperský šiel ako prvý, za ním Grigorij, a ako posledný ten neznámy vojak. Len čo zašli za prvú zákrutu zákopu, ktorá bola doslova desať metrov od bunkra, ozvalo sa silnejúce svišťanie granátu, letiaceho ich smerom. Grigorij sa ako skúsený frontový vojak okamžite zorientoval. Súdiac podľa všetkého, mal granát vybuchnúť niekde úplne blízko. Veľa času nezostávalo. Prudko sa otočil a chcel toho chlapca strhnúť na zem. Vykrikol: „K zemi!“ ale jeho ruka prešla prázdnotu. V tom momente nastal výbuch.

Strela dopadla na bunker. Grigorij uvidel, presne akoby v spomalenom filme, ako sa na všetky strany rozlietavajú brvná, kusy bahna, kadejaké predmety... A tu zrazu spod jeho nôh nečakane vyletel snehobiely holub, ktorý sa tam vzal nevedno odkiaľ. Preletel tak blízko, že sa jeho oslnivo modrobiely krídlo dotklo Grigorijovej tváre. Zacítil, ako sa mu zatočila hlava a začal padať, akoby sa ponáral do mäkkej periny. Všetko bolo ako v hmle. Videl spolubojovníkov a sanitára, ako sa nad ním skláňajú. Triasli ním. Ktosi niekde v diaľke kričal: „Kontúzia!“ Potom ho niekam niesli. A on stále myslel na toho mladíka, ktorý ich zavolať k veliteľovi. Žije? Stihol sa zachrániť?

Jeho žiarivé modré oči videl pred sebou rovnako živo, ako ich videl vtedy v bunkri, na krátky, ale nezabudnuteľný okamih...

To najzvláštnejšie sa však stalo potom, ako sa prebral.

„Narodil si sa pod šťastnou hviezdou, chlapče,“ povedal starý sanitár, keď Grigorija prevážoval. „Keby si sa len o sekundu zdržal, je s tebou amen. Aj tak sa čudujem, že ti tá tlaková vlna neodtrhla hlavu.“

„A on, žije?“ spýtal sa Grigorij slabým hlasom.

„Kto? Veperský? A prečo by nie... Ten na rozdiel od teba zaľahol na dno zákopu. Pri páde si len zlomil zápästie.“

„A ten... mladík, ktorý nás... zavolať k veliteľovi?“

„Nikto iný tam s vami nebol. A kto by vás mohol volať k veliteľovi? Veliteľ pred troma hodinami odišiel na štáb. Asi blúzniš, chlapče... Pokús sa zaspáť, teraz potrebuješ nabrať silu. Potom to preberieme...“

Na ďalší deň prišla hrozná správa: v nočnej bitke zahynul takmer celý ich prápor. Tento zvrat osudu rozrušil Grigorija svojou nepravdepodobnosťou. Znova a znova sa vracal k svojej záhadnej záchrane, analyzoval každý detail. Grigorij si spomenul, že keď vošiel do bunkra ten mladík, jeho oblečenie bolo nielenže nové, ale úplne suché, aj keď vonku pršalo. V takom počasí človek zmokne, kým prejde z veliteľstva do bunkra... A ten holub... Odkiaľ sa vzalo uprostred bojiska také nádherné snehobiele stvorenie? Veď to nebol prelud. Grigorij ho videl jasne, rovnako ako všetko ostatné, reálne cítil, ako vták vzlietol a dotkol sa ho krídlom. Hoci lekári ho presvedčali, že to bol len úlomok granátu, ktorý mu poškriabal tvár. Nič hrozné, ani kosť nebola zasiahnutá. Len mu rozsekol kožu od pravého ucha k dolnej čeľusti. Na celý zvyšok života mu zostala po ňom táto hladká jazva. Ona a ružovočervená škvrna, ktorá sa mu vtedy objavila v oblasti horného krčného stavca – dve pripomienky tohto pamätného dňa. Lekári ho takmer presvedčili, že všetky tieto „značky“ sú úplne prirodzeného pôvodu. Tam ho to poškriabalo a tam sa udrel. Okrem toho Veperský, nevedno prečo, všetko kategoricky popieral a tvrdil, že tam žiadny mladík nebol, že vyšli len oni dvaja, údajne úplne náhodou, do vedľajšieho bunkra po tabak. A keď ho prepustili z nemocnice, Grigorij už tomu takmer veril.

Lenže život mu svojimi ostrými zvratmi toto presvedčenie neustále vyvracal. Vždy, keď bol Grigorij v nebezpečenstve alebo keď nastali okamihy zodpovednej voľby, jazva sa začala potichúčky ozývať. Podľa stupňa bolesti Grigorij cítil, ako najlepšie postupovať. Vďaka takémuto svojráznemu „dialógu“ sa mu podarilo

vyhnúť mnohým nebezpečenstvám a postupovať v živote vždy podľa svojho svedomia.

A teraz, keď sa na túto vojenskú epizódu pozeral z pohľadu prežitých rokov, chápal, že mu táto udalosť nielenže zachránila život, ale vymedzila v ňom niečo dôležité, niečo, čo ovplyvnilo jeho ďalší osud. Často na toho mladíka spomínal, v duchu s ním komunikoval, zvlášť, keď mu bolo na duši veľmi ťažko. Prekvapivo sa vďaka tomu cítil oveľa lepšie, mizol strach a beznádej. Nezabudnuteľný žiarivý pohľad, uprený na Grigorija, mu vracal pokoj, dodával dôveru a príliv síl.

No ešte zvláštnejšie metamorfózy nastali u jeho priateľa Nikolaja. Poznali sa od detstva, bývali v rovnakej štvrti a boli priateľmi. Spoločne ich povolali na front. Delili sa o posledný kúsok chleba a spoločne znášali všetky útrapy vojenského života. Nikolaj bol dobrý druh a kamarát. Ešte pred tým osudovým dňom sa zoznámil s jednou dievčinou z administratívy. Volala sa Klára. Kolja s ňou začal chodiť, a od tej chvíle ako keby ho vymenili. Spočiatku boli zmeny nepatrné, ale každým dňom naberali svoju negatívnu silu a opantávali jeho vedomie akýmiisi utkvélými myšlienkami. Pritom tieto myšlienky mali zjavne cudzí pôvod, neboli mu vlastné. Klára si robila s Nikolajom čo chcela, zmenila normálneho chlapca na ufrflaného, lakomého a otravného. Začal sa strániť priateľov a držal sa bokom. Jeho bývalú odvahu nahradil strach aj z toho najmenšieho nebezpečenstva. Nikolaj sa snažil zbytočne nevystrekovať hlavu zo zákopu. Počas útoku nápadne zaostával, strácal sa niekde vzadu, a potom sa vyhováral, že sa necítil dobre.

Keby sa niečo také stalo v čase mieru, málokto by tomu venoval pozornosť. Ale na fronte, kde sa všetky ľudské vlastnosti rýchlo zvýrazňujú a prejavujú, je také slabosti vidieť ako na dlani. Niektorí to považovali za zbabelosť a zradu. Iní si mysleli, že sa jednoducho zlomil.

Na fronte bolo mnoho takých, ktorých psychika jednoducho nevydržala každodenné veľké stresy. Ale len Grigorij, ktorý poznal priateľa mnoho rokov, chápal skutočnú príčinu týchto zhubných zmien. Hovorí sa, že láska znásobuje sily a odvahu. V prípade Nikolaja tomu však bolo presne naopak. Grigorij videl, ako jeho priateľ hynie. Všetmožno sa ho snažil od stretávania sa s tou ženou odhovoriť. Ten s tým akoby aj súhlasil, pretože aj jemu samému bolo odporné to, čo z neho usilovne robila jeho „milovaná“. Ale len čo sa naskytla príležitosť, opäť za ňou letel úplne ako posadnutý.

Po tejto pamätnej epizóde, ktorá im obojm zachránila život, sa Nikolaj zmenil definitívne. Spolu s Grigorijom bol prevezený do nemocnice so zlomeninou pravého zápästia. Neobyčajnú záchranu kategoricky popieral, rovnako ako všetko, čo povedal Grigorij. Ako papagáj opakoval svoju verziu toho, čo sa stalo. Nedá sa povedať, že by to Grigorija veľmi dráždilo. Nehneval sa, mal len jedinú otázku: „Prečo Nikolaj popiera to, čo bolo úplne zřejmé?“

Po tomto sa ich frontové cesty rozišli. Kláru prevelili do tylu na prácu v zásobovaní. Kým Nikolaj ležal v nemocnici, podarilo sa jej sa zaňho vydať, vybaviť mu doklady o invalidite a nechať ho preložiť k sebe do služby v tyle. Už sa nebránil, tak ako kedysi. Naopak, všemožno sa jej pred priateľom zastával. Tak sa s ním Grigorij rozišiel ešte počas vojny.

Po víťazstve sa stretli v rodnom kraji. Nikolaj v štátnej službe značne pribral. Obaja už mali hodnosť majora. Obaja mali hrude plné vyznamenaní. Ale na rozdiel od Nikolaja bolo svedomie Grigorija čisté. Žiadna medaila nebola pre neho len kúskom kovu. Bola to predovšetkým pamiatka na nezabudnuteľné hrdinské dni jeho života, vrcholy jeho statočnosti a odvahy. Nehanbil sa pozrieť ľuďom do očí. A v prvom rade sa za prežitie roky nehanbil sám pred sebou.

Grigorij si našiel prácu traktoristu v miestnom družstve. Nikolaj šiel na naliehanie svojej ženy pracovať na okresný výbor. Keď bol Grigorij zvolený za predsedu družstva, Nikolaj sa práve v tej dobe stal predsedom okresného výboru. A ak sa predtým ich cestičky pretínali len zriedkavo, tu sa opäť stretli.

Napriek tomu, že Nikolaj a Grigorij boli bývalými priateľmi, spolubojovníkmi, Nikolaj neustále provokoval konflikty a v spoločnej práci, ako sa hovorí, hádzal Grigorijovi polená pod nohy. A nech Grigorij vyvíjal akúkoľvek iniciatívu za zlepšenie životných podmienok ľudí, Nikolaj ho vždy zatažoval horou prikazov. Tak prebiehala ich neviditeľná konfrontácia. Grigorij sa niekoľkokrát pokúšal s Nikolajom otvorene porozprávať, aby raz a navždy vyriešili všetky problémy. Veď týmto neopodstatneným hnevom trpel nielen on, ale, čo bolo oveľa horšie, aj ľudia okolo neho. Nikolaj sa ale rozhovoru neustále vyhýbal, buď sa vyhovárал na zaneprázdnenosť, alebo iniciatívu priateľa jednoducho hrubo a povýšenecky odmietal. S rokmi sa u neho, ako stranického funkcionára, objavilo povýšenectvo a pocit neprístupnosti.

Roky ubiehali. Grigorij prežil pomerne šťastný rodinný život. Mal päť detí. Klára po niekoľkých neúspešných pokusoch s problémami porodila jedno. Chlapca starostlivo opatrovali a rozmaznávali, vychovávali ho v pohodlí a materiálnom komforte. Vyrástol však z neho nenapraviteľný povaľač a opilec. A čím rýchlejšie roky ubiehali, tým viac ich život šľahal po tých najboľavejších miestach. Najprv im zomrel jediný syn, v podstate hlúpou smrťou – opitý spadol pod vlak. Kláru ranila mŕtvica. Dlhé roky bola pripútaná na lôžko a veľmi ťažko umierala. Nikolaj prekonal dva infarkty. Z celej jeho rodiny zostal nažive iba on. A žiadne peniaze, ktoré tak starostlivo celý život hromadil, žiadne známosti a kontakty na vysokých miestach nedokázali rodinnej tragédii zabrániť.

Na staré kolená zostal Nikolaj úplne sám. Bol na neho strašný pohľad. Úplne vychudnutý, vpadnuté oči, kosti obtiahnuté kožou ako vysušená múmia. Býval dve ulice od Grigorija v peknom dome, ktorý si postavil, keď pracoval na okresnom výbore. Grigorijove družstvo sa časom stalo veľmi moderným. Domy mali všetky vymoženosti, cesty boli asfaltové. Ich dedina mala teda všetky predpoklady stať sa miestnym centrom. Aj príroda tu bola obzvlášť malebná – polia, lesy, rieka... Mnoho vedúcich pracovníkov si tu na starobu postavilo chaty. Rovnako aj Nikolaj, ktorý Grigorijovi, starajúcemu sa o rozkvet družstva, svojho času kládol do cesty nemálo prekážok.

Aj napriek tomu, že bol Nikolaj na starobu zabezpečený, jeho dom zívaj prázdnotou. Dokonca ani susedia sa s ním príliš nestýkali, pretože bol známy ako mrzút, vždy so všetkým nespokojný. Tak sa stalo, že jediný človek, ktorý ho pravidelne navštevoval, bol Grigorij. Hoci mu Nikolaj narobil v minulosti veľa problémov, aj tak mu Grigorij, sám už starý muž, pomáhal, či už čerstvým chlebom, alebo dobrým slovom. Bol jediným spoločníkom, ktorý mal trpezlivosť počúvať všetky priateľove sťažnosti a znášať jeho pohoršovanie sa a nespokojnosť.

No jedného dňa, tesne pred smrťou, sa pre Grigorija nečakane stal Nikolaj znovu sám sebou, tým dobrým chlapíkom, akým bol pred vojnou. Zrazu otvoril svoju dušu a rozprával Grigorijovi o svojom skutočnom živote. Asi najviac však Grigorija ohromilo to, čo zaznelo na konci jeho spovede.

„Spomínaš si na ten deň, keď vybuchol bunker?“ povedal Nikolaj chrapľavým slabým hlasom.

„Dá sa na niečo také zabudnúť?“

„Chcem, aby si vedel... Tiež som videl toho plavolasého mladíka. Naozaj prišiel k nám do bunkra a zavolať nás k veliteľovi...“

Fragment kresby Anastasie Novych „Kto si?“

Dodnes nemôžem zabudnúť na jeho oči... Prenasledovali ma celý život, ako nočná mora... Odpusť mi... Klamal som ťa, ale v skutočnosti som klamal sám seba. Ten chlapec mi nijako nešiel z hlavy. Ten okamih... Pamätám si ho, ako by to bolo dnes. Keď som počul to hvizdanie, chápeš, dostal som... zľakol som sa... Akoby som sa rozdvajil. Veď ja som sa tiež obzrel. Vtedy si sa ty obracal k bunkru, ale za tebou nikto nebol. Chcel som ťa kryť, veď si sa vystavoval istej smrti. Ale potom som sa zrazu zľakol... Bál som sa o svoj drahocenný život a rozhodol som sa zachrániť si vlastnú kožu! Chápeš? Rozhodol som sa zachrániť si kožu! A potom som sa tak hanbil... Cítil som sa ako obyčajný podliak...“

Do Nikolajových očí vstúpili slzy horkosti dávno zašlých čias.

„Prestaň, načo sa trápiš, veď všetko dobre dopadlo,“ utešoval ho Grigorij.

„Počkaj, neprerušuj ma... Chcem ti stihnúť povedať všetko. Vieš, to nie je iba nejaký prehrešok. Ako keby ma to zlomilo... Akoby som zradil sám seba. Chápeš, zradil!!! Potom som sa cítil tak zle, tak zle! Mal som sa, ja hlupák, s tebou porozprávať. Ale dostal som strach, bál som sa, že ma odsúdiš. No duša bolela. Tak som všetko porozprával Klárke. A ona trvala na tom, aby som bol ticho, aby som všetko poprel a urobil z teba terč posmechu, aby som povedal, že sme šli po tabak. A ja idiot som ju poslúchol... Hoci som videl jas v твоjich očiach, videl som v tebe akýsi príliv síl. Uvedomil som si, že sa s tebou tiež niečo stalo, ale niečo dobré. Chápeš, dobré!!! A ja som upadol do vlastných sračiek, ktorými som potom smrdel celý život, a nedali sa zmyť! Nevieť prečo, ale zakaždým, keď som ťa stretol, vynoril sa pred mojou obraz toho mladíka, jeho oči plné výčítiek... Tak ma to ťažilo, v duši sa rodila taká bolesť!

A v pamäti sa mi po celý čas prehrával ten okamih, okamih mojej podlosti a neospravedlniteľnej slabosti.

Nedokázal som však prekonať sám seba a požiadať ťa o odpustenie. Raz som sa k tomu takmer odhodlal, ale nakoniec som aj tak za tebou neprišiel. Namiesto toho, aby som sa s tebou porozprával ako človek, každý deň som bol na seba viac a viac naštvaný, a vylieval si ten hnev predovšetkým na tebe. Nedokážeš si predstaviť, koľko špinavostí som ti urobil, o ktorých si ani netušil...”

„To stačí, Kolja, to stačí... Všetko ti odpúšťam, veď sme priatelia. Ja viem, že si dobrý človek. Keby nebolo Kláry...”

„Striga, Klára! Celý život mi zničila!“ vzlykal Nikolaj a nehanbil sa za svoje slzy. „Keby som to bol vedel... Nemyslel som si, že... niečo také povieš. Báľ som sa, že mi nikdy neodpústiš... Aký som len hlupák! Celý život som prežil s tým zlom! Už ma to úplne zožralo zvnútra, rozdrásalo mi to celú dušu... Pritom je všetko také jednoduché! Môj drahý priateľ, ty jediný si zostal pri mne pred tvárou smrti...”

„Prestaň... Ešte sa s ňou popasujeme,“ povedal Grigorij a utieral si slzy, ktoré sa mu tlačili do očí. „Veď my sme dvaja a ona je sama.“

„Ako vtedy, v tom zákope. Zase sme spolu, priateľ môj...”

Keď Grigorij odchádzal, Nikolaj ho požiadal:

„Prines mi zajtra hrnček čerstvého mlieka. Rád by som sa ho napil, ako kedysi dávno v detstve...”

Na druhý deň ráno vstal Grigorij skôr a ponáhľal sa k susedke pre mlieko. Nemohol sa dočkať, kým ho nadojí a s trojlitrovou fľašou takmer bežal do známeho domu. Prvýkrát po mnohých rokoch ho niesol svojmu skutočnému priateľovi! Ale keď vstúpil do izby, Nikolaj bol už mŕtvy. V jeho tvári sa zračil strašný zmätok, v otvorených očiach sa zračil stuhnutý smútok. Grigorij si sadol na okraj postele a zachvel sa v tichom plači...

Napriek všetkým peripetiám osudu mu bolo toho človeka úprimne ľúto. Toľko rokov prežiť so svojim zlom!

Veď podľa všetkého od onoho pamätného dňa vo svojom vnútri vôbec nežil, ale prešľapoval na mieste a utápal sa v bahne vlastného strachu. Grigorij veril, že pred smrťou má človek pochopiť niečo hlboké, niečo, čo siaha oveľa ďalej. A Nikolaj hovoril o niečom takom sentimentálnom, ako je odpustenie. Grigorij mu odpustil už dávno. Ostatne, možno, že to pripadalo sentimentálne len jemu, ale pre Nikolaja to bolo niečo viac, nejaká neprekonateľná životná bariéra, ktorú si sám po tehličkách každodenne budoval svojim hnevom. Grigorij chápal, aké ťažké bolo pre priateľa prelomiť túto bariéru a prekročiť vlastný múr egocentrizmu. Škoda, že sa toľko rokov, takmer celý život, k tomuto činu, k tomuto krôčiku Svedomia len odhodlával. Pri tom mohol všetko vyriešiť ešte v tú jeseň v roku 1942. Jeho život by sa odvíjal úplne inak, bolo by v ňom viac vnútorných víťazstiev a na smrteľnej posteli by sa mu odhalili skutočné pravdy. Aj keď... Grigorij sám pochyboval, či budú v tú hodinu potrebné, veď sú to len vnútorné odhalenia. Spomenul si však na nezabudnuteľný výraz tváre mŕtveho kamaráta, plný zármutku a utrpenia, a pochybnosti sa akoby samé od seba rozptýlili, vytesnené odvekými otázkami. Veď kto vie, čo čaká človeka po smrti... Naozaj je to len rozklad tela v bezodpadovom hospodárstve prírody? Načo sú teda všetky tie zložitosti života, ten neustály boj ľudských myšlienok? A koniec koncov, celá táto staroba, s jej neustálym duševným sumarizovaním? Kam mizne myseľ po tom, čo celý život vládla a riadila telo? Samé otázky a žiadne rozumné odpovede...

* * *

„Ach,“ znova si povzdychol starec a opäť vytiahol udicu z vody, ako by sa na háčiku snažil nájsť odpovede na svoje nekonečné otázky.

Keď však uvidel lenivo sa krútiaceho červíka, opäť hodil udicu späť do rieky v tajnej nádeji, že teraz na ňu aspoň niečo zaberie.

„Tak je to asi aj v živote,“ pokračoval v úvahách starec. „Napichneš na háčik dobrú myšlienku, bude dobrý úlovok. Napichneš zlú, a príroda ti odpovie rovnako. Všetko je v nej premyslené, všetko je vzájomne prepojené...“

„Dobrý deň, Dmitrič,“ ozval sa za ním melodický mužský hlas.

„Dobrý, ak to myslíš vážne,“ odpovedal Grigorij a starecky sa potočil.

S úsmevom k nemu podišiel plavovlasý, dobre stavaný muž okolo tridsiatky. Mal na sebe moderné športové oblečenie. Na hlave šiltovku s dlhým šiltom, ktorá mu zakrývala oči. V ruke držal úplne novú rybársku udicu. Grigorij raz takú videl u ľudí z mesta, ktorí si prichádzajú do týchto miest zarybárčiť. Je dobrá, to sa musí uznať. Ale hovoria, že je ukrutne drahá.

„Berú?“

„Ale, nestojí to za reč!“ mávol starec rukou. „Sedím tu už od úsvitu. Keby aspoň jedna zabrala!“

„Dnes majú asi voľno,“ zažartoval mladík. „A na čo, otče, chytáte?“

„Na červíka.“

„Tých sú už prežraté! Tu máte, skúste larvy komárov. Možno zaberú na túto delikatesu.“

„Ďakujem.“

Starec si vzal pohár s ponúkanou návnadou.

„Nebudete namietať, keď si prisadnem?“

„Prečo by som namietal? Len sa posaď, vo dvojici nám bude čas plynúť veselšie.“

Zatiaľ čo si mladík pripravoval svoju udicu, starec sa usilovne snažil spomenúť si, či je to syn. Mladík mu pripadal veľmi známy. Zjavne žil v meste, a sem pravdepodobne prišiel navštíviť rodičov. Keďže Grigorija

poznal a tak nenútene s ním komunikoval, určite tu vyrastal. „Dmitrič“ volali bývalého predsedu družstva len miestni. „No teda,“ bedákal v duchu stavec, keď sa snažil spomenúť si na meno tohto mladíka, „ešte aj starecká skleróza sa pridala k mojej zbierke chorôb.“

„To nič, Dmitrič, to nič,“ povedal láskavo mladík, presne v súlade s jeho myšlienkami. „To zvládneme! Nech sa deje, čo sa deje!“ a po chvíli dodal: „Teraz, keď ryby ucítia larvy, nebudeme stíhať vyťahovať udice.“

Stavec sa tomuto optimizmu zasmial.

„Mal som na fronte priateľa, bol to Sibírčan, taký živý veselý chlapík. Spolu sme došli až do Berlína. Stále ma pozýval k sebe na Sibír na rybačku. Jazero Bajkal, počul si o ňom?“

„Ako by nie! Najhlbšie sladkovodné jazero na svete so vzácnou flórou a faunou.“

„Tak veru... Sú tam skvelé miesta. Dlhú dobu sme si spolu písali. Posielal mi fotografie a stále ma pozýval na návštevu. Niekoľkokrát prišiel za mnou. Ale mne sa nijako nedarilo odtrhnúť, vždy sa našli nejaké neodkladné záležitosti... Raz priniesol rybu, takú štvorkilovú. Bol to omul bajkalský. Nikde inde na svete sa nevyskytuje, len tam. To musí byť rybačka, to áno! Keď som tú rybu uvidel, tak som sa išiel zblázniť z toho, aby som sa na ten Bajkal dostal. Tak som ju chcel chytiť! Myslel som si, že keď budem na dôchodku, splním si svoj rybársky sen. Ale kdeže! Buď chýbali peniaze, alebo som pomáhal deťom, a teraz som už úplne nemohúci. Akáže cesta?! A tak zostal omul mojím nesplneným snom...“

„Kto vie,“ pokrčil mladík ramenami. „Všetky sny sa raz splnia.“

„Možno, že niekomu áno. Ale mne... Ani o priateľovi už dva roky nemám žiadne správy. Možno, že ochorel a možno už aj zomrel. Vek už na to máme... Ako sa hovorí, šediny prišli, šťastie odišlo. Roky uplynuli, ako jarné vody.“

Anastasia Novych „Rybár“

„Veru... Keby ľudstvo poznalo svoju budúcnosť, tak by sa pri lúčení so svojou minulosťou nesmielo.“

„Čo, čo?“ spýtal sa Dmitrič, pohrúžený vo svojich myšlienkach.

„To ja len tak,“ mávol rukou mladík a zmenil tému hovoru. „Ako sa darí Váňovi?“

Váňa bol najmladší Grigorijov syn. A keď mladík vyslovil jeho meno, stavec sa už úplne prestal trápiť otázkou, odkiaľ ho pozná. Keď sa pýta na Váňu, potom je to buď jeho priateľ alebo známy, alebo možno spolu chodili do školy.

„Vďaka Bohu, darí sa mu dobre. Nakoniec sa oženil. Nevesta je milé dievča. Narodila sa im dcéra. Nedávno, na jar prišla celá rodinka na návštevu. Nebol si s nimi?“

„Nie... Nebol som tu.“

„Aha... Teraz už mám dušu na mieste, aj čo sa jeho týka.“

„A čo ste si o neho robil starosti? Chlapec je to dobrý, má zlaté ruky. Taký sa nestratí.“

„Kto vie? Život býva zložitý...“

„No, záleží na tom, ako sa naň človek pozerá. Ži čestne, podľa svedomia a uvidíš, že aj osud ti pomôže.“

„Máš pravdu. Aj keď... Tak napríklad ja, žil som čestne, podľa svedomia, nemám si vcelku čo vyčítať. A mal som snáď ľahký osud? Buď vojna, alebo hlad, alebo úpadok...“

„Každý má zo života svoje vlastné, čisto osobné dojmy. Veď ružu napríklad ľudia tiež vnímajú rôzne. Jedni v nej vidia krásny výtvar, cítia nádhernú vôňu. A iní vidia len trne a cítia neprijemné pichanie jej ostňov. Všetko záleží od človeka, od jeho schopnosti pozorovať a vnímať tento svet.“

„To je tiež pravda,“ súhlasil stavec a po chvíli mlčania dodal: „No, keď sa nad tým tak zamyslím, ja sa na život sťažovať nemôžem. Predsa len som vo vojne

získal skutočných priateľov, hoci to bola vtedy strašná doba... Aj ženu som stretol, keď všade vládol hlad. Spomínam si, že nebolo ničoho, žuvali sme trávu, ale v hlave boli len šteklivé myšlienky o randení a o láske. Je až smiešne teraz na to spomínať... Naokolo všetko rozvrátené a hlad, a my sme sa nebáli založiť si rodinu. Decká prichádzali jedno za druhým. Vtedy sme dočasne bývali v hlinenej chalupe. Spomínam si, ako sme sa tam všetci tlačili. A nevadilo to... Vôbec sme sa necítili stiesnene. Naopak, žili sme spolu, navzájom si pomáhali... A teraz mládež žije v akých komfortných podmienkach, no harmónia v rodinách aj tak nie je.“

„Všetko je v hlave, otče. Keď si človek vo svojom vnútri postaví palác z dobra, zistí, že aj ľudí to k nemu tiahne, aj život sa zlepšil. Ale keď vo vnútri bude žiť ako medveď v brlohu a bude lenivý, aby si postavil palác, potom v tom brlohu prežije celý život ako zviera. A žiadne vonkajšie pohodlie nedokáže uspokojiť jeho neuhasiteľné vnútorné potreby.“

„O tej neuhasiteľnosti si to povedal správne. Napríklad tu neďaleko býval môj priateľ...“

„Veperský?“

„Áno,“ prikývol starec a pomyslel si, že keď pozná aj Nikolaja, tak je určite miestny. „Stále prestavoval svoj dom, ale nijako nedokázal uspokojiť požiadavky svojej ženy.“

„Klára?“ pousmial sa mladík. „Kedy tá bola s niečím spokojná? V jej rode je to geneticky dané – nech by si jej dal koľkokoľvek, vždy to bude málo. S materským mliekom sa z generácie na generáciu u nich odovzdáva len jediná „posvätná láska“ – k striebriu a zlatu. Čo by sa od nej ešte dalo očakávať?“

„Tak, tak. Nikolaj to tiež pochopil, ale žiaľ, príliš neskoro. Celý svoj život s ňou pretrpel ako pacient s nevyliciteľnou chorobou. Spomínam si, ako sa zoznámili. Všetko prebehlo tak živelne...“

„Ale no tak, Dmitrič, neospravedlňujte ho. Živelne u človeka môže dôjsť iba k tým udalostiam, s ktorými vnútorne súhlasí. A ak Veperský tú ženu stretol, potom to znamená, že podvedome v ňom prevládali práve tie tajné túžby a vlastnosti, ktoré v nej našiel. Nebola to žena, ktorá ho zmenila na otroka, ale jeho vlastné slabiny, ktorým popustil uzdu, namiesto toho, aby ich pevne držal na reťazi. Klára ich len stimulovala a podporovala. Takže všetko prebiehalo na základe jeho vlastnej voľby. Veď život je odrazom vnútorných presvedčení.“

„V podstate to môže byť aj tak... Zaujímavo uvažuješ. Priznám sa, že hoci som už prežil celý život, také jednoduché a múdre slová mi na um ešte neprišli,“ usmial sa starec. „Ani som netušil, že mládež je v dnešnej dobe natoľko podkutá v tak citlivých otázkach ľudského života. To je príjemné. Možno, že váš technický vek spôsobil, že vaše mozgy začali pracovať lepšie ako naše.“

„Vôbec nie, otče. Nie je to otázka doby, dôvtipu ani mozgu. Jednoducho, skutočná múdrosť je vlastnosťou duše. A mladé telo ešte nemusí byť ukazovateľom jej skutočného veku.“

„Duše?“ spýtal sa starec a sám si odpovedal: „Áno, duše... Keby len človek s istotou vedel, že ju má...“

„No áno, duša sa nedá preskúmať pod mikroskopom,“ usmial sa mladík, „rovnako ako ľudská myšlienka. Neurofyziológovia sa domnievajú, že myšlienka, to je pohyb nejakej elektromagnetickej vlny v mozgovej kôre, prechádzajúcej od jedného neurónu k druhému. Ale ako sa vlastne rodí a čo ju vyvoláva, na to stále nemajú odpoveď. Rovnako ako na mnoho ďalších otázok, týkajúcich sa ľudskej podstaty. Ľudia sa len domnievajú, ale nemajú k dispozícii údaje. Odpovede na tieto otázky sú totiž skryté oveľa hlbšie, za hranicou okruhu ich vnímania sveta,

ohraničeného ich egocentrizmom. Aby sa k nim človek dostal, treba prekročiť Ego, preniknúť do hĺbín vlastného podvedomia...

A koľko námahy vyžaduje už len rozhrnutie harabúrd, plávajúcich na povrchu nášho vedomia, pozostatkov našej vnútornej špiny. Hoci, keď človek chce, všetko sa dá.“

„To áno... Len keby človek vedel, že si sám nepridáva tie haraburdy do hlavy, ale že ich odhrabáva...“

„Svedomie nám vždy ukáže správny smer.“

„Áno, Svedomie je dobrý pomocník,“ súhlasil starec.

Na chvíľku zmĺkli. Starec sa snažil porozumieť tomu, čo mladík povedal, no keď sa mu to nepodarilo, zamyslene poznamenal:

„Veď ako to v živote chodí? Ako na fronte. Po celú dobu sa snažíš udržať obrannú líniu svojho Svedomia. Čím si starší, tým silnejší je útok z druhej strany zákopu, tým viac okolo teba vybuchuje bômb, zanechávajúcích samé krátery životných problémov. Máš samozrejme aj strach, ale aj tak držíš svoju pozíciu, nech sa deje, čo sa deje. Veď ustúpiť nie je kam. Za tebou je tvoja vlasť a ty v nej budeš žiť. Takže opúšťať pozície Svedomia nemožno... Na vlastné oči som videl, ako sa môj priateľ vzdal, a ako to všetko skončilo. Sledoval som jeho smrť počas života, cítil som, ako ho vífaziace zlo sužovalo, drásalo a ničilo zvnútra. Nie, radšej budem žiť podľa svojho Svedomia, alebo nebudem žiť vôbec.“

„Za starých čias písali, že Svedomie je mierou veľkosti Ducha. A najmä v starobe obnažuje „nervové zakončenia“ a odhaľuje pravú podstatu. Pre niekoho sa tak staroba mení na mesačný svit, prebleskujúci cez čierne chuchvalce mrakov ilúzie a beznádeje, a pre iného je staroba žiarivým oslnivým západom slnka, ukazujúcim vnútornému zraku svoj vzácny zelený lúč, plniaci všetky želania.“

„To je pekne povedané. Ale aké už môžu byť v starobe želania? Len samé myšlienky... Keby som len poznal svoju skutočnú podstatu...“

„Skutočnú podstatu?“ tajomne sa usmial mladík a menil si na rybárskom prúte háčik a návnadu. „Pokiaľ ide o skutočnú podstatu, existuje veľmi dávne východné podobenstvo...“

Nahodil vlasec s návnadou ďalej do rieky, posadil sa a zapálil si cigaretu. Starec sa pripravil na počúvanie.

„To podobenstvo je takéto... Vysoko v horách, na trblietavom snehobiелom vrcholku, sa zrodil kryštál ľadu, priezračný ako detská slza. Cez deň sa nadchýňal slnkom, a svetlo hralo na jeho hranách, majstrovsky vytvorených prírodou. V noci sa tešil z hviezd, obzerajúc si tie nádherné trblietavé stvorenia. Postupne rástol a vstrebával do seba stále viac energie láskavej hviezdy. Jedného dňa, keď už bol kryštál taký veľký, že mohol pozorovať nielen nebo ale aj okolitý svet, objavil niečo podivuhodné. Mraky, ktoré zakrývali úpätie hôr sa rozostúpili, a pred jeho zrakom sa ukázalo nádherné údolie ponorené do neobvyklých jasných smaragdových farieb. Tento pohľad tak uchvátil ducha kryštálu, že sa v ňom zrodila horúca túžba spustiť sa za každú cenu do tohto neobyčajného kúta prírody a spoznať všetky jeho pôvaby.“

Kryštál napol všetky svoje sily, aby sa zmenil na vodu, a strmhlav sa vrhol dolu. Čím rýchlejšie sa spúšťal, tým mocnejším sa stával. Prúd sa neustále rozširoval a kypel nespútanou vášňou. Kryštál sa hnal za svojim snom, so závideniahodnou vytrvalosťou prekonával na svojej ceste kamenné prekážky, ničivé pereje, závrtné vodopády. Vzrušoval ho duch novosti a túžba dosiahnuť vytúžený cieľ.

A potom sa to v jednej krásnej chvíli stalo. Jeho vody mohutným prúdom vytryskli v podobe rieky do údolia. Aké krásne boli jej brehy, utápajúce sa v jasnej zeleni!

Ako nádherne sa prelievali záblesky slnka na vodnej hladine! Ako sa všetko navôkol radovalo životodarnej sviežosti vody! Kryštál cítil, ako napájal opojnou vlahou každú rastlinku, ako si s potešením hasili smäd tí, ktorí prišli k jeho brehom. Vnímal, ako sa v jeho vodách hemžil zrodený život, a on sa stal obydľím tohto života. A to bolo pre neho skutočným šťastím!

A tak plynul jeho život. Cez deň hasil smäd všetkých trpiacich, a po nociach pozoroval odraz hviezdneho neba vo svojich vodách, obdivoval očarujúce svety a spomínal na svoj vzdialený domov. Zdalo sa mu, že toto šťastie bude trvať večne.

Raz však jeho vody náhle dosiahli koniec údolia a vliali sa do jazera. Život sa stal jednotvárnym a pokojným. Kedysi nádherná zurčiacca voda sa postupne pokryla hnedým slizom a zmenila sa na zatuchnutý močiar. Málokto teraz prichádzal k týmto brehom... V jeho vodách už nebola ani niekdajšia sila, ani niekdajší život. Bývalý kryštál zachvátil strach a zúfalstvo. Začal sa panicky báť slnka. Jeho východ v ňom zakaždým vyvolával strašidelný obraz, utkaný z jeho odparujúcich sa vôd – vidinu jeho smrti a neúprosnej predurčenosti. Jedna po druhej sa vzdúvali bubliny pochybností. Báľ sa, že sa stane parou, stratí svoju individualitu, stratí slobodu. Noc sa stala jeho jedinou útechou, zahaľovala ho chladom starých spomienok. S nostalgiou hľadel na žiariace hviezdy, vzdychal za nedostupnými vzdialenými svetmi, a nadchýnal sa ich nemennou krásou.

A raz, za svitania, ho osvietilo: pochopil podstatu života, podstatu večnosti, precítil svoju pravú podstatu, ktorá v ňom prebudila dušu! V tom okamihu sa nad horizontom objavil oslepujúci kotúč slnka. 'Bože,' predral sa výkrik z hlbín zvyškov jeho vôd. 'Aké je všetko jednoduché!' Vrhol sa naproti láskavým lúčom mocnej hviezdy a jeho voda sa premenila na paru.

Poryv vetra ho ľahko zdvihol a niesol ho do výšok, preč zo známeho priestoru. Letel a zažíval podivuhodný pocit beztiaže a novosti. A až teraz pochopil, že toto je tá skutočná, ním dávno zabudnutá, opojná pravá sloboda. Napĺňal ho pocit všeobjímajúceho šťastia, jeho neopakovateľnej individuality a zároveň nekonečnej jednoty s týmto ohromným neobyčajným svetom, ktorý sa ukázal byť oveľa rozsiahlejší, než si predstavoval. 'Aké je všetko jednoduché,' neprestával opakovať jeho duch, vychutnávajúc si let. 'Áno, teraz poznám svoju pravú podstatu,' pomyslel si, keď pomaly klesal k jednému z ďalších trblietavých vrcholov...“

Mladík zmĺkol. Starec sedel v hlbokom zamyslení, ohromený skrytým zmyslom tohto podobenstva. Vtom sa jeho tvár rozžiarila. Oči zaiskrili živým ohníkom. A ticho zvolal: „Bože! Veď je to naozaj také jednoduché!“ Plný vzrušenia sa starec otočil, aby svoj ohromujúci objav oznámil spoločníkovi. Ale... ten tam už nebol. Starec vstal a zmätene sa rozhliadol. Navôkol sa však rozprestieralo len nekonečné zelené pole. Nikde ani duše... Grigorij dokonca zapochyboval, či na staré kolená nezačal mať halucinácie. Ale pripravená mladíkova udica a na zemi tlejúci ohorok boli dôkazom jeho nedávnej, úplne reálnej prítomnosti.

Starec s ľútosťou a akýmsi dušu zvierajúcim smútkom pozrel na opustený prút svojho neobyčajného spoločníka. Vtom sa jeho plavák začal rýchlo ponárať do hĺbky. Starý rybár automaticky siahol po mladíkovom prúte, potiahol a... V lúčoch ranného slnka, v gejzire diamantových kvapiek, z vody vyletel na slnku sa trblietajúci omul bajkalský! Zaskočený takým šťastím, starec znehybnel a obdivoval let vzácnej, v týchto vodách sa nevyskytujúcej ryby. A potom, keď sa spamätal, začal ju vyťahovať na breh a trasúcimi sa rukami zbavovať háčika. Neveriac vlastným očiam, zdvihol trepotajúceho sa omula oboma rukami a prekvapene

si prezeral tento zázrak prírody. V očiach starca sa zaligotali slzy radosti. Vtom si Grigorij spomenul. Spomenul si, kde toho mladíka už videl... Hlasný výbuch stareckého smiechu ohlušil okolie. Starec pristúpil k vode, kľakol si a opatrne vypustil rybu do rieky. Zdvihol planúci pohľad a uprel ho na veľkolepý slnečný kotúč. A kúpajúc sa v lúčoch oslnivého vnútorného šťastia, zvolal:

„Bože! Aké je všetko jednoduché!“

Všetky osoby a udalosti sú vymyslené. Akákoľvek podobnosť mien, či priezvisk hrdinov so skutočnými menami žijúcich alebo zosnulých osôb a udalostí, ktoré sa stali ktorejkoľvek z postáv, je čisto náhodná a úplne neúmyselná.

VTÁCI A KAMEŇ

Predslov

Podivuhodné je morské pobrežie v celej svojej nekonečnej kráse. Harmonicky sa tu spájajú na prvý pohľad úplne protichodné prvky rôznych živlov. Z jednej strany rozpálený piesok – neúprosný a nemilosrdný bojovník ničivej Púšte. Z druhej strany chladivá voda – životodarná sila tvorcu foriem Svetového Oceánu. Ako keby sa na tomto mieste smrť a život vzájomne poprepletali a vytvorili neobyčajné podmienky existencie pre tých, ktorí sa z vôle osudu nachádzajú na hranici ich svetov.

Do hladka obrúsené hladké kamene a kamienky, roztrúsené pozdĺž brehu, sa uchádzali o titul najstarších obyvateľov tohto tajomného Portálu. A zdalo by sa, že komu, ak nie im, by mali byť známe všetky tajomstvá tohto bytia. Je to ale naozaj tak? Vedeli o tom, čo sa nachádzalo za hranicami priestoru, ktorý obývali?

Kameň je kameň, ako sa hovorí, tvrdý nerast. Kedysi bol súčasťou obrovskej skaly, ktorej vrchol siahahal až do samotného Neba. Prebývajúc v jednote však kameň sníval o samostatnosti. Početné praskliny pochybností časom vykonali svoju ničivú prácu a zmenili tým jeho sen na skutočnosť. Ale ukázalo sa, že dlho očakávaná samostatnosť nie je až taká radostná, ako si ju predstavoval. Každý deň živly, ako keby medzi

sebou súperili, skúšali jeho pevnosť. Kameň pukal od zlosti a pocitu krivdy. Zo všetkých síl odolával vetru, ktorý z neho odlupoval zrnká piesku a postupne ho menil na prach. Čelil slnku, ktoré rozpaľovalo jeho povrch. Vzдорoval aj vode, ku ktorej tajne tiahol, a to najmä vtedy, keď ho obmývala svojím osviežujúcim chladom, chrániac ho od spaľujúcich lúčov slnka. Páčilo sa mu byť stvorením, ktorým nedokážu preniknúť ani rytmicky sa valiace vlny.

Kameň bol pyšný na seba, na svoj tvar, na svoju nezávislosť. Posmieval sa piesku, ktorý bol hračkou v rukách živlov. Nemal ani tušenie, že ho časom postihne rovnaký osud.

Väčšinu času sa kameň nudil a pozeral na skľučujúcu jednotvárnosť a monotónnosť okolitej krajiny. Občas sa bavil otázkou: „Aký to má zmysel?“ Často, keď pozoroval let vtákov, závidel im ich slobodu a ľahkosť, s akou dosahovali najžiarivejšie výšiny a nadoblačné diaľky. Bývali chvíle, kedy túžil vymeniť celý svoj dlhý bezútešný život za krátky okamih ich úchvatného, divokého letu.

A tak kameň prežíval celé svoje „skalné“ bytie v sebe a len pre seba. Ani si nevšimol, na aké podivuhodné a tajomné miesto ho osud zanesol. Nevidel, koľko síl a času na neho vynakladalo slnko, vietor a voda, aby jeho hlúpu, tvrdú podstatu pretvorili na kvalitatívne nový stav. Príliš silná bola po stáročia jeho pýcha. Príliš ťažká bola jeho hmota.

Zrejme preto kamene, ležiace na rozhraní dvoch svetov, poznajú len svoj vlastný všedný život. A hoci niektoré z nich majú už dávno vonkajšie hrany dokonale obrúsené, vo vnútri zostávajú aj tak stále iba kameňmi.

*Vyhodil som kameň,
A on spadol.
Vyhodil som vtáka,
A on vzlietol.*

Rigden Djappo

Na preplnenej pláži sa hemžil veľký pestrý dav ľudí. Zhora to vyzeralo ako jedna živá masa, ktorá sa tu zhromaždila, len aby si užívala dary prírody. A je to pochopiteľné. Slnko, vzduch a voda – čo môže byť lepšie a lákavejšie v horúcom letnom čase? Snáď len hory. Ale ako sa hovorí, tie sú údelom vyvolených.

Pri bližšom pohľade na túto podivnú masu by bolo možné rozoznať skupinky rôznych ľudí, ktoré si boli svojim správaním a rozhovormi čímsi podobné. A keby sme sa do tohto davu ponorili ešte hlbšie, uvideli by sme konkrétnych jednotlivcov. Jeden od druhého sa samozrejme líšili, a to nielen zovňajškom, ale aj svojim životom. Avšak, keby sme sa zahľadeli pozornejšie, zistili by sme, že celá táto takzvaná individualita vychádza z rovnakého základu rovnakých nekonečných ľudských problémov, prianí a potrieb. Takéto pozorovanie stále tých istých myšlienok o každodennom živote, zahalených prinajlepšom do rôznej podoby, môže byť až trochu nudné. Možno aj preto, keď sa v tejto mase šablónovitých „individualít“ objaví skutočná Osobnosť – Homo verus (Človek skutočný), prestanú aj bohovia zívať z odvekej ľudskej jednotvárnosti, a so záujmom začínajú sledovať priebeh meniacich sa osudov a rozvíjajúcich sa udalostí.

Ale zatiaľ čo pre bohov Homo verus v dave žiari ako obrovský diamant v cestnom prachu, pre ľudí je ťažké ho rozpoznať. Príliš silné a pokrivené sú šošovky ich vlastnej pýchy. Všetko okolo nich sa im zdá byť malým a bezcenným. A len čistý pohľad, plný sily lásky, dokáže v beztvarej šedivej mase bez problémov rozpoznať

vybrúsený diamant, tú Podstatu, ktorá dvojnohému zvieratu pomáha stať sa skutočným Človekom.

Počasie bolo nádherné. Aj dnes bolo všetko rovnaké ako pred rokom, pred storočím, tisícročím. Snáď len ľudí je viac, inak oblečených a hovoriacich inými jazykmi, hoci zmysel ich rečí sa nezmenil. Ľudia si rovnako ako vždy vyhrievali svoje telá na slniečku, a pravidelne ich ochladzovali v osviežujúcej vode. Deti stále rovnako šantili na brehu, so smiechom a výskotom utekali pred prichádzajúcimi vlnami. Navôkol sa ozývala stále rovnaká rozmarná vrava. Nieкто na niekoho volal, inde sa ozýval smiech zabávajúcej sa mládeže. A všetok tento neutíchajúci ľudský hluk sa rovnako ako kedysi prelínal s rytmickým príbojom vln a krikom belostných čajok, krúžiacich nad morom.

Neďaleko veľkého zhluku turistov ležal plavovlasý muž a nastavoval chrbát teplým lúčom ranného slnka. Driemal. Asi dvadsať metrov od neho bola rozložená skupinka štyroch mužov kaukazskej národnosti a mladej blondíny so štvorročným dievčatom. Dospelí pili víno. S každým pohárom bol ich smiech čoraz hlučnejší, pohyby uvoľnenejšie a reči ohnivejšie. Dieťa sa neustále vrtelo na mieste a skúšalo trpezlivosť svojej mladej mamy nekonečnými požiadavkami. Nechápalo, prečo matka a cudzí ujovia tak dlho jedia a pijú, keď je oveľa zaujímavejšie sa hrať, poskákať si alebo len tak si zatlieskať „paci, paci, pacičky“. Nakoniec ho už sedenie omrzelo. Vzalo si svoju jedinú hračku, modrú lopatku, ktorú našlo na piesku a bežalo k moru. Jeho matka sa len ľahostajne obzrela, vrhla za utekajúcim dieťaťom nenávistný pohľad, potom opäť rozťahla svoje mladé ústočky do okúzľujúceho úsmevu a otočila sa k svojim štedrým náhodným známym.

Dievčatko dohopkalo k moru. Pošpliechalo nôžkami po vode. Prebehlo sa po brehu na jednu stranu, a potom na druhú. Počľapkalo sa v plytkej vode, až pokým od chladu nezačalo drkotať zubami. Potom sa povyhrievalo na slniečku,

napodobňujúc dospelých. Pustilo sa do stavania domčekov z piesku, a zdobilo ich mušličkami a kamienkami. Čím vyššie sa ich snažilo postaviť, tým viac sa pod ťarchou mokrého materiálu rúcali. Dievčatko sa hnevalo, krivilo pery, potom všetko zničilo a opäť sa púšťalo do stavby krátkodobých výtvorov. Pri jednom zo svojich neúspešných pokusov rozhádzalo piesok ďalšieho postaveného domčeka na všetky strany. Časť piesku náhodou dopadla na chrbát neďaleko ležiaceho muža.

„Max?! Zase ty! No, koľkokrát ešte?“ Muž otočil hlavu smerom k dievčatku.

„Čo ešte odo mňa chceš?“

Dievčatko sa mužovi prekvapene zahľadelo do očí. Potom ním akosi neprirodzene šklblo a rýchlo zažmurkalo. Nakoniec zmeneným hlbším hlasom povedalo:

„Sensei?!“

„Áno, ten,“ povedal muž unavene, pozrel na kôpky piesku a smutne sa pousmial. „A ty, ako vidím, stále staviaš svoje zámky z piesku.“

„Zámky?“

Max sa obzrel a dokonca sa nadvihol.

„Kde to som?“ nemohol sa spamätať a vystrašene sa rozhliadal okolo.

„Kde, kde... na Zemi, prirodzene. Kde inde by si mal byť?“ nechotne odpovedal Sensei.

Vtom Max uvidel svoje detské ručičky a až sa strhol, akoby boli cudzie.

„Čo je to so mnou?!“

„Čo už by sa s tebou mohlo stať okrem toho, čo už je.“

„Nie, naozaj, Sensei?! Čo sú to za triky? To je hypnóza?“

„Hypnóza? Triky?!“ Sensei sa usmial, otočil sa a sadol si na piesok. „Vitaj vo svete tvojej reality! Ako si to hovoril: 'Život je taký: buď C'est la vie, alebo Cela va'.“

„Nie, Sensei, bez srandy,“ vydesene prechádzal Max očami po okolí. „Kde to som? Čo sa to so mnou stalo? Ako som sa sem dostal? Čo je to za nezmysel?“

„Nezmysel?!“ Sensei sa pousmial.

No úsmev z jeho tváre okamžite zmizol. Uprel na Maxa vážny pohľad, plný prísnosti a výčitiek.

„Len si spomeň.“

Max zažmúril oči skôr zo strachu, než zo snahy si na niečo spomenúť. V tme sa cítil dokonca lepšie ako v neuveriteľnej, strašidelnej realite. No čím viac sa upokojoval, tým častejšie sa v jeho vedomí začínali objavovať fragmenty akýchsi vzdialených, zapadnutých spomienok. Boli neobyčajne živé a reálne.

* * *

Max sa ocitol vo svojom vlastnom novom aute, ktoré si kúpil ani nie pred dvoma mesiacmi. Vrátil sa mu pocit spokojnosti so životom. Nakoniec dosiahol svoj dlho očakávaný sen – stal sa skutočne bohatým. Otvorili sa pred ním skvelé vyhliadky. Jeho predstavivosť mu maľovala farbistú budúcnosť. V rukách hrdo zvieral novučičkový volant, voňajúci kožou. Vracal sa domov. A nie do nejakej ošarpanej malej izbičky, ale do prepychovej vily. Kúpil ju len pred pol rokom a celú ju luxusne zrekonštruoval, aby mohli všetci jeho priatelia závidieť. Ale čo je najdôležitejšie, cez nastrčené osoby prepísal na seba firmu priateľa, ktorého zruinoval a myslel si, že si tým zaistí pohodlnú existenciu na mnoho rokov.

Max bol naplnený pocitom sebauspokojenia. Pridal zvuk na rádiu, z ktorého znel posledný hit, a začal si pod nosom pospevovať melódiu. Život sa konečne vydaril! A predsa niekde hlboko vo svojom vnútri cítil akýsi diskomfort. Tam niekde vznikala nepríjemný pocit, že mu predsa len uniklo niečo veľmi dôležité. Aj keď sa jeho zlatý sen uskutočnil, k pocitu úplného uspokojenia Maxovi niečo chýbalo. Áno, dosiahol, čo si prial. Avšak nedostavil sa očakávaný pocit

Anastasia Novych „Realita“

všeobjímajúceho šťastia, po ktorom tak dlho túžil vo svojich myšlienkach. Prečo? Pochybnosti ohľadom svojho šťastia sa samé od seba začali vynárať na povrch vedomia, akoby vystupovali z nepoznaných hĺbín jeho „ja“. Max sa im snažil brániť, upriamujúc sa na získané materiálne bohatstvo. Ale toto vnútorné Niečo neúprosne útočilo na impérium Ega, a vyvolávalo v hrudi neznesiteľnú bolesť. Čo sa to deje? Pri pátraní po príčinách tohto úzkostného stavu sa Max strácal v dohadoch.

Zo zákruty sa vysokou rýchlosťou vyrútil džíp. Uháňal priamo proti nemu. Maxove oči sa rozšírili od hrôzy. Srdce sa mu v hrudi divoko rozbúšilo. Ruky náhle ochladli. Vzdialenosť sa neúprosne skracovala. Jasné svetlo reflektorov džípu osvietilo interiér Maxovho nového auta. Max prudko otočil volantom v snahe vyhnúť sa zrážke. Auto sa roztočilo. V šialenom šmyku Max zalapal po dychu, akoby sa netočilo auto, ale sám prežitý život. Bezmocne sa potĺkal v tejto škrupine svojich vysnívaných ilúzií a nemohol uniknúť pred neúprosnou realitou, ktorá mrazila jeho dušu. Živočíšny strach zovrel jeho telo a v mysli mu prebleskla iba jediná, už dávno zabudnutá Senseiova veta: „Život je ilúzia sebaklamu.“ A akoby na potvrdenie toho Max pocítil silný, neznesiteľne bolestivý úder. Ani nepochopil, či to bol úder zvonku, alebo či sa v tej chvíli jeho duša roztrhala na časti.

* * *

Dievčatko zúfalo zatriaslo hlavou, akoby sa snažilo zbaviť nočnej mory.

„To nemôže byť pravda,“ zašepkal Max, zhrozený svojou domnienkou.

Ruky sa mu triasli. Cítil rovnaký panický strach zo zrútenia všetkých nádejí, ako aj vtedy v aute.

Na jeho chvejúcom sa telíčku vystúpil chladný pot. Nezniesiteľná duševná bolesť s novou silou tlačila na hrud' a zachovávala si svoju mučivú ostrosť aj v tejto zvláštnej realite.

„To nemôže byť pravda,“ zopakoval Max a snažil sa upokojiť. „Nie, nie... Ak premýšľam, to znamená, že žijem... Pravdepodobne som v bezvedomí alebo v nemocnici, a to všetko sa mi len sníva.“

„Jasné, a ja som tvoja najhoršia nočná mora!“ pousmial sa Sensei. „Ach, ľudia... Pozri sa okolo, spiacca krásavica! Čo si to vtedy mudroval o faktoch? Ak fakty nepodporujú teóriu, treba sa ich zbaviť. No, skús sa teraz zbaviť očividného.“

„Očividného?! Vtedy?! To som skutočne zomrel?“ spanikáril Max. „Zomrel? Áno?!“

„Max, ja chápem, že každý má právo na hlúposť. Ale treba ho využívať striedmo.“

„Nie – to som naozaj zomrel?! Zomrel?!“

„Čo melieš stále jedno a to isté – zomrel, zomrel! Prinajmenšom ja ťa vidím v tele,“ s úsmevom poznal Sensei.

„V tele?“

Max si začal vystrašene obzerať svoje telo, ohmatával ho detskými rúčkami, akoby neveril sám sebe.

„Ale... veď to... to nie som ja...“

Keď sa dostal k spodnej časti trupu, vytrieštil oči ešte viac. Zdesene sa pozrel dole, potom na Senseia a pološeptom, akoby to bolo strašné tajomstvo, mu oznámil šokujúcu novinku:

„Ale veď... Veď je ženské!“

Pri pohľade na jeho tvár sa Sensei neudržal, a rozosmial sa.

„A čo by si chcel? Máš, čo si si zaslúžil.“

„Čože, zaslúžil?!“

Maxovo zdesenie nemalo konca. Vždy považoval ženy za menejcenné tvory, ktoré sú stvorené výhradne

na to, aby slúžili a uspokojovali jeho mužskú persónu. „Zaslúžil... zaslúžil... zaslúžil,“ preblesklo mu ako smršť hlavou a jeho vedomie bolo unášané do nevedomého rýchleho víru. Po jasnom záblesku Max opäť pocítil, že je vo vlastnom tele. Stál v telocvični, v dave obklopujúcom Učiteľa.

„Každý dostáva to, čo si zaslúži,“ odpovedal Sensei na ďalšiu Maxovu otázku. „Ak si sa za života nezmenil vnútorne k lepšiemu a nedokázal si Bohu, že si Človek a nie zviera, potom ťa čaká údel zvierata, ale ešte v horších podmienkach. Ako sa hovorí, aké sú tvoje skutky, taká je Božia odplata.“

„Ale viem, že človek môže pred smrťou urobiť pokánie, a bude mu odpustené. Boh je predsa všeodpúšťajúci...“

„Vieš, existuje dobré ruské príslovie: 'Pokánie je k ničomu, ak prišlo príliš neskoro'. Áno, Boh je všeodpúšťajúci. Ale ak chceš odkladať Boha na neurčité 'potom', uspokojujúc svoje živočíšne rozmazy, a prídeš k Nemu s prázdnyim košíkom, na dne ktorého sa bude povalovať len tvoje úbohé pokánie, buď si istý, že aj Boh teba odloží na neurčité 'potom'.“

„Ale prečo by som to odkladal na neurčité 'potom'? Veď tradične v starobe...“

„V starobe? A si si istý, že sa jej dožiješ? Prečo si myslíš, že budeš vedieť, kedy príde tvoj posledný deň? Smrť sa ťa predsa nebude pýtať, príde a skosí. A čo myslíš, čo stihneš? Uvedomiť si, nakoľko hlúpo a zbytočne si utratil svoj vymedzený čas bez toho, aby si vykonal to hlavné, prečo si prišiel na tento svet?!“

„Áno,“ povedal svojim hlbokým hlasom vedľa stojaci Volodža, veliteľ špeciálnej jednotky. „Po smrti je už príliš neskoro myslieť na doktora. Čo si zmeškal, to už nedohoníš.“

„Presne tak,“ potvrdil Sensei.

Max nevedel, čo na to povedať. Nastala dlhá pauza.

„Aj tak je škoda, že ľudský život je taký krátky,“ poznamenal Andrej, Maxov priateľ. „Tam nejaký hlúpy strom ako sekvoja, žije až štyri tisíc rokov. A ty máš problém sa dožiť stovky.“

„Ale prečo hlúpy strom?“ namietol Sensei. „Je nádherný a užitočný. A pokiaľ ide o pominuteľnosť života... Ľudia sú aj tak príliš leniví, a ak by im bolo dané oveľa viac času, to by sa už úplne utopili v hmote.“

„Máte pravdu,“ zadumane predniesol asi päťdesiatročný bacuľatý muž, jeden z poslucháčov rozhovoru. Chalani mu za chrbtom hovorili „Piroh“, pretože jeho tvár s plnou, odutou spodnou perou tento produkt trochu pripomínala. „Uvedomenie si krátkosti života a neodvratnosti smrti núti človeka vážiť si ho a využiť čas plodne.“

„Akoby smrť robila osobitú bilanciu toho, čo človek prežil,“ prehovoril Voloda.

„A povzbudzujúco pôsobí na živých,“ dodal Piroh.

„Presne tak,“ znovu potvrdil Sensei. „Povedomie o nevyhnutnej pominuteľnosti tela nás núti hľadať odpovede na otázky týkajúce sa večnosti, núti nás posunúť sa v duchovnom vývoji a vnútorne sa meniť. Smrť je daná človeku nato, aby sa pri pomyslení na jej nevyhnutnosť naučil chápať svoju podstatu, naučil sa pretvárať seba a svoj charakter, cenil si čas, vymedzený pre duchovné dozrievanie. Smrť je akousi bránou do skutočnej reality. A celkový výsledok prežitého života sa hodnotí práve podľa duchovného bohatstva, ktoré človek nahromadil. Podľa toho, čo nazbieraš za života tu, taká realita ťa čaká za touto bránou.“

„Áno, ale prečo je v nás tak pevne zakorenené pranie zaistiť si budúcnosť, ako keby sme mali žiť večne?“ spýtal sa Piroh.

„Pretože tieto túžby zväčša vychádzajú z hĺbky podvedomia. Vychádzajú zo samotnej duše. A duša sa vždy snaží spojiť s Bohom, teda zaistiť si vytúženú

budúcnosť, a nie sa potulovať každú chvíľu v rôznych telách. Ale naša hmota sa cez ľudský rozum neustále snaží túto hlbokú túžbu využiť vo svoj prospech, v prospech Ega. Preto človek nebýva takmer nikdy spokojný s tým, čo dosiahne vo vonkajšom živote. Lebo skutočné poklady pre zabezpečenie budúcnosti sú duchovné, a nie materiálne.“

„Je tomu až ťažké uveriť, že raz všetci zomrieme,“ prehovoril chlapec stojaci za Maxom.

„Prečo raz? Nikto nevie, čo sa s ním môže stať v nasledujúcej minúte. Ale nejde predsa o nitky osudu. Ide o to, s akou batožinou predstúpime pred realitu. Ľudí to tiahne k večnému životu, pretože v nich samotných sa nachádza kúsok večnosti. Rozum so svojou živočíšnou podstatou však túto vnútornú túžbu interpretuje podľa seba – ako túžbu po večnom živote v tele, a samozrejme na Zemi, pretože iná realita, než je tento priestor, je pre živočíšnu podstatu neznáma a aj neprijateľná...“

Ako dobre sa už ľudia naučili klamať samých seba! Mnohí si hovoria: 'Načo vykonávať duchovné cvičenia, modlitby, meditácie, držať myšlienky pod prísnu kontrolou, či dokonca len jednoducho milovať svojho blížneho? Premárnim na to život. A čo ak je daný len raz? Čo ak ťa po smrti čaká už len rakva a vlhká zem, v ktorej sám zhniješ a rakva spráchnivie?'“

Niektorí z prítomných, vrátane Maxa, bez toho, aby si to všimli, podvedome súčasne sklopili zrak. To, čo povedal Sensei, sa zjavne zhodovalo s ich vlastnými myšlienkami.

„Vari to nie je najhlavnejší argument, ktorým sa živočíšna podstata snaží cez rozum potlačiť duševné vzplanutia a posilniť príklon k svetu hmoty?! Iní ľudia sa jednoducho snažia na smrť nemyslieť. Snažia sa schovať pred touto dráždiacou, znepokojujúcou myšlienkou ako pštros – zaboríš hlavu do piesku a máš

pocit, že žiadne nebezpečie nehrozí. To všetko sú hlúposti! Prečítajte si o živote svätých. Vezmite si napríklad Serafima Sarovského. Ten mal vo svojej mníšskej cele rakvu, aby mal stále pred očami pripomienku smrteľnosti tela. Svätí si ohľadne svojej svetskej budúcnosti nerobili žiadne ilúzie. Žili prítomnosťou. Vždy očakávali, že práve dnes predstúpia pred Súd Najvyššieho, preto sa na duchovnej ceste tak snažili, preto mali pri prebúdzaní 'sily Lásky' také výsledky. A odtiaľ pochádzali aj ich zázraky, vyliečenie ľudí, a to ako duchovne, tak aj telesne... Prevažná väčšina ľudí odkladá svoje duchovné záležitosti 'na zajtra' a ani si neuvedomujú, že to zajtra pre nich nemusí nikdy nastať... Najsmutnejšie na tom je, že keď príde ich čas, každý pochopí nenávratnosť uplynulých cenných okamihov, ale to už je neskoro, príliš neskoro..."

* * *

„Príliš neskoro, príliš neskoro...“ znelo ako ozvena Maxovi v hlave. Pred vnútorným zrakom mu prebleskovali obrazy minulého života. Jasný momenty tých najneobyčajnejších emočných dojmov sa miešali s jeho myšlienkami, ako aj s rôznymi obrazmi bývalých priateľov a príbuzných. V niektorých miestach sa obrazy spomaľovali. Vo väčšine prípadov to bolo spojené práve so Senseiom. Max sa akoby rozdvajil a znovu tieto okamihy prežíval. Teraz sa už však na ne pozeral z úplne iného uhla. A ak v predchádzajúcom živote Max posudzoval všetko, čo sa dialo, z pohľadu svojej materiálnej existencie, teraz tak činil z pozície svojej duše...

* * *

Max sa dostal na tréningy k Senseiovi, takpovediac náhodou. Proste toho o ňom už počul toľko, že

sa spoločne so svojim priateľom rozhodol navštíviť tento oddiel bojových umení, ktorý sa v ich meste už stal legendou. Prišli, pozreli a nakoniec aj zostali. A kým priateľa to ťahalo skôr k bojovým umeniam, tak Maxa zaujímala neobyčajná Senseiova filozofia. Max bol celkom vzdelaný, sčítaný a zdatný v otázkach filozofie, to sa prejavovali profesorské korene jeho rodiny. A v osobe Senseia našiel naozaj dôstojného partnera a názorového oponenta.

Nevšedný Senseiov svetonázor stále viac uchvacoval zvedavú Maxovu myseľ. Tomu, čo počul, aj veril, aj neveril. Veril skôr akoby zvnútra a riadil sa vedený len vzdialenými intuitívnymi pocitmi. Logikou, rozumom však tomu neveril. Spochybňoval všetko, čo Sensei povedal a snažil sa nájsť pre to svoje dôkazy, potvrdenie v literatúre, v živote, z vlastných skúseností a pocitov.

Raz náhodou začul za dverami rozhovor Volođu a Senseia o jeho partii.

„Načo sa s nimi pipeľš ako s malými deťmi? Len zbytočne strácaš čas. Vari z nich môže byť niečo poriadne? Veď sú leniví! Nechce sa im pracovať ani na svojom tele, nieto ešte na svojom duchovne. Večne v nich hľadajú pochybnosti! Neustále frflú, myslia si, že tu z nich chce niekto vytvoriť čosi podivné, zmanipulovať ich drahocennú osobu... Ale komu by už načo boli? Keď chcú spoznávať sami seba, nech spoznávajú! A ak nechcú, tak kašľať na nich! Prečo s nimi strácaš čas?! Vezmi si napríklad Maxa, večne o niečom pochybuje...“

„Nie, Volođa. Ak človek pochybuje, znamená to, že hľadá. A ak je snaha hľadať, potom je aj túžba poznať... V jeho vnútri prebieha konfrontácia medzi dvomi mocnými podstatami. Z jednej strany sa duša chveje, zvoní ako zvon, nedá pokoj. Z druhej strany zo všetkých síl tlačí matéria. Neustále pochybnosti sú preto u neho normálne, je to takpovediac cena za tento vnútorný konflikt.“

„Ak nestojí pevne za svojou voľbou, potom nemá šancu.“

„Šancu vymaniť sa má samozrejme malú. Ale predsa len tu je. Všetko je v jeho rukách.“

Keď si Max vypočul tento zákulisný rozhovor, upadol do zmätku. Raz v ňom vzkypel hnev, potom ho zase prepadol pocit akejsi bezvýchodiskovosti, a vzápätí mal radosť, že sa ho Sensei zastal. A nakoniec ho definitívne povzbudili posledné Senseiove slová a prebudili v ňom ducha hľadania. „Áno, všetko je v mojich rukách!!!“

* * *

Dni plynuli, chvíle ubiehali, a Max sa stále kolísal ako kyvadlo zo strany na stranu, od materiálneho k duchovnému. Jeho nepokojná podstata nijako nedokázala nájsť pevnú pôdu pod nohami. Zmietal sa v hľadaní odpovedí na svoje otázky. Narážal na rôzne varianty. Jednu po druhej podroboval pochybnostiam, a vo výsledku opäť zostával sám s rovnakými otázkami. Stalo sa to jeho prirodzeným stavom. Avšak, keď sa nachádzal v blízkosti Senseia, cítil sa inak. Nedokázal to vysvetliť, ale cítil neobyčajný pokoj... Niekedy Max Senseia počúval, ale vôbec ho nevnímal. Skôr sa mu len páčilo znenie ich vzájomného dialógu. Bývali však aj také chvíle, kedy Ego povolilo svoje opraty. Vtedy Max nielen vnímal, čo Sensei hovoril, ale aj cítil, ako sa mu chveje duša a telo sa naplňa neobyčajnou radosťou.

Tieto momenty sa teraz vynárali z jeho hlbinej pamäte. Momenty stretnutí, počas ktorých neboli dôležité ani tak samotné slová, ale to, čo sa dialo v duši, akýsi vnútorný impulz, počas ktorého myseľ naplňala všeobjímajúca láska, a živočíšna podstata sa dočasne vzdávala svojich pozícií.

Max opäť jasne počul Senseiove slová, ktoré ho unášali do tých nezabudnuteľných okamihov prežitého života. V ten deň zostal aj so svojim priateľom na doplnkové cvičenia len preto, aby sa po tréningu mohol pohovárať so Senseiom.

Tieto doplnkové cvičenia začal nepravidelne navštevovať po tom, ako sa jedného dňa náhodou po hlavnom tréningu zdržal a začul, ako Senseiovi osobní žiaci medzi sebou diskutovali o duchovnej praktike Lotosový kvet, ktorá Maxa celkom zaujímala. Prekvapilo ho, že to nebola len meditácia. Bola to praktika, ktorá priviedla k duchovnému prebudeniu samotného Siddhartu Gautamu, a stvorila z neho bytosť podobnú bohu – Budhu. Práve túto techniku praktizovali vyvolení faraóni starovekého Egypta. Dokonalosť tejto praktiky bola vyzdvihovaná v hinduistických knihách, napísaných ešte v sanskrte, v pojednaniach čínskych mudrcov, v eposoch starovekého Grécka. Také informácie si Max jednoducho nemohol nechať ujásť. Priťahovalo ho na tom všetko: starovek, tajomnosť i božská svätosť, dosahovaná tými, ktorí túto praktiku používali. Videl v nej možnosť, ako sám seba zmeniť, a čo je najhlavnejšie – ako sa stať na tomto svete významným.

Max začal do Senseia dobiedzať s otázkami o tejto duchovnej praktike. A potom, keď dosiahol svoje, bežal domov, radujúc sa ako zlodejčiek z ukradnutého pokladu. Prvé tri dni starostlivo všetko vykonával, a napodiv, táto praktika sa mu darila oveľa lepšie, než iné meditácie na vnútorné poznávanie, ktoré im Sensei dával na tréningoch bojových umení. Potom ho ale rozptýlili aktuálne problémy materiálnej existencie, a jeho želanie vykonávať duchovnú praktiku pohaslo. Čoskoro mal dosť aj každodenného života. Pre Maxa nastalo ďalšie obdobie sklúčenosti, počas ktorého opäť začal s márnymi pokusmi vypestovať v sebe „kvet“.

A pretože sa mu to nedarilo, bežal za Senseiom vyplakať sa mu na ramene a znovu hľadať odpovede na otázky, ktoré ho ťažili.

„Sensei, kde som spravil chybu? Myslím, že som robil všetko správne... V stave pokoja som si predstavil, ako sadím dovnútra do oblasti slnečného pletenca semienko. Potom som ho začal 'zalievať' silou Lásky, udržoval som v hlave pozitívne... Spočiatku som dokonca pocítil v tej oblasti akési ľahké vibrácie a predstavoval som si, ako kľíči... Ale potom ubehlo niekoľko dní – a nič... Teraz nemôžem pocítiť ani to prvotné teplo...“

„Presne tak. Keď si všetko robil práve s pocitom Lásky, tak ti to šlo. Ale keď si sa nechal rozptýliť a začal si to robiť len rozumom, prestalo sa ti dariť. To je prirodzené. 'Lotosový kvet', to je neustála kontrola a neustála túžba po láske. Aby kvietok vyrástol, treba byť neustále naladený na lásku k Bohu, na lásku ku každému stvoreniu. A tento vnútorný stav udržiavať, nehľadiac na peripetie osudu. A znovu zdôrazňujem, kvet sa musí pestovať nie myšlienkami, ale úprimným pocitom. Podstata tejto duchovnej praktiky spočíva v prebudení pocitu Lásky, jeho následným zosilnením a neustálym, opakujem, neustálym udržiavaním, až kým sa nedostaví fyzický pocit v oblasti slnečného pletenca.“

„A prečo práve tam? Dá sa to nejako vysvetliť z pohľadu fyziológie človeka?“ nechal sa Max uniesť nekonečnými otázkami.

Sensei sa sotva badateľne pousmial. Vtedy si k nim na lavičku prisadol Volod'a. A pretože sa čas doplnkových cvičení chýlil ku koncu, pridali sa k nemu aj ostatní.

„Z hľadiska fyziológie človeka to možno vysvetliť, takpovediac, na tej najhrubšej, primitívnej úrovni,“ odpovedal Sensei.

„Prečo je fyziológia primitívna úroveň?“ spýtal sa Max svojim obľúbeným posmešným tónom, keď cítil, že jeho osoba je centrom všeobecnej pozornosti.

„Ach, a ešte ako primitívna!“ usmial sa Sensei. „Človek je v skutočnosti čistá fyzika, samé vzorce pohybov energií. A celá jeho chémia vychádza práve odtiaľ. A to, čo sa ti snažím vysvetliť, je len ten najprimitívnejší výklad v podobe tvojich fyziologických asociácií.“

„Tiež by som si s veľkou radosťou ešte raz vypočul tento 'primitívny výklad',“ povedal svojim hrubým hlasom Voloďa. „Aj keď v tvojom prevedení 'ešte raz' nikdy neznamená to isté. Zakaždým sa dozviem niečo nové.“

„Som rovnakého názoru,“ prehovoril Stas, vysoký chlapec atletickej postavy.

Jeho priateľ Žeňa, o nič menší ako on, vstal z lavičky a žartom okázalo potriasol rukou Stasovi a Voloďovi.

„Úplne s vami súhlasím.“

„No, keď už ste urobili také divadielko, tak poďme na to,“ mávol rukou Sensei. „Zopakujeme si minulú lekcii. Všetci viete, čo je to slnečný pletenec.“ Zastavil sa pohľadom na Maxovi, ktorý rozpačito prikývol bez toho, aby povedal áno alebo nie. „Dobre. Tento pletenec, ktorý je tiež nazývaný brušný pletenec, predstavuje súbor nervových uzlov rôznej veľkosti a tvaru, ktoré sú vzájomne prepojené veľkým množstvom spojovacích vetiev rôznych dĺžok a hrúbok. Tento mocný konglomerát je veľmi premenlivý tak čo do počtu do neho vchádzajúcich nervových kmeňov a uzlov, ktoré k nemu patria, ako aj čo do jeho tvaru. Vo svojom strede slnečný pletenec najviac pripomína spojené vrcholy trojuholníka. A svojim celkovým vonkajším tvarom to býva najčastejšie nepravidelný kruh. Nervy zo slnečného pletenca sa totiž radiálne rozchádzajú na všetky strany k orgánom brušnej dutiny, ako svetlo od slnka. A samozrejme, je v ňom mnoho nervových zakončení.“

Slniečny pletenec patrí k najväčším vegetatívnym pletencom. Nazývajú ho dokonca 'brušný mozog'.

Takže, čo sa deje, keď človek vykonáva duchovnú praktiku 'Lotosový kvet'? Keby sme proces cirkulácie vnútorných energií obrazne premietli na ľudskú fyziológiu, dostaneme nasledujúci obrázok. Pri cielenej koncentrácii pozornosti na slnečný pletenec s pozitívnym, zdôrazňujem, s pozitívnym pocitom, dochádza k podráždeniu nervových zakončení, vrátane nervus vagus, jedného z dvanástich párov hlavových nervov, nazývaného aj blúdivý nerv. Mimochodom, chcem upozorniť na to, že súčasťou parasympatickej časti slnečného pletenca je ako pravý, tak aj ľavý blúdivý nerv. Navyše, súčasťou slnečného pletenca je z veľkej časti aj spoločný zadný kmeň oboch blúdivých nervov. A teraz späť k našej koncentrácii. Po stimulácii blúdivého nervu sú ním signály prenášané do mozgu. Prechádzajú cez rozdeľovacie nervové uzly a dostávajú sa do hypotalamu.“

„Do hypotalamu?“ ožil Max a už so zjavným záujmom sa spýtal: „Nie je to to, čo sa nazýva 'starý mozog' alebo tiež 'plazí mozog'?“

„Áno,“ potvrdil Sensei. „Nazývajú ho všelijako, napríklad primárny mozog, dinosaurí mozog, jašterí mozog. Hypotalamus je naozaj jedna z najstarších mozgových štruktúr. Predobraz hypotalamickej oblasti majú dokonca už chordáty, teda najprimitívnejšie stavovce. U človeka je už hypotalamus, dá sa povedať, dovedený k dokonalosti.“

„A prečo sa mu hovorí práve mozog jašterí, dinosaurí, a nie napríklad mozog chordátov alebo obojživelníkov?“

„Vieš, čím to je? Práve v dobách dávnych plazov, pretože to boli prvé skutočne suchozemské stavovce, sa hypotalamus musel výrazne zdokonaľiť a diferencovať kvôli adaptácii na existenciu na súši. A ľudský variant

hypotalamu je len nadstavbou nad základnou konštrukciou hypotalamickej oblasti najstarších plazov. A rozdiel medzi nimi je... no, povedzme, ako medzi prvým modelom počítača a súčasnými počítačmi. V zásade sú rovnaké, ale majú diametrálne iné možnosti...“

„Páni,“ povedal iba Max, ohromený tým, čo počul.

„Takže späť k nášmu ľudskému hypotalamu. Aby sme pochopili, čo sa v ňom deje po prenose vzruchu, pripomeňme si najprv, čo je to hypotalamus, alebo aspoň to, čo je o ňom známe k dnešnému dňu. Je to hlavné centrum, v ktorom sa sústreďujú všetky informácie o vnútornom stave organizmu. Je to akoby prostredník medzi nervovým systémom, vnútornými orgánmi, telesnými tekutinami a ešte by som dodal, je to menič energie. Keď dostane nervové impulzy z mozgovej kôry, hypotalamus ich prevádza do jazyka zrozumiteľného kvapalnému prostrediu v organizme.“

„A to ako?“

„Mení tam pomer koncentrácie hormónov, enzýmov, solí a tak ďalej. Mimochodom, žiadna časť mozgu nemá v zásobovaní krvou také privilegované postavenie, ako oblasť hypotalamu. Chemické látky, prichádzajúce z krvi, neustále signalizujú, v akom stave sa nachádzajú vnútorné orgány a jednotlivé systémy. Jednoducho povedané, hypotalamus je dobrý riadiaci pracovník, ktorý výborne vychádza tak s majiteľom podniku, ako aj so zamestnancami, a ktorý šikovne spravuje jemu zverené prostriedky. Vďaka tomu podnik funguje ako jediný mechanizmus. Tento manažér skrátka v podniku zabezpečuje dokonalú homeostázu.“

„Homo... čo?“ spýtal sa ticho Max vedľa neho sediaceho Žeňu. Ten sa sotva znateľne pousmial a rovnako potichu mu celkom vážne odpovedal:

„'Taz', samozrejme (pozn.: taz – prenesene z ruštiny zadok). Čo si ešte nikdy nepočul ten výraz? To je keď v závode už dlho nemali daňovú kontrolu.“

„Ahaaa,“ významne pretiahol Max a rozpačito dodal: „Áno, už si spomínam.“

Sensei to začul a usmial sa:

„Homeostáza je stálosť vnútorného prostredia organizmu.“

Pozrel sa s miernou výčitkou na Žeňu. Ale ten nasadil vážnu tvár a začal sa obhajovať:

„Čo ja? Veď som to povedal. Kedy je v podniku stále vnútorné prostredie? Keď tam dlho nemali daňovú kontrolu...“

Chlapci sa zasmiali a Sensei nad ním len beznádejne mávol rukou.

„A kto je majiteľom organizmu?“ spýtal sa Max Senseia a s obavou sa pozrel smerom k Žeňovi.

„Epifýza,“ odpovedal jednoducho Sensei, ako by sa to rozumelo samo sebou. „Takže, vysvetlili sme si, že hypotalamus je hlavným subkortikálnym centrom vegetatívneho zabezpečenia a kontroly. Najaktívnejšie sa podieľa na regulácii činnosti kardiovaskulárneho systému, zažívacieho traktu, telesnej teploty, biochémie tela, reguluje tiež biorytmy, pocit hladu, chuti do jedla, smädu, ovplyvňuje sexuálne správanie a tak ďalej. A samozrejme, hypotalamus koordinuje najrôznejšie formy nervovej aktivity, počnúc stavom bdenia, spánku a končiac vyvolávaním pozitívnych a negatívnych emócií, správaním organizmu počas adaptačnej reakcie... Ako sa ale hovorí, to všetko je len informatívne, aby ste mohli lepšie pochopiť to, čo bude nasledovať. Teraz to hlavné. Práve v hypotalame sa nachádzajú dve prastaré centrá. Ak sa na lebku pozrieme zhora, potom tieto centrá v spojení s epifýzou vytvárajú zvláštny vnútorný trojuholník, vrcholom ktorého je epifýza. V rôznych dobách sa im hovorilo rôzne, ale ich podstata zostáva rovnaká. Jedným z názvov, pod ktorým sú uvádzané v dávnych rukopisoch, sú 'agatodemon' a 'kakodemon'.

Agatodemon stimuluje vytváranie pozitívnych myšlienok, a kakodemon myšlienok negatívnych.“

„Ako, ako? 'Demon'?“ spýtal sa Max. „To je v preklade niečo ako diabol?“

„V preklade z gréckeho 'demon' (daimon) to znamená 'božstvo', 'duch'. To až neskôr si kresťanstvo toto slovo vypožičalo od Grékov a dalo mu ten význam, ako si povedal.“

„A 'kako'?“ znova sa spýtal Max.

„'Kako' je 'kako',“ zažartoval Sensei. „Predpona 'kako' pochádza z gréckeho 'kakos', čo znamená 'zlý'.“

„Vidíte?! Ja som vždy hovoril o multifunkčnosti tohto medzinárodného slova,“ zvesela poznamenal Žeňa. Chlapci sa znova zasmiali.

„Takže, ak 'kako' znamená 'zlý', potom 'agato' je teda 'dobrý'?“ uisťoval sa Max.

„Presne tak, 'blahý'. Mimochodom, toto umiestnenie centra pozitívnych myšlienok poznali už starí Egypťania. Nie náhodou sa práve v starovekom Egypte objavil medailón, ktorý sa neskôr stal talizmanom, pomenovaný v grécko-egyptskej tradícii agatodemon. Bolo na ňom vyobrazenie hada s hlavou leva a siedmimi žiariacimi hviezdami (neskôr prerobenými na koruny).“

„Takže Gréci prevzali tieto znalosti od Egypťanov?“ spýtal sa Voloďa.

„Áno. A kým Egypťania mali aspoň zbytky pôvodných znalostí, Gréci tieto prevzaté znalosti premenili na mytológiu. A tak sa v gréckej tradícii objavil agatodemon – dobrý duch, sprevádzajúci človeka počas života. Bol považovaný za prostredníka medzi ľuďmi a bohmi.“

„A tým, že ľudia z vnútorného urobili vonkajšie, stratili ho,“ s úsmevom to okomentoval Voloďa, používajúc Senseiove slová.

„Presne tak.“

„Myšlienky sa teda rodia práve v hypotalame?“ po-
náhlal sa Max vrátiť rýchlo k rozhovoru na tému,
ktorá ho tak zaujímal.

„No, nie v samotnom kúsku hmoty, ako si myslíš,“
odpovedal Sensei. „Ako som už povedal, je to obrazné
prirovnanie, projekcia energií do hmoty. Myšlienky sa
nerodia v mozgovej hmote zvanej hypotalamus. Rodia
sa v tých centrách, o ktorých som hovoril. A tieto cen-
trá, to sú osobité čakry jemnej hmoty, z ktorej sú naše
myšlienky tvorené. Ak ti túto časť mozgu odstránia,
tak dôjde k narušeniu niektorých tvojich psychických
funkcií myslenia, vnímania, pamäte a tak ďalej, ale
myslieť kvôli tomu neprestaneš.“

„Chápem.“

„Tieto centrá sú akýmisi polovodičmi medzi jem-
nou hmotou a nervovým systémom. Prijímajú signály
z nervového systému a prenášajú ich do jemnej hmoty,
a zároveň môžu sami kódovať informáciu do signálu
a posilať po nervových dráhach 'myšlienkový príkaz'...
Dodám k tomu vám už známe poznatky, že pri vyvolaní
ako pozitívnych, tak aj negatívnych emócií prevažuje
aktivita parasympatickej časti nervového systému, jed-
ným z hlavných nervov ktorej je blúdívý nerv.

Vráťme sa teraz na začiatok. Čo sa deje pri vy-
konávaní duchovnej praktiky Lotosový kvet? Keď do
hypotalamu prichádza vzruch od blúdívého nervu, vy-
volaný práve koncentráciou na pozitívne pocity, potom
tieto nervové signály ďalej prechádzajú cez obe centrá.
Pritom zároveň s väčšou stimuláciou agatodemonna
dochádza aj k menej výraznej stimulácii kakodemo-
na. Pri stimulácii centra agatodemonna daným druhom
energií, jednoduchšie povedané, energiou 'Lásky', člo-
vek pociťuje stav blaženosti, všeobjímajúcej radosti.

Teraz si rozoberieme Maxov prípad. Niečím podob-
ným prechádzajú takmer všetci začiatočníci. Stačí,
keď človek oslabí svoju pozornosť, alebo sa plne poddá

svojim živočíšnym potrebám, a predchádzajúca stimulácia centra kakodemonu sa hneď prejaví. Najprv sa objaví negatívne myšlienky, sú vyvolané negatívne emócie. Z toho vznikajú pochybnosti. Chcem obzvlášť zdôrazniť, že keď týmto myšlienkam dodáš svoju silu – pozornosť, potom v dôsledku tejto syntézy dochádza k vybudeniu mnohých ďalších centier nervového systému, a človek upadá do depresie, objavuje sa skleslá nálada alebo agresia. Potom sa tento proces ovládnutia tvojej pozornosti negatívnymi myšlienkami ešte viac prehĺbi, čím je ešte silnejšie stimulované centrum kakodemonu. Vzniká začarovaný kruh. A človek, ako sa hovorí, sa opäť zamotáva do siete svojej živočíšnej podstaty.“

„A ako sa dá ten začarovaný kruh prelomiť?“ zaujímal sa Max.

„V tom je ten trik! Ľudský mozog je od narodenia naladený na frekvenciu živočíšnej podstaty, aj keď je to ten najprimitívnejší program zo všetkých jeho možností. Človek, ktorý žije obvyklým životom a nezaoberá sa rozvojom svojej duchovnej podstaty, svoje centrum kakodemonu neustále stimuluje. Preto sú v takomto jedincovi neustále prítomné také prvky, ako je závišť, zlosť, nenávišť, chamtivosť, prospechárstvo, žiarlivosť, strach, egoizmus a tak ďalej. U niekoho sa prejavujú výraznejšie, u iného menej. Ale deň po dni sa títo ľudia sami hryzú do vlastného chvosta, a od tohto uhryznutia trpia ešte viac. K stimulácii agatodemonu u nich dochádza veľmi zriedka. Prevažne len v podobe nepatrného podráždenia tohto centra, a aj to len na veľmi krátky čas. Pričom tento vzostup je následne rýchlo potlačený centrom kakodemonu, ktoré bolo stimulované viac.“

Naproti tomu ľudia idúci po duchovnej ceste sa cieľne zaoberajú stimuláciou centra agatodemonu. K čomu to vedie? Zoberme si napríklad Lotosový kvet, pretože práve takto pôsobí na ľudský organizmus akákoľvek duchovná cesta, ktorá vedie k tej istej vnútornej Bráne.

Takže, ak človek správne vykonáva Lotosový kvet, kontroluje svoje emócie, myšlienky, silu svojej pozornosti a snaží sa väčšinu času, a ešte lepšie neustále prebývať v stave Lásky a lokalizuje tento pocit v oblasti slnečného pletenca, potom môže dosiahnuť nasledujúce. Neustále dráždenie a stimulácia centra agatodemonu posilňuje jeho činnosť, vrátane určitých mechanizmov, ktoré tlmia malú vedľajšiu stimuláciu centra kakodemonu... Toto je už čistá fyzika, preto nebudem zachádzať do podrobností, ktorým by ste nerozumeli. Skrátka, keby som sa opäť mal obrazne vyjadriť jazykom fyziológie, dochádza k niečomu takému, ako je úplný alebo čiastočný útlm oblasti kakodemonu. V dôsledku toho sa uvoľňuje energia, ktorá výrazne posilňuje činnosť agatodemonu, čo zase vedie k vzostupu, ktorý aktívne stimuluje prácu mozgovjej šišinky. Hovorí sa jej aj epifýza alebo pineálna žľaza. A práve výsledkom práce epifýzy v nových podmienkach, jednoduchšie povedané, pri zmene vlnovej frekvencie, sa človeku otvára duchovný zrak, alebo, ako sa tomu hovorí na Východe, Tretie oko. No a to zase napomáha prebudeniu kolosálnych síl duše. Nielenže sa človek mení vnútorne, ale otvára sa mu studnica skutočných znalostí, reálií vyšších svetov...”

Sensei sa odmlčal.

„Ale aj tak nechápem,“ prehovoril Max, krčiac plecami, „ako môže nejaká šišinka tak úplne meniť človeka? Pripustil by som ešte centrálny nervový systém. Ale epifýza?!“

„Centrálny nervový systém skutočne zaujíma jedno z privilegovaných miest v systéme riadenia organizmu. Ale pánom všetkého vnútorného je práve epifýza. Je to osobitý orgán najvyššej kontroly, ktorý svoj značný vplyv prejavuje iba vtedy, keď v človeku prebiehajú skutočne globálne zmeny. A pokiaľ to tak nie je, tak len 'pozoruje' a z času na čas kontroluje celkové

nastavenie štruktúr mozgu a koriguje jeho činnosť: buď aktivovaním, alebo potláčaním rôznych procesov. Ale najdôležitejšie je, že práve v epifýze sa nachádzajú informačné matrice, zvláštne hologramy, v ktorých sú uložené informácie o všetkom, čo súvisí s daným jedincom, vrátane jeho minulých životov. Je to najtajnejší 'trezor' pamäte, s 'dvojitém ohňovzdorným dnom', pretože je zároveň aj čakrou. Všetko, čo počas života vidíš, pociťuješ, prežívaš, teda všetko tvoje vnútorné aj vonkajšie sa zaznamenáva práve v epifýze. V istom zmysle je to akýsi Strážca Brány, ktorý o tebe vždy všetko vie, pozná všetky tvoje tajné aj zjavné túžby. Mimochodom, medzi prvými nasledovníkmi Ježiša boli tieto informácie považované za osobnú stránku človeka v knihe života v rukách Božích, kde sa zapisovalo všetko o človeku... A preto, ak v tebe prevažuje to živočíšne, prízemné myšlienky o neúnavnom hromadení materiálneho, potom nech by si navonok akokoľvek predvádzal svoju 'anjelskú povahu', všetko tvoje úsilie bude márne. Brána sa môže otvoriť iba cez duchovnú, neustálu úprimnú túžbu, naplnenú tvou čistou Vierou a Láskou... A čo je ešte zaujímavé, tento Strážca zaznamenáva nielen úmysly a skutky človeka, ale tiež zosilňuje to, čo dominuje v jeho myšlienkach. Takže ak zameralaš svoju pozornosť na negatívne vnímanie, Strážca bude v tebe podporovať negativitu, pretože prehĺbi to, čo máš. Ak sa prepneš na dobro, Strážca v tebe bude posilňovať práve tieto pocity.“

„A epifýza je rovnako stará ako hypotalamus?“ zaujímal sa Max.

„Pravdaže. Epifýza patrí spolu s hypotalamickou oblasťou k nastarším štruktúram. Epifýzu majú všetky stavovce, aj keď v rôznej podobe. Napríklad u nižších stavovcov (jašteríc, obojživelníkov, niektorých druhov rýb) má epifýza podobu párového orgánu s jednou časťou umiestnenou vo vnútri mozgu a druhou pri povrchu.“

„Umiestnenou pri povrchu?“ uisťoval sa Stas. „A to ako?“

„No, v podobe tretieho, takzvaného temenného oka, ktoré sa nachádza bezprostredne pod kožou a pod lebečnou kosťou.“

„Vari jašterica týmto temenným okom vidí?“

„Ako inak! Je tam aj šošovka, tvorená hornou stenou očného výrastku, aj dutina vyplnená látkou lámacou svetlo, aj pigment – všetko, ako má byť.“

„To vidí priamo cez kožu?“ čudoval sa Max.

„Áno. Rohovka epifýzy, teda koža nad temenným okom, je totiž priehľadná. Vyššie stavovce majú nepárovú epifýzu. U človeka už šišinka, ktorá sa nachádza v zadnej časti tretej komory medzi vrcholkami štvorhrbolia, predstavuje niečo skutočne jedinečné a zvláštne. V porovnaní s inými vyššími stavovcami bola v dôsledku materiálnej a duchovnej duality epifýza u človeka podstatne zmenená. Preto je šišinka nielen pánom ľudského tela, ale aj bránou do duchovného sveta, akýmsi zvláštnym portálom. Takže akákoľvek zmena stavu vedomia prebieha práve pod kontrolou epifýzy.“

„A ako vyzerá tá šišinka?“ povedal zamyslene Max.

„Je to taký neveľký hrboľatý zaoblený trojuholníkovitý útvar, trochu sploštený v predozadnom smere. Na pohľad sivasto ružový, aj keď sa farba môže líšiť v závislosti od stupňa naplnenia krvných ciev. A pokiaľ ide o hmotnosť... u každého je to, samozrejme, individuálne. No priemerne je to okolo 0,130 gramu. Aj keď u úplne stratených osobností môže byť jej hmotnosť oveľa menšia, niekedy len 0,025 gramov. A u duchovne rozvinutých ľudí to býva aj 0,430 gramov a viac. Ako u koho.“

„Páni, taký malý a taký suprový!“ čudoval sa Max.

„Uvažuješ čisto subjektívne, meriaš obvyklou materiálnou mierkou. Ale ak sa na to pozrieme objektívne, tak u energetických objektov ich priestorové rozmery žiadnu veľkú úlohu nehrajú. Tak napríklad častica Po.

Je taká malá, že ju dnešní vedci ani so všetkými svojimi pokročilými technológiami stále nemôžu nájsť. Ale z nej je utkané všetko, nielen my, ale celý nekonečný Vesmír so všetkými galaxiami. Takže rozmery sú v podstate relatívny pojem.“

„A epifýza počas života nejako rastie?“

„Ako to povedať... Hmotnosť epifýzy sa neustále zväčšuje, kým človek nedosiahne vek desať až štrnásť rokov, teda až do obdobia pohlavného dozrievania. Potom dochádza k výraznému nárastu životnej energie – prány. A počnúc týmto obdobím, ak sa človek čvachtá v matérii ako prasa v kaluži, hmotnosť epifýzy sa prakticky nemení. Ale ak na sebe duchovne pracuje, to je už iná otázka... Vezmi si napríklad lekársku literatúru o prejavoch neobyčajných rozumových schopností u ľudí, vrátane detí so zväčšenou epifýzou, a sám všetko pochopíš.“

„Ale ak je tá epifýza pre človeka taká dôležitá, tak prečo o nej nie sú nikde tieto informácie?“ spýtal sa trochu vyčítavo Max.

„Ako to, že nie?!“ rozhorčil sa Sensei. „Hľadal si dôsledne? Určite nie! Je pozoruhodné, ako ľudia radi tvrdia, že o niečom nikde niet ani zmienky, pritom na hľadanie nevynaložia absolútne žiadne úsilie. Pamätaj si, Max: kto hľadá, ten vždy nájde, kto klope, tomu bude otvorené.“

Epifýza je známa už dávno, a to práve ako žľaza, nie ako nejaký iný útvar. Vezmi si napríklad starovekú Indiu. Dvetisíc rokov pred našim letopočtom tam previtalo učenie o epifýze. Už vtedy vedeli, že táto žľaza je v ľudskom organizme nielen orgánom jasnoviectva, pamäťou o predchádzajúcich inkarnáciách duše, ale aj hlavnou čakrou koncentrácie vyšších energií... Navyše, rovnaké znalosti mali ešte predtým v starovekom Egypte prví faraóni, aj keď ich trochu inak interpretovali. O epifýze vedeli aj v starovekej Číne, aj v Tibete. Mimochodom, tam už oddávna existoval rituál spaľovania zosnulých

vysokých duchovných, po ktorom ich najbližší žiaci začali v popole hľadať takzvanú ringse. Je to tvrdá hmota, ktorá sa podobá skôr na kúsok jantáru. Podľa neho študenti posudzovali stupeň duchovnosti svojho Učiteľa. Verilo sa, že čím je väčší, tým bol zosnulý človek na vyššej duchovnej úrovni. Takže, ringse nie je nič iné ako mozgový piesok epifýzy. Tento piesok stále zostáva pre moderných vedcov záhadou. A v starovekom Tibete ho už poznali ako miesto akumulácie psychickej energie...

O epifýze sa teda vedelo už veľmi dávno. Len tento orgán rôzne nazývali. V zásade platí, že šišinkou ho začali nazývať od druhého storočia nášho letopočtu, keď ju starorímsky lekár Galen prirovnal k borovicovej šiške. A tak sa to ujalo. V prekladoch do latinčiny začali epifýzu nazývať *glandula pinealis*, podľa názvu talianskej borovice – pinie.“

„A epifýzou?“

„Epifýza – to je už grécky názov 'epiphysis', čo znamená 'prírastok'.“

„Človek by sa mohol v tých prezývkach zamotať,“ zažartoval Žeňa.

„Najzaujímavejšie je však to, že čím viac sa ľudia vzdávali od prastarých znalostí, čím intenzívnejšie sa rozvíjala ortodoxná medicína, tým rýchlejšie sa strácali skutočné znalosti o funkciách tejto žľazy. Po dlhú dobu bola epifýza dokonca považovaná za rudiment. Hoci skúmavé mysle sa predsa len dopátrali k pravde. Vezmime si napríklad René Descarta, ktorý žil na začiatku sedemnásteho storočia. Pozoruhodný človek! Niet divu, že so svojím rozumom a túžbou po sebazdokonaľovaní bol aj filozofom, aj matematikom, aj fyzikom, aj metodológom vied súčasne. Vyslovil aj názor, že duša sa nachádza v maličkovej šišinke, ktorá sa nachádza v centre mozgu. Možno povedať, že bol blízko k pravde, a takmer sa dostal až k podstate... Navyše už v tých časoch Descartes poukazoval na existenciu funkčného

prepojenia medzi šišinkou a zrakovým ústrojenstvom, čo bolo dokázané oveľa neskôr.“

„Myslíš, že sa ľuďom niekedy podarí vedecky preukázať prepojenie epifýzy s dušou?“ nedôverčivo sa spýtal Max.

„Určite. Veď už teraz prebieha intenzívny výskum epifýzy, aj keď iba z hľadiska chemizmu. Ale už sa uznáva jej vedúca úloha v organizme, ako veľmi dôležitého článku neurohumorálneho systému a neuroendokrinného orgánu. Nikto už nepochybuje o tom, že epifýza je hlavným prostredníkom medzi vonkajším a vnútorným prostredím organizmu, ktorý zabezpečuje reguláciu činnosti všetkých orgánov a systémov podľa podmienok prostredia, teda striedania dňa a noci, ročných období, zmeny teploty, vlhkosti, elektromagnetického poľa Zeme, úrovne ionizujúceho žiarenia a tak ďalej. Je známe, že práve šišinka má významný vplyv na správanie, a to najmä na bádateľské správanie, schopnosť učiť sa, pamäť, pohybovú a krčovú aktivitu, sexuálne a agresívne správanie. Už bol objavený nielen vzájomný vzťah šišinky s komplexom pozostávajúcim z hypotalamu, hypofýzy a nadobličiek, ale aj existencia epitalamo-epifyzárneho systému ako paralelného záložného mechanizmu v mimoriadnych situáciách. Skúma sa inervácia epifýzy s hornými krčnými stavcami, teda sympatickými nervami. Vytvárajú sa snahy o preskúmanie jej vzťahu s parasympatikom. Bol zaznamenaný vplyv šišinky na imunitu, na neuroendokrinné žľazy. Vďaka najnovším výdobytkom vedy sa ľuďom sprístupnili informácie o jej histologickej štruktúre, chemickom zložení, niektorých epifyzárnych hormónoch a hormonoidoch. Predmetom výskumu sú aj frekvenčné charakteristiky šišinky...

To je však len začiatok poznávania tohto v mnohých ohľadoch záhadného orgánu. Všetko doposiaľ preskúmané je len smietkou na vodnej hladine.

Ľudia zatiaľ ani nevedia, že táto voda je oceánom, nehovoriac už o absencii informácií o vlastnostiach samotného oceánu. Hoci medicína budúcnosti, ak samozrejme nejaká budúcnosť nastane, tajomstvo epifýzy odhalí. V princípe to nie je také zložité. Stačí sa len naučiť čítať informácie z jej hologramov. Ale ak sa to ľudskej vede podarí, svet sa úplne zmení.“

„V akom smere?“

„Všetko závisí od ľudí. Kým teraz sa ľudia zaoberajú prieskumom materiálneho sveta a hrubých energií, mechanizmov jeho riadenia, tak po dešifrovaní štruktúry a informácie hologramov epifýzy sa budú môcť naučiť ovládať aj jemné energie...“

„Áno... Tejto osvietenej doby sa ja asi nedožijem,“ zažartoval Max.

„A prečo by si mal na ňu čakať?“ rovnakým tónom odpovedal Sensei. „Kto chce, ten vždy nájde tieto znalosti v sebe, pričom kedykoľvek, bez ohľadu na všeobecnú úroveň osvietenia ľudstva. To, čo sa teraz ľudia snažia urobiť spoločne, pomocou svojej vedy, to je len pokus, mierne povedané, snaha dotknúť sa pravou rukou ľavého ucha. Síce trochu zbytočne skomplikované, ale zato aké zaujímavé... Kedysi poznali kratšiu cestu – cez svoje vnútro. Veď podstata nakoniec nie je v tom, aby si človek dosiahol na ucho, ale aby pochopil, čo to je za orgán a ako ho používať.“

Pre každú jednotlivú osobnosť je vždy dôležitejšie poznávať svoje vnútro, než bez úžitku pozorovať vonkajší svet. Veď, v podstate, keď niekto, kto na sebe pracuje, dosiahne určitých duchovných výšok, tebe osobne od toho ľahšie nebude. Na svojom vnútornom poli musí pracovať každý samostatne, ak chce získať úrodu, cennú pre neho.

A nástrojov na kultivovanie svojho duchovna bolo vždy dostatok. Vyber si, ktorý chceš. No prácou s nimi človek tak či onak vždy dochádzal k rovnakému výsledku

– cez pestovanie sily Lásky a zdolanie zvera v sebe (pradávného draka, teda hypotalamu), k stimulácii epifýzy. Je to zákonitosť, ktorá bola premietnutá do úplne prvej, pôvodnej duchovnej praktiky Lotosový kvet z učenia Bieleho lotosu, ktorá bola svojho času prispôsobená pre ľudí. A všetko, čo sa nabalilo potom, sú len rôzne komplikovanejšie kombinácie tejto praktiky, ktoré vo výsledku aj tak vedú k pôvodnému zrnku.“

„Toto mi je viac-menej jasné,“ prikývol Max, pretože sa mu zdalo, že to Sensei vysvetľoval skôr jemu, než ostatným. „Ale celkovo... nechápem nič. Ako sa mohol Lotos stať základom všetkého, ak je na svete toľko rôznych ciest? V mojej hlave sa napríklad Lotosový kvet spája skôr s budhizmom. Ale existuje predsa aj kresťanstvo, islam, a čo ja viem, hnutie Hare Krišna. A ak tu, ako hovoríš, ide o dynamickú meditáciu, tak tam sa modlia, prebieha akési slovné vtĺkanie do podvedomia. To je úplne iný účinok na organizmus!“

„Ako by som ti to povedal... Počiatočný dopad je iný,“ povedal Sensei. „Avšak sú to len rôzne spôsoby, ako sa zbaviť negatívnych myšlienok, ako sa zbaviť svojho zvieratá. No následná cesta k prebudeniu duše je u všetkých rovnaká.“

Vezmi si napríklad kresťanstvo, dajme tomu pravoslávie. V duchovnej praxi tam na dosiahnutie stavu svätosti používajú prastarú vnútornú modlitbu, ktorá sa v kresťanstve nazýva 'nepretržitá modlitba', 'vnútorná modlitba' alebo 'modlitba srdca', ale najznámejšia je ako 'Ježišova modlitba'. Skladá sa len z niekoľkých slov: 'Pane Ježišu Kriste, Syn Boží, zmiluj sa nado mnou'. Alebo v skratke: 'Pane Ježišu Kriste, zmiluj sa nado mnou'. A v podstate vedie k tomu, že človek, ktorý ju neustále opakuje 'ústami, potom myšliou a potom srdcom', sa postupne ponára do toho stavu, ktorý sa dosahuje v praktike Lotosový kvet. Mnohí ľudia vďaka nej dospeli k prebudeniu duše.

Táto modlitba je veľmi silná a účinná. Podrobne je popísaná v prastarej knihe Filokalia. Pre ľudí rozumných a znalých tajov duchovna, je toto dielo druhou najvýznamnejšou knihou po Evanjeliu. Obsahuje rady a ponaučenia dvadsiaticich piatich mužov, ktorí opisujú praktizovanie tejto modlitby. A hoci sa im všetkým pripisuje 'svätosť', žiaľ, len málokto z nich ju skutočne dosiahli, keď spoznali tajomstvo vnútornej modlitby. Starci opisujú tri kľúče k tejto modlitbe: časté opakovanie mena Krista a obracanie sa k nemu, pozornosť k modlitbe, alebo jednoduchšie povedané, úplná koncentrácia na ňu bez postranných myšlienok, a nakoniec, ponorenie sa do seba, čo je duchovnými považované za veľké tajomstvo tejto modlitby a nazývajú to 'vstupom mysle do srdca'.

V podstate ide o náboženskú, dlhšiu cestu k čistým znalostiam, teda k rovnakému prebudeniu ako v Lotosovom kvete, k otvoreniu duše. No na tejto ceste v kresťanstve platia určité náboženské pravidlá. Všimnite si však, že platia len pre začiatočníkov, nie pre ľudí, ktorí už túto modlitbu praktizujú. Začiatočníkom sa zakazuje praktizovať ju bez zodpovedajúceho vedenia, teda bez učiteľa. Je to zdôvodňované tým, že sa vraj ľudia, ktorí budú túto modlitbu odriekať bez učiteľa, 'môžu dostať do nejakých neovládateľných psychických stavov'.

Pritom v skutočnosti na tom nič strašné nie je, pretože začiatočník prechádza obyčajným autotréninom, posilňuje svoju sebadisciplínu, robí prvé krôčiky v meditácii, učí sa koncentrovať svoju pozornosť na modlitbu, odstraňuje všetky postranné myšlienky a postupne predlžuje dobu jej vykonávania. Takže celkovo tie etapy, ktorými začiatočník prechádza pri prednášaní modlitby 'ústami a potom myslou', sú jednoducho jej vstúpaním do podvedomia, aby bolo pre neho jednoduchšie bojovať so svojou živočíšnou podstatou, koncentrujúc sa na modlitbu, a tým dosiahnuť čistotu úmyslov.

Mnohí túto vnútornú modlitbu začínajú vykonávať buď kvôli strachu z 'múk pekelných', alebo kvôli budú-
cemu osobnému prosperu. Svätí muži, ktorých táto modlitba skutočne priviedla k odhaleniu ich vlastného vnútorného chrámu duše, pritom písali a varovali, že 'strach z múk pekelných je cesta otroka, a túžba po od-
mene v Kráľovstve...', " pri týchto slovách sa Sensei pozrel na Maxa neobyčajným, prenikavým pohľadom, až Maxovi prebehol mráz po chrbte, „... je cesta žoldniera. Boh ale chce, aby ste k Nemu šli cestou synovskou, teda aby ste sa z lásky a oddanosti k Nemu správali čestne, a aby ste nachádzali pôžitok v spásonosnom spojení s Ním v duši aj srdci. Bohu možno porozumieť len s pomocou vnútornej, čistej Lásky. V 1. Jánovom liste, v kapitole 4 verši 18 sa spomína: 'V láske niet strachu, ale dokonalá láska vyháňa strach, lebo: kto má strach, bojí sa trestu, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske'. Ako písal vo svojich ponaučeniach Gregor Sinajský v prvej časti Filokalie na strane...,“ Sensei zavrel oči a spomínal si, „na strane 119 o Ježišovej modlitbe: 'Tú jedinú miluj a žiarlivo stráž vo svojom srdci, udržuj myseľ vždy bez obrazov, predstáv a myšlienok. S ňou sa neboj ničoho; lebo Ten, kto povedal: vzmužte sa, to som Ja, nebojte sa, – Ten je s nami'. 'Kto zostáva vo mne a ja v ňom, ten prináša mnoho ovocia', uvádza Ján v Novom zákone v kapitole 15 verš 5.

Takže prvé dve etapy modlitby 'ústami a myšliou' sú len predohrou. Za najväčšiu sviatosť sa medzi duchovnými považuje 'zostúpenie mysle do srdca', keď 'meno Ježiša Krista, zostúpiac do hlbín srdca, premôže hada zhubného, a oživí dušu', kedy sa modlitba 'spúšťa myšliou do srdca a srdce ju začína odriekať'. To je v zásade prechod od slovného k pocitovému, jednoducho povedané – začiatok meditácie. Pretože meditácia nie je nič iné, než práca na pocitovej úrovni, bez slov.

Keď číta Filokaliu znalý človek, tak po odstránení náboženského obalu pochopí, v čom je podstata tejto cesty,

a jeho pohľad nájde to potrebné. Tak napríklad Simeon Nový Teológ v 68. slove Filokalie, v ktorom vysvetľuje spôsob 'vchádzania do srdca', napísal: 'Tri veci by si mal dodržiavať nadovšetko: ľahostajnosť ku všetkému – nielen k tomu, čo je daromné a márne, ale aj k tomu požehnanému, teda umŕtvovanie vo všetkom, čisté svedomie vo všetkom, aby ti nič nevyčítalo, a dokonalú nestrannosť, aby sa tvoja myseľ neprikláňala k žiadnej veci.' To sú základné podmienky pre otvorenie duše.

Vo Filokalii možno nájsť rôzne spôsoby, pomocou ktorých tí, ktorí spoznali tajomstvo vnútornej modlitby, dosahovali 'vstup myslou do srdca'.

„A prečo rôzne?“ zaujímal sa Max.

„No, každý človek je takpovediac svojim spôsobom jedinečný, každý to robí po svojom... Jedni sa pri sústreďení na srdce snažili v mysli predstaviť, ako sa s každým jeho úderom odrieka modlitba. Iní cvičili dýchanie, kde pri nádychu hovorili: 'Pane Ježišu Kriste' a pri výdychu 'zmiluj sa nado mnou!' a opäť sústredili tieto slová do srdca. A ďalší sa jednoducho zaoberali kontempláciou. Napríklad Gregor Sinajský písal: '... prenes svoju myseľ z hlavy do srdca, podrž ju tam, a odtiaľ vzývaj myslou a srdcom: Pane Ježišu Kriste, zmiluj sa nado mnou! Udržuj pritom dýchanie tak, aby si nedýchal hlasno, pretože by to mohlo rozptyľovať myseľ. Ak spozoruješ, že vznikajú myšlienky, nevšímaj si ich, aj keby boli jednoduché a dobré, a nie prázdne a nečisté'. Alebo napríklad mních Nikifor Pustovník v druhej časti Filokalie radí, že ak sa to nedarí prostredníctvom vnútorného dýchania, potom 'sa prinúť namiesto každej inej reči (myšlienky), to jediné kričať vo vnútri. Vydrž trpezlivo v tomto konaní nejakú dobu a bezpochyby sa ti cez toto otvorí vstup do srdca, ako sme to aj my sami zistili na vlastnej skúsenosti'.

To všetko je skvelé. Ale oni sa sústreďovali na srdce. Preto tí, ktorí praktikovali vnútornú modlitbu, začali čoskoro v tomto orgáne cítiť bolesť. A na tento ostrý

háčik sa mnohí chytili. V akom zmysle? Srdce je sval, motor organizmu, duša v ňom nikdy nebola. Srdce musí pracovať autonómne. Sústreďenie sa na tento orgán je obrovské riziko. Riziko v čom? Ak má človek v čase koncentrácie čo i len tie najmenšie pochybnosti, ak sa v tejto modlitbe cvičí len kvôli prázdnemu experimentovaniu, bez celkovej zmeny svojho vnútorného života, bez pevného rozhodnutia nasledovať svoju dušu, teda neprebúda v sebe pravú vieru v Boha, ale sa s ňou len hrá z rozmaru svojej dobrej nálady, potom si môže zaradiť na poriadny infarkt. Ale skutočne duchovní ľudia s pevnou vierou, úprimnou, čistou láskou k Bohu, prešli aj túto etapu, aj keď pre srdce nie bezbolestne, až kým nevošli hlboko do duše, do oblasti slnečného pletenca. Cítili, ako sa tam ich vedomie doslova spúšťa. A práve odtiaľ začali cítiť teplo, ktoré sa šírilo z hrude po celom tele a vyvolávalo príjemné pocity. Ako písali svätí muži, 'rozehorel sa ohník, ktorý ťa zachváti zvnútra plameňom Lásky Božej'. Jednoducho povedané, začala pracovať čakra slnečného pletenca. A človek cítil, ako mu z hrude vychádza vibrácia, teplá vlna, ktorá akoby v sebe z hĺbky duše niesla tieto slová: 'Pane Ježišu Kriste, zmiluj sa nado mnou'. Človek v sebe cítil prejavenie Lásky Božej a sám tú Lásku zosilňoval ďalšou koncentráciou na ňu. 'Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uzrú Boha'. Ako je napísané vo výrokoch metropolitu Theolepta z Filadelfie v druhej časti Filokalie: 'Keď odídeš do ústrania, pokúšaj sa ďalej vstúpiť do vnútornej strážnice (strážnej veže) duše, ktorá je domom Krista, kde je vždy prítomný mier, radosť a pokoj. Pomyselné slnko Kristus vyžaruje tieto dary zo seba ako nejaké lúče, a ako akúsi odmenu ich dáva duši, ktorá Ho prijíma s vierou a láskou k dobru'."

„To s tým srdcom som úplne nepochopil,“ povedal Max. „Ako sa tým duchovne pokročilým darilo vyhnúť sa infarktu? Veď oni tiež sústreďovali svoju pozornosť na srdce, ale zapracoval slnečný pletenec.“

„Pretože, keď sa človek s láskou otvorí Bohu, Božia Láska ho ochráni, nech by šiel akoukoľvek cestou. Hlavná je snaha na ceste. Vtedy, skôr či neskôr, hľadajúci dosiahne potrebný výsledok. V podstate, ak je človek vo svojej duchovnej horlivosti vytrvalý a ani v myšlienkach nepripúšťa žiadne pochybnosti, potom všetko zafunguje tak, ako má.“

Max sa naďalej pozeral na Senseia s nechápavým výrazom.

„No, ako inak by som ti to ešte vysvetlil... Ak nebudeš lenivý zistiť si niečo o neurofyziológii človeka, uvidíš, že srdce je inerváciou spojené so slnečným pletencom.“

„No, a...“

„Sila Lásky je určitá energia. Jej neustála čistá koncentrácia, dokonca aj na srdce, bude tak či onak lokalizovať túto silu v slnečnom pletenci.“

„Ahaaa,“ strojene povedal Max. „Potom to je jasné.“

„No, sláva Bohu,“ rovnakým tónom povedal Sensei, a žartom si otrel pot z čela.

Všetci okolo sa usmiali.

„Na začiatku rozhovoru si spomenul, že tá modlitba je prastará,“ pripomenul Volod'a, ktorý chcel pokračovať v téme.

„Áno. Jej korene siahajú do hĺbín vekov. Kedysi sa nazývala Modlitba duše, a ľudia sa pri nej sústreďovali práve na centrum medzi hrudníkom a bruchom, teda na slnečný pletenec. V podstate je to osobitá adaptácia Lotosového kvetu. Vnútorňú modlitbu možno nájsť v tajných znalostiach každého seriózneho náboženstva.“

„A prečo sa v kresťanstve nazýva Ježišova Modlitba? Čo ju Ježiš dával svojim učeníkom?“ zaujímal sa Max.

„No, povedzme tak, že on sám a jeho osobní žiaci využívali čisté znalosti, napríklad Lotosový kvet, ako najjednoduchší a najefektívnejší spôsob, ako skrotiť živočíšnu podstatu, pretože práca tu prebiehala na pocitovej úrovni. Múdrym ľuďom dával vnútorňú modlitbu

ako najprijateľnejšiu, pre nich najobvyklejšiu formu duchovnej praktiky. Samozrejme, je to malá obchádzka cez slovo a podvedomie, ale výsledkom je opäť prechod na pocitovú úroveň. No a ostatným, v ktorých predsa len dominovala živočišna podstata, Ježiš predkladal znalosti vo forme podobenstiev s dvojakým kľúčom, ktorý sa hodil pre myseľ laika, tak aj znalého človeka. Každý si týmto kľúčom otváral svoje vnútorné poklady.

Po Ježišovi sa vnútorná modlitba stala kľúčovou pre prevažnú väčšinu jeho pravých nasledovníkov. A apoštolí ju odovzdávali svojim učeníkom už s Ježišovým menom v názve, pretože Jeho meno, ako Božieho syna, u mnohých ľudí dodnes vzbudzuje absolútnu dôveru, čo je veľmi dôležité. Veď odmietnutie všetkých pochybností napredovanie po duchovnej ceste výrazne zjednodušuje. A tak ju začali nazývať Ježišova Modlitba, a tiež Modlitba srdca. Veď Ježiš často používal slovo 'srdečný' v zmysle 'duševný', ako to bolo v tých časoch zaužívané. A mimochodom, spočiatku sa odovzdávala správne, ako ju učil Ježiš, s následnou koncentráciou na oblasť slnečného pletenca. Mnohí spomedzi prvých Kristových nasledovníkov sa vďaka nej oslobodzovali zo svojich materiálnych okov.

Postupom času sa však medzi kresťanmi začali objavovať takí jedinci, ktorí z Učenia niečo narýchlo pobrali, a následne sa pomocou týchto znalostí pokúšali vytvoriť svoj kult a presadiť medzi ľuďmi vlastnú dôležitosť, schovávajúc sa pritom za Ježišovo meno. Ľudia väčšinou predsa len zostávajú ľuďmi... Práve od nich vzišlo skrývanie pravých znalostí a vykonávanie vnútornej modlitby s následnou koncentráciou na srdce. Napriek tomu sa niektorým pravým nasledovníkom Krista podarilo pre svojich potomkov uchovať znalosti v čistej forme. Svoje tajomstvo nazývali medzi sebou nie inak, ako veľké.“

„A existujú zmienky o vnútornej modlitbe aj v Biblii?“

„Ako sa to vezme, niečo sa zachovalo. Veď Biblia bola vytvorená z vybraných záznamov, a navyše pod kontrolou imperátora Konštantína. To, čo sa tam zachovalo, sú predovšetkým podobenstvá, prípadne nepriame narážky na túto vnútornú modlitbu.“

„Napríklad?“ nedal si pokoj Max.

„Napríklad Ježišovo podobenstvo o mýtnikovi. Je opísané v Lukášovom evanjeliu v 18. kapitole, verši 10 – 14. Hovorí sa tam: 'Dvaja ľudia vstúpili do chrámu modliť sa. Jeden bol farizej, druhý mýtnik. Farizej sa postavil a takto sa v sebe modlil: "Bože, ďakujem ti, že nie som ako ostatní ľudia: vydierači, nespravodlivci, cudzoložníci alebo aj ako tento mýtnik. Postím sa dva razy do týždňa, dávam desiatky zo všetkého, čo mám." Mýtnik stál celkom vzadu a neodvážil sa ani oči k nebu zdvihnúť, ale bil sa do prs a hovoril: "Bože, buď milostivý mne hriešnemu." Hovorím vám: Tento odišiel domov ospravedlnený, a nie tamten. Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený.'

Samozrejme, nie sú to presné Ježišove slová, kde-tu bolo niečo pridané, niečo nepovedané celé, ale celkový význam je správny. Pre väčšinu ľudí sa v podobenstve Ježiš snažil odhaliť základy ľudskej podstaty... Pretože nemožno zvieratu povedať, čo je to duchovno v čistej podobe. Bolo by to ako vysvetľovať niekomu, kto je od narodenia slepý, a ktorý strávil celý svoj život v piesku púšte, čo je to krása jesenného lesa pri západe slnka. Preto je potrebné používať asociatívne prirovnania a obrazy. Duchovní ľudia si rozumejú aj bez slov. Je to úplne iná úroveň vnímania.“

„V tomto podobenstve je opäť zmienka o 'hriešnikovi',“ poznamenal Žeňka. „Och, ako len kňazi milujú tieto slová!“

„Milujú ich preto, lebo je to ich chlieb. Obviňujú človeka idúceho po duchovnej ceste z hriešnosti,

vštepujú mu do podvedomia pocit viny. A ten je na ceste 'ako kameň, priviazaný k nohe'... Na ceste k Bohu nesmie mať človek žiadne pochybnosti, všetko sa odhadzuje, zostáva len čistá Láska. Ak sa človek stane naozaj vnútorne slobodným, ak odhodí všetko okrem Lásky, Lásky k Bohu, všetky okovy jednoducho miznú. Pretože nie sú ničím iným, ako ilúziou. Človek si uvedomí, že jeho telo je iba povoz. A ten pôjde tam, kam chce on, skutočný, teda jeho duša.“

„Takže keď ide človek cestou vnútornej modlitby, tiež v sebe najprv vyvažuje duchovnú a materiálnu podstatu?“ zamyslene povedal Max.

„Áno, len mu to zaberie viac času.“

„A pre toho, kto vykonáva túto vnútornú modlitbu, budú tieto fázy 'úst' a 'mysle' tou rozhodujúcou bitkou, osobným Armagedonom, o ktorom si hovoril?“ spýtal sa Max v snahe niečo si ujasniť.

„Nie,“ odpovedal Sensei. „To je len delostrelecká príprava. K rozhodujúcej bitke pre človeka idúceho po duchovnej ceste dôjde vtedy, keď sa začne skutočná vnútorná práca, keď človek odmietne všetky zvyklosti a začne skutočne pestovať vnútornú Lásku, keď sa vydá k Bohu nehľadiac na nič, a pred ničím sa nezastaví. Jednoducho, keď sa bude približovať k Bráne a vstúpi na jediný most alebo cestičku k nej vedúcu, hovor tomu, ako chceš. V princípe, týmto hlavným konečným úsekom musia prejsť všetci ľudia, ktorí dosahujú určitý stupeň duchovnej zrelosti, a to bez ohľadu na to, akou cestou k nemu došli. V podstate, všetky tieto rôznorodé cesty sú len rôznymi spôsobmi hľadania, objavovania tej jedinej cesty, ktorá vedie k Bráne.“

„A ako spoznáš, či si objavil tú cestičku, alebo si sa zase vydal po kruhu do temného lesa?“ zapochyboval Max.

„Neboj sa. Každý človek, ktorý na túto cestu vstúpi, všetko pocíti. Navyše ho začnú sprevádzať znamenia.“

„Znamenia?“

„Áno, takpovediac ukazovatele v duchovnom sprievodcovi.“

„A dala by sa táto téma rozšíriť?“

„Môžeme ju rozšíriť... Vynechám všetky tie vonkajšie znamenia, ktoré človek začne vidieť a chápať vďaka posilneniu svojho intuitívneho vnímania. Poviem len o najdôležitejšom vnútornom znamení, ktoré sa objaví, len čo človek vstúpi na tento most alebo chodník, teda keď vstupuje so svojou živočíšnou podstatou do záverečnej bitky o vedúcu pozíciu duše v tomto tele. Toto znamenie sa objavuje v podobe hlavy prastarého plaza, hada alebo draka. Najčastejšie však ľudia začínajú vidieť, akoby sa na nich pozerala kobra s rozťahnutou kapucňou. Jej pohľad nie je agresívny, ale pokojný. Pozerá sa z očí do očí, alebo skôr na koreň nosa. Pritom človek vidí jej obraz pred sebou ako so zatvorenými, tak aj s otvorenými očami. Na tomto úseku duchovnej cesty sa pravidelne objavuje pred očami aj v každodennom živote. Niekedy sa ľuďom zdá, že majú nejaké neodbytné halucinácie. Raz sa zjaví tu, potom tam. Pre tých, ktorí idú po moste, je to normálne.

Každý má samozrejme svoj obraz plaza. Čiastočne je to spojené s vnútornou predstavivosťou, variantami, ktoré má v súčasnej dobe k dispozícii v asociatívnej pamäti. Aj postoj k objaveniu sa tohto plaza býva rôzny. Ak človek vyrástol v oblasti, kde hada považujú za posvätné zviera, potom aj reagovať bude viac menej pokojne. Naproti tomu ten, komu od detstva vštepovali strach, bude prirodzene spočiatku reagovať rovnako – pocitom strachu a odporu. Ale nech je to ako chce, keď človek prekonáva svoje ilúzie, vrátane strachu, keď sa úplne vzdáva svojej negativity a uvedomí si pravdu, vtedy tiež pochopí, že Had, to je len prvý Strážca. Pretože prechod ďalej prebieha už iba pod dohľadom,

keďže na tomto úseku duchovnej cesty začínajú pôsobiť už vážnejšie energie...“

„A nakoľko vážne?“ zaujímal sa Max.

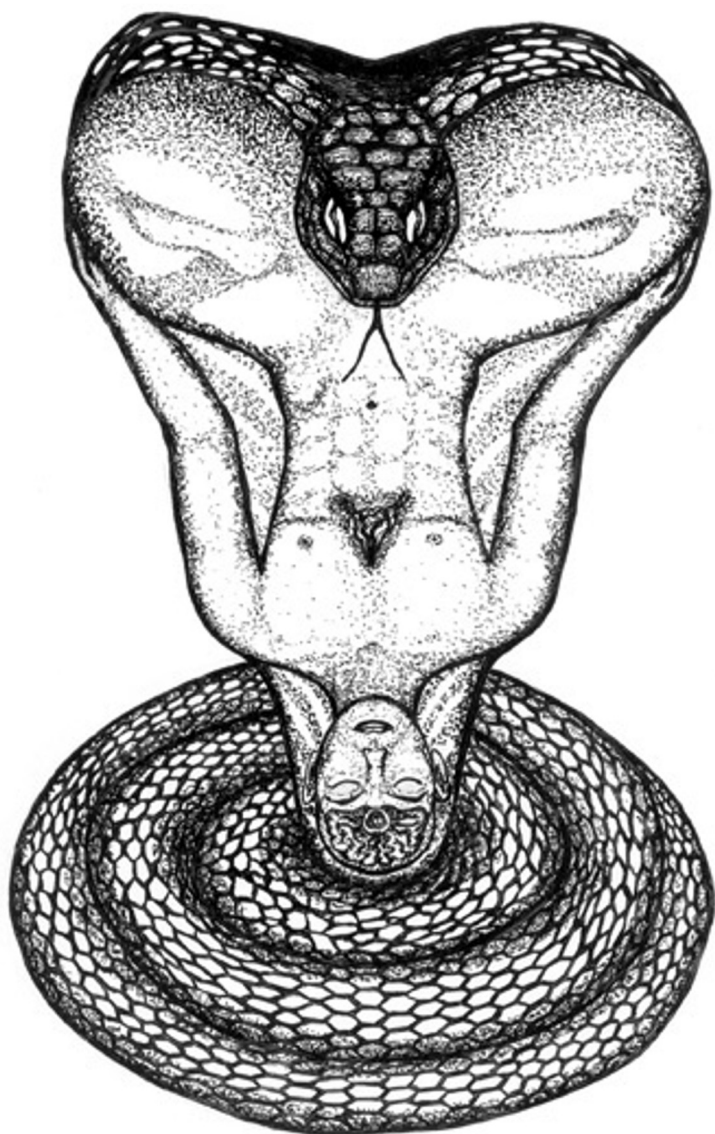
„No, posúď sám. Tomu, kto prešiel prvým Strážcom, sa otvárajú také možnosti, vďaka ktorým môže riadiť nielen prírodné živly, ale aj osudy ľudí...“

„To nie je zlé,“ povedal prekvapene Max.

„Takže, keď človek takpovediac dokončí svoj prechod cez tento most, teda keď z tejto bitky, svojho osobného Armagedonu, vychádza ako víťaz a uviaže svoju živočíšnu podstatu na reťaz, potom Had zmizne. Duchovne človek vyrastie a stáva sa čistejším... Jednoducho povedané, celý tento proces nie je ničím iným, ako etapou práce centier hypotalamu, o ktorých sme hovorili, až do úplného alebo čiastočného utlmenia centra negatívnych myšlienok – kakodemonu. Mimochodom, podobný proces je v starovekej joge spojený s prebudením spiaceho hada a jeho stúpaním po chrbtici do čakry 'lotos s tisícmi okvetnými lístkami', ktorá je projekciou epifýzy.“

„A ďalej?“ prebudila sa Maxova zvedavosť.

„Ďalej?!“ pousmial sa Sensei. „Prejdi aspoň túto cestu. Zo všetkých ľudí, kráčajúcich po duchovných cestách, sa len málokto dostane k mostu, o Bráne už ani nehovoriac. Hoci v skutočnej duchovnej práci je to to najprimitívnejšie a najelementárnejšie... A ďalej... Ďalej už začína cesta vyvolených, spojená s otvorením epifýzy. Na tejto ceste sa objavuje druhé, vyššie znamenie – Oko, alebo ako sa mu ešte hovorí – Vševidiace oko. Na Východe sa tento symbol nazýva Vševidiace oko Východu. V starovekom Egypte ho nazývali Okom Boha Hóra. A jeho prvý, najstarší názov bol – Oko Bohyne Faetonu alebo planéty Faeton. Zo všetkých ľudí, ktorí kedy žili, prešli túto cestu len jednotlivci... Takže zatiaľ to vedieť nepotrebuje. Vašou úlohou je dostať sa aspoň k Bráne. V princípe, Lotosový kvet človeka dovádza práve na túto úroveň. Ďalej už začínajú úplne iné meditácie, kde sa

Kresba Anastasie Novych „Strážca“

stanovujú nové ciele a úlohy... Ale to už je ľuďom nanič. To je cesta Bódhisattvov...“

„Teda 'Kvet', to je akoby etapa získania vnútornej Slobody,“ vyvodil sám pre seba Max.

„Presne tak. Ľudia, ktorí prešli tento posledný úsek duchovnej cesty až k Bráne, si navzájom rozumejú bez slov. Stretávajú sa ako bratia, hoci môžu patriť k úplne odlišným náboženským organizáciám. Prečo? Pretože sa vnútorne oslobodzujú a chápu, že slúžia rovnakému Bohu bez ohľadu na to, ako ho ľudia nazývajú. Jednoducho, každý z nich slúži po svojom. A toto chápanie sa nedá vyjadriť slovami...“

Človek, nachádzajúci sa v Bohu, je úplne bez akýchkoľvek predsudkov. Keď nájde vo svojom vnútri Boha, nachádza vlastne sám seba, kým v skutočnosti je. Nachádza svoje večné šťastie, ktoré sa nedá porovnať s pozemskými radosťami. Taký človek nikdy nevymení ani jedinú hodinu, minútu, sekundu tohto blaženého stavu života v Bohu za desaťročia mladosti, zdravia, materiálnych potešení a pôžitkov, a to ani v prípade, že bude mať moc nad celým svetom. Pretože pre tohto človeka je to to isté, ako vymeniť napríklad pitie čaju v teplom a útulnom dome s najbližším, najdrahším človekom za pripútanie ku kolu uprostred námestia, kde ťa bijú, mučia, pália rozžeraveným železom. Taký je to rozdiel pre tých, ktorí to chápu.

Človek bez Boha v duši je ako vo vyhnanstve. Prakticky celý život trávi v prázdnych preludoch, trpkých či sladkých ilúziách, ktoré aj tak raz skončia, či už to chce, alebo nechce. A tento iluzórny život svojej hmoty si nepredĺži ani o sekundu. Mnohí ľudia si kladú otázku: Načo žijeme? Vari naozaj preto, aby sme si napchali brucho, splodili potomkov, či niečo nahromadili alebo ovládali?! Veď to všetko sa za okamih premení na prach. A potom?...“

* * *

Po tomto rozhovore bol Max niekoľko dní v akejsi eufórii. Keď bol na tejto vlne, dôkladne si prešiel od A po Z dostupnú literatúru, porovnával to, čo našiel v knihách o starovekých civilizáciách, s informáciami získanými od Senseia. Výsledky hľadania ho nieže prekvapili, ale doslova ohromili.

Na ďalší tréning prišiel Max skôr. Na šťastie pre neho bol už Sensei spolu so svojimi chlapcami v telocvični...

„Pozri, čo som našiel,“ chválil sa Max a rozložil pred Senseiom výsledky svojho hľadania. „A pozri na toto. Tento nález pochádza až z čias sumerskej civilizácie... Teraz je uložený v Louvri v Paríži.“

„Á, Gudeov pohár,“ povedal pokojne Sensei pri pohľade na fotografie, zhotovené z rôznych uhlov, akoby išlo o vec, ktorú dávno poznal.

Na obrázkoch bol pohár s podivným reliéfnym motívom. Dva hady sa ovíjali okolo žezla. Čeluste hadov boli obrátené k sebe a dotýkali sa priehlbiny na vylievanie vody na hornom okraji pohára. Po oboch stranách hadov sa nachádzali dve okřídlené príšery s hlavami draka, telami leoparda alebo leva, pazúrmí dravého zvera na predných labách a orla na zadných. Chvost každého z nich bol zakončený trňom škorpióna. V labách držali niečo podobné meču s rukoväťou alebo žezlu.

„A čo je to?“ zaujímal sa Volod'a.

„To je rituálny pohár,“ odpovedal Sensei, „vyrobený v dvadsiatom druhom storočí pred našim letopočtom pre kráľa Gudeu, ktorý vládol Lagašu.“

„Čomu vládol?“ spýtal sa Volod'a.

„Lagašu. Lagaš bol staroveký sumerský štát s rovnomenným hlavným mestom, ktorý sa nachádzal v južnej Mezopotámii... Podľa všetkého bol tento pohár vyrobený zo zeleného steatitu.“ Max sa prehrabával vo svojich zápiskoch a rozpačito povedal:

„O tom sa tam nič nepíše.“

Sensei sa len tajomne usmial. Max znovu prelistoval zápisky.

„No, na tom nezáleží. Pozri na ten obrázok. Ak si pripomenieme tvoj výklad o procesoch prebiehajúcich v mozgu počas duchovnej praktiky, hypotalamus je tu dokonca dvojmo vyobrazený ako staroveký drak, ako vonkajší Strážca, ktorý otvára dvere k stimulácii šišinky. Pamätáš, hovoril si, že v joge je táto asociácia spojená s hadom stúpajúcim po chrbtici... Chápeš to správne, že ten motív na pohári znamená zašifrované znalosti?!“

„Čo ti na to mám povedať,“ usmial sa Sensei. „Som rád, že tentoraz sa moje slová pre teba nepremenili len na ďalšie kmitanie vzduchu. Je to naozaj tak. Na pohári je stvárnený vstup do Portálu cez stimuláciu hypotalamu a epifýzy.“

Max sa tiež usmial, spokojný sám so sebou. Znovu sa pozrel do svojich poznámok.

„Ešte sa tu píše, že '... podľa nápisu, ktorý bol na ňom rozlúštený, bol pohár venovaný...' akémusi Ningišidze...“

Žeňa, ktorý počúval ich rozhovor, sa zazubil.

„No páni, dvadsiate druhé storočie pred naším letopočtom, a už sa tam vopchali Gruzínci! Ani som nevedel, že sú takí starobyli.“

„Nie Ningišidze, ale Ningišzide,“ opravil ho s úsmevom Sensei.

Max si to slovo pozorne prečítal.

„Máš pravdu...“

„Tak, tak!“ veselo zalamentoval Žeňa. „Práve kvôli takej malej nepozornosti sa dopúšťajú takých veľkých, povedal by som osudových historických chýb aj tie najmúdrejšie mozgy...“

Všetci sa zasmiali.

„Ale no tak,“ poznamenal dotknuto Max a pokračoval v rozprávaní. „Skrátka, tento Ningišzida,“ vyslabikoval, „bol miestnym božstvom jari, liečiteľom

„Gudeov pohár“

a patrónom plodnosti. Nazývali ho tiež 'pánom lesa života', 'pánom hojnosti vody'. V encyklopédii som zistil, že tento Ningišzida...“ nazrel do zošita a prečítal, „je chthonickým božstvom, synom boha podsvetia Ninazu, ktorému hovorili 'služobník ďalekej krajiny', 'strážca zlých démonov, vykázaných do podzemia, bohom, ochrancom a patrónom Gudei'. Ďalej sa predpokladá, že podľa predstáv starých Sumerov bol Ningišzida poslom Veľkej Matky Zeme, na ktorú prinášal z neba od Ningarsu v období jari vlahu a teplo. Pôsobil teda ako prostredník medzi Zemou a Nebom. A práve tento Ningarsu alebo tiež Ningirsu bol považovaný za jedného z bohov, za syna boha Enlila, ktorý vetrom ženie z hôr dažďové mraky.“

„Čože, čože?“

Teraz sa pre zmenu nestačil diviť Sensei. Nevydržal to a rozosmial sa.

„Tu je to tak napísané,“ povedal rozpačito Max, prechádzajúc riadky očami, pretože si myslel, že niekde opäť urobil chybu v menách.

„To je ale blbosť!“ so smiechom poznamenal Sensei. „Chthonické božstvo... To sú komedianti! Ningišzida, to bol jednoducho Sokrovennik a Ningirsu bol Mežanin.“

„A to je kto?“ začudoval sa Max.

„Mežanin je človek, ktorý má cez Preddverie prístup do Šambaly, a ktorý komunikuje priamo s Mahátmami. A Sokrovennik je žiak Mežanina, ktorý tiež disponuje určitými duchovnými znalosťami. Je schopný navštevovať len Preddverie Šambaly... Ningišzida v preklade zo sumerčiny znamená 'vládca čistého (svätého) stromu'. Jednoduchšie povedané, mal isté znalosti z náuky Šambaly.

Ningarsu sa prekladá ako 'hlavný rozsievateľ', neskôr ho začali nazývať 'najvyšší oráč', 'vládca roľníctva'. Enlil je jedno z mien Mahátmu, patriaceho medzi siedmich Bódhisattvov Šambaly.“

Schéma kresby „Gudeov pohár“

Max popremýšľal, prečítal si pre seba predchádzajúce vety, a povedal:

„Vlastne áno. V tomto zdroji sú informácie podané úplne odlišne. Vidím, že na pohári sú dôležité obrázky, ale popis k nemu, to sú samé detské táraniny.“

„Ale Max, dôležitými sa tie obrázky pre teba stali len nedávno. Ešte pred týždňom by si im nevenoval žiadnu pozornosť, otočil by si stránku a len by si si pomyslel, akí boli kedysi ľudia naivní. Tak je to vždy: pre dav sa tieto informácie podávajú v asociatívnych obrazoch pre zábavu, a pre ľudí znalých – ako znalosti pre vnútornú prácu.“

„Chcel som sa ešte na niečo spýtať. Prečo sú tam zobrazené dva prepletené hady, plaziace sa po žezle nahor?“

„Tak po prvé, poukazuje to na špecifické aspekty stimulácie epifýzy v duchovnej praxi... Po druhé, podľa východnej symboliky sú dva hady súčasťou jedného zo znakov Šambaly a interpretujú sa ako Preddverie. A po tretie, pred obdobím úplného antropomorfizmu...“

„Nechápem, čoho?“ zaujímal sa Max.

„Zobrazovanie ľudskej podoby... Takže, v tých dávnych dobách bohov znázorňovali v podobe zvierat. A jedným z hlavných symbolov bol had. Dva spojené hady znamenali 'prinášajúce hojné ovocie', teda stelesňovali najplodnejšiu formu života. A toto označenie už potom každý interpretoval podľa úrovne svojho vnútorného rozvoja.“

Max sa opäť pohrabal v zápiskoch.

„Ešte som našiel prastarú legendu o sumerskom a akkadskom mýtickom hrdinovi Gilgamešovi.“

„Až taký mýtický zase nie je,“ ako by mimochodom poznamenal Sensei.

Max urobil pauzu a čakal, že Sensei niečo dodá, ale ten už nepovedal nič.

„Teda,“ pokračoval Max, „podľa mýtu existoval muž menom Utnapištim, ktorý dostal od bohov veľký dar

nesmrteľnosti. Ten odhalil Gilgamešovi 'tajné slovo' o kvete večnej mladosti. Odporučil mu, aby sa ponoril na dno oceánu a túto rastlinu nesmrteľnosti odtrhol. Gilgameš to aj urobil, ale neopatrnosť ho zničila. Na ceste domov uvidel rybník. Zatiaľ čo sa kúpал, had mu ukradol kvet, okamžite zhodil kožu a omladol. A Gilgameš, rovnako ako celé ľudstvo, zostal smrteľný.“

„Presne tak. Tento, ako hovoríš mýtus, bol popísaný v Epose o Gilgamešovi, výtvore babylonskej kultúry... Samotný epos má však svoje korene v predpísomnom období Mezopotámie. A vôbec, Gilgameš bol úplne reálny človek, piaty vládca prvej dynastie sumerského mestského štátu Uruk. A 'kvet večnej mladosti', kedysi ho nazývali aj 'rastlinou nesmrteľnosti', 'bylinou nesmrteľnosti', nie je nič iné, než lotos, ktorého semená si zachovávajú kľúčivosť po celé tisícročia. Gilgamešovi boli skutočne odhalené znalosti Utnapištima. Vďaka vnútornej práci dokázal vchádzať do hĺbín svojho podvedomia. Gilgameš toho mnoho pochopil. Nedokázal však prejsť cez Strážcu Hada, teda prekonať svoju živočíšnu podstatu. To je dôvod, prečo zostal smrteľný.

Veď život kladie najrôznejšie prekážky, aké si len možno predstaviť. To všetko kvôli tomu, aby ťa zastavil. Čím vyššiu duchovnú úroveň človek dosiahne, tým závažnejšie sú prekážky. Ale ak si ich človek vôbec nevšima, tak jednoducho zmiznú, ako prelud, ako ilúzia. V skutočnosti neexistujú. Keď sa človek dostane do pasce svojho zvera, znamená to, že je materiálne založený, že je v konflikte so sebou samým, a nie je úplne oddaný duchovnu. Ak sa vzdá, znamená to, že nie je hoden vystúpiť z kolobehu reinkarnácií...“

„Ešte sa tu píše,“ povedal Max, „že je to jeden z prvých písomných dokumentov v histórii, v ktorom je zmienka o nesmrteľnosti hada.“

„No, povedzme, že zatiaľ je jedným z prvých, ktoré sú všeobecne známe.“

„Počuj, ešte som tu našiel grécky mýtus o hadovi. Hovorí sa tam, že najvyšší boh Zeus daroval ľuďom zázračný prostriedok večnej mladosti. Ale namiesto toho, aby ľudia tento vzácny dar niesli sami, naložili ho na osla, ktorý svoj náklad odovzdal hadovi. Odvtedy ľudia nesú ťažké bremeno staroby, zatiaľ čo hady si užívajú večnú mladosť, s rokmi zbierajú znalosti a získavajú múdrosť.“

„No, povedzme, že je to grécka verzia mýtu o Gilgamešovi.“

„Pravdepodobne,“ prikývol Max. „A v ďalšom gréckom mýte sa tiež hovorí takmer to isté... Pozrite! 'Asklépius bol raz pozvaný do paláca legendárneho kráľa Kréty Mínosa, syna Dia a Európy, aby oživil jeho zomrelého syna. Na svojej palici zbadal hada a ihneď ho zabil. Objavil sa ale ďalší had s liečivou bylinou v papuli a vzkriesil toho zabitého. Asklépius použil rovnakú bylinu a podarilo sa mu ňou vzkriesiť zomrelého.' Ďalej sa tu píše, 'že tou bylinou liečil ľudské choroby. V druhom variante tohto mýtu bol Asklépius pozvaný ku Glaukovi, ktorého zasiahol blesk. Počas prehliadky pacienta sa do izby priplazil had a on ho zabil svojou palicou. Okamžite sa objavil druhý had s bylinou v papuli a oživil zabitého. Asklépius tou istou bylinou uzdravil Glauka a odvtedy ju začal využívať.' Zo všetkého toho je tu urobený záver, že Asklépius akoby našiel tú bylinu, ktorú stratil Gilgameš, a vrátil ju ľuďom, aby im slúžila.“

„No práve, 'akoby',“ odpovedal Maxovi Sensei. „Keby nebolo keby, boli by sme v nebi...“, obrátil sa na Voloďu a dodal: „Vidíš, ako sa časom začína vykladať dávna minulosť. To je to, o čom sme spolu hovorili.“

Max si všimol mlčanlivý súhlas Voloďu a rýchlo pokračoval vo svojej téme, aby sa rozhovor nestočil iným smerom.

„Pochopil som to tak, že symbol hada bol uctievaný oddávna, veď predtým to bol celý kult. Ukazuje sa, že už v dobe matriarchátu, keď ľudia žili v skupinách,

v rodoch alebo kmeňoch, bol jedným z obľúbených totemov tej doby had. Obzvlášť rozšírený bol najmä na starovekom Východe. Hlavnou bohyňou tam bola Matka Zem a s ňou súvisiace obrázky býka a hada. V tripolskej kultúre boli hady hlboko uctievané. Podľa výskumu archeológov v tripolskej ornamentike v období matriarchátu bol hadí vzor jedným z najrozšírenejších motívov. Vyskytovali sa pritom tak jednotlivé hady, ako aj páry hadov, ktoré sa ovíjali okolo hrude Veľkej Matky. Pripisovali sa im ochranné funkcie. Tripolci považovali hady za prostredníkov medzi Nebom a Zemou, zvestovateľov ich jednoty.“

Sensei mlčal a nijako nereagoval na to, o čom s takým nadšením rozprával Max.

„Tiež som si všimol, že sa v prvých starovekých civilizáciách v Mezopotámii, Egypte, Číne prelínal kult plodnosti s uctievaním vodného živlu, s ideou umierajúceho a znovu ožívajúceho boha obilia a opäť s totemovými obrazmi býka a hada. Pričom hady nazývali 'žijúcimi pri zdroji'. Tak som si pomyslel, že ak sú informácie zašifrované v obrazoch, potom 'zdrojom' sú, podľa všetkého, 'čisté znalosti'... A tu sa vynorili ďalšie zaujímavé faktíky. V Babylone hada nazývali práve 'dieťa bohyne Zeme', v Egypte 'život Zeme', a často zobrazovali hady v podobe ornamentov na korunách bohov a faraónov. A čo je najzaujímavejšie, rovnaké predstavy mali mnohé národy sveta. Mimochodom, arabské slová 'život' a 'had' sa vyslovujú rovnako – 'el hai'. A s takou zhodou sa môžeme stretnúť aj v jazykoch mnohých indiánskych kmeňov...“

Ani táto informácia však na Senseia neurobila očakávaný dojem. Max sa preto rozhodol použiť svoje posledné silné argumenty.

„Mimochodom, zistil som, že u starých Egyptanov existovala povera, že nebeská voda, ktorá sa nachádza v hornom Nebi nad slnkom a hviezdami, je ochraňovaná

Veľkým Hadom Apopom. Vieš, aké informácie sa odhalia, keď sa táto legenda preloží do jazyka znalostí o vnútornom! Ak had je Strážca, vlaha je prameň znalostí a zem je náš rozum...“ Max sa až zadúšal zo svojich objavov, ale Sensei sa len mlčky usmieval. „V tej istej legende sa hovorí, že práve z vôle tohto Apopa sa nebeská vlaha vylieva a zúrodňuje zem. Tento had bol tiež považovaný za stelesnenie temnoty a zla, za odvekého nepriateľa slnka Ra. A v niektorých legendách tento had vystupuje ako pohlcovač vody. A čo je najzaujímavejšie, to isté je tiež uvedené v staroindických legendách, len v úlohe Apopa tam vystupuje hadovité stvorenie – démon Vritra, ktorý bol protivníkom hlavného božstva neba Indry. Pričom Vritra je nielen strážcom nebeských vôd, ale aj bytosťou, ktorá reguluje prísun vlahy, slnka a tiež živlov.

Toľko som tam toho našiel! Tých informácií o hadovi ako o pohlcovačovi vôd, ktorý 'bráni vytekaniu nebeskej vlahy', je plno aj v afrických predstavách, u Mongolov a Japoncov. A o Čiňanoch už ani nehovorím. Tam už oddávna uctievali Draka ako pána vlahy a múdrosti. Stelesňoval mužský princíp jang, ktorý sa spája s prvkom jin, kde jang sa považoval za oheň a jin za vodu. Pričom, predstav si, že voda je jeho vonkajším prostredím, a oheň vnútornou podstatou!“

„Predstavujem,“ odpovedal Sensei, nie bez humoru. „Čiňania v tejto oblasti zašli skutočne veľmi ďaleko.“

„Áno! O tom presne hovorím! Ohromilo ma, že u takmer všetkých národov Európy, Ázie, Ameriky, či Afriky bol had stelesnením dvoch protikladných princípov – dobra a zla. Pamätáš, ako si rozprával o centrách v hypotalame?! A hlavne, existuje plno legiend o tom, ako nad týmto hadom ľudia víťazili – u Grékov Apolón a Herakles, u kresťanov Svätý Juraj... A ešte,“ nemohol sa Max zastaviť, „som čítal v etnografii, že u rôznych národov – Slovanov, Grékov, Gruzíncov a ďalších, sa zachovali legendy a rozprávky, v ktorých sa hovorilo,

Anastasia Novych „Tamga Mežanina“
(neskôr sa tamga stala amuletom starých Slovanov)

že požitie srdca a pečene hada dávalo človeku schopnosť porozumieť jazyku vtákov a zvierat, a tiež dar jasnozrivosti a nadľudské schopnosti.“

„Každá legenda zostane legendou. Ale nie každá rozprávka je rozprávkou,“ usmial sa Sensei.

„Áno, tu je ešte pár zaujímavých informácií o Slovanoch. Ukazuje sa, že už od dávnych čias na Rusi nosili amulety zo serpentínu, ktorým sa pripisovala schopnosť chrániť proti všetkým chorobám a pohromám. Píše sa, že ich pôvod siaha do hlbín vekov.“

„Áno, boli aj u Sumerov, a dokonca ešte oveľa skôr,“ povedal Sensei. „Existovali už v tak dávnych časoch, o ktorých si ešte ani nepočul.“

Max sa odmlčal, a potom dodal:

„Vieš, ešte ma zaujalo zobrazenie na tomto amulete. Najstaršie ruské amulety zo serpentínu mali kruhový tvar. Na jednej strane boli zobrazení sedemhlaví alebo dvanásťhlaví hadi alebo draci, prípadne iní netvori – strážcovia. A na druhej strane...“

„Slnko, vo vnútri ktorého bol trojuholník s okom,“ dokončil vetu Sensei.

„Presne!“ povedal Max prekvapene. „A potom, s príchodom kresťanstva, tento pradávny symbol, ako pohanský, nahradili zobrazením Archanjela. A v spojení s hadmi z toho vznikla taká zvláštna kombinácia prvkov pohanstva a kresťanstva... A toto je čo za znak?“

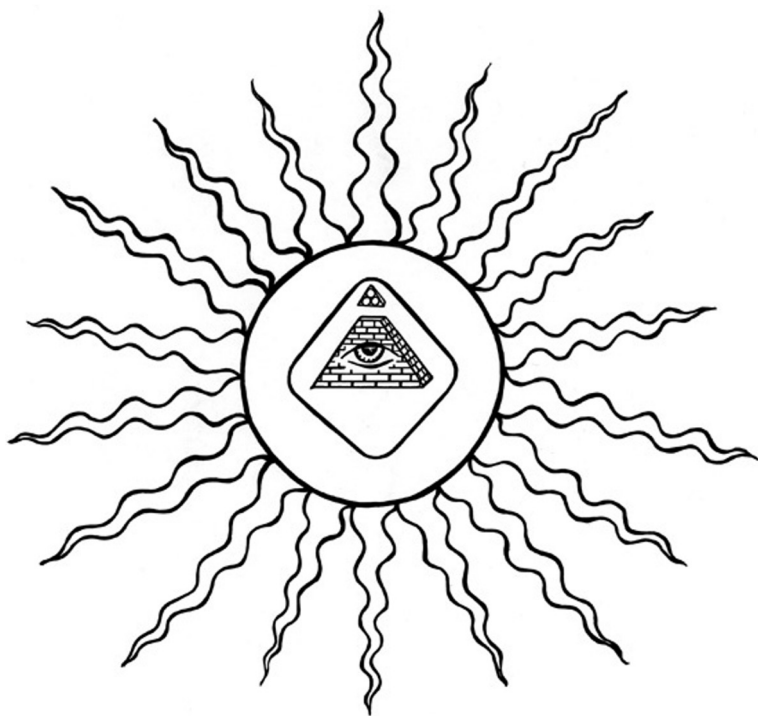
„To je pečať Šambaly.“

„Pečať Šambaly?“ takmer jednohlasne sa spýtali Žeňa a Voloďa.

„U Slovanov?“ povedal rozpačito Max.

„Čo ste takí prekvapení?“ pokrčil ramenami Sensei. „Slovania sú národ, ktorý bol označený už dávno pred svojím zrodením a sformovaním. V Slovanoch je skrytý ohromný duchovný potenciál, schopný zmeniť celý svet. Preto sú označení už od narodenia znakom Šambaly. Mimochodom, tento znak je prakticky

Anastasia Novych „Pečat' Šambaly“

v každom chráme. Pod týmto znakom boli korunovaní niektorí z ruských cárov.“

„To nie je možné!“ povedal Max prekvapene.

„Tak sa pozri do histórie. Dokonca aj posledný ruský cár Mikuláš II. bol korunovaný pod pečaťou Šambaly. A bolo to považované za najväčšiu česť...“

„Áno, úbohé Rusko,“ povedal s ľútosťou Volod'a, ponorený do vlastných myšlienok. „Teraz sa už sotva znovuzrodí v takú silnú mocnosť. Je to hrôza, ako nám dali na hubu! Celý slovanský národ bol jediným podlým úderom knokautovaný.“

„To nič, Volod'a. Knokautovali telo, ale zďaleka nie Ducha. Ver mi, Rusko sa ešte obnoví a dôjde k zjednoteniu Slovanov, ktoré sa bude nazývať veľké. Pretože bolo povedané: 'Až nad hlavou Ruska vyjde slnko druhýkrát, slovanský duch naberie silu a zažiarí v čistote svojej a jednote medzi národmi'. A myslím, že čoskoro budeš osobne svedkom, ako na ruský trón nastúpi... Nieкто, kto získal silu. A celý svet uvidí, ako bude prisahať Slovanom pod pečaťou Šambaly.“

„Daj Boh,“ odpovedal Volod'a.

„Boh dáva. A nielen dáva, ale aj odpláca,“ povedal zamyslene Sensei. „Mimochodom, táto udalosť sa odohrá dva mesiace a osem dní pred znamením časov, ktoré predpovedali už dávni predkovia.“

„Znamením časov?“ spýtal sa zvedavo Max. „A čo je to za znamenie?“

„Pád ohnivých vtákov na Egypt, ku ktorému dôjde osem rokov päť mesiacov a šesť dní pred obnovou sveta...“

Max nevedel, že sa mu tento deň, deň jeho osobných objavov, deň kontaktu s minulosťou a budúcnosťou, tak vryje do duše... Teraz už chápal, prečo sa vtedy Sensei tak záhadne usmieval počas celého rozhovoru na tému jeho „grandióznych objavov“.

* * *

Čas letel ako šíp vystrelený z napnutého luku. Max žil naďalej v utópii svojich ilúzií a dôkladne zvažoval všetky „pre“ a „proti“ v Senseiovej filozofii. Bezstarostne sa pohupoval na hojdačke svojho rozumu, raz ohromený výšinami duchovna, potom zase výšinami svojej živočíšnej podstaty. Svoju samoľúbosť uspokojoval tým, že mal vlastný názor, a dokonca o postoji oboch strán vtipkoval. Páčilo sa mu uvažovať, hrať sa v podstate. Všetko toto rozumové mudrovanie však bolo v skutočnosti len ľahkým vírením vzduchu, vznikajúcim počas letu. Stále častejšie hádzal do vetra slová, ktoré v podstate len vírili vzduch, ale nedotýkali sa duše. Jeho hojdačka sa ďalej hojdala, nehľadiac na prchavosť ubiehajúcich dní. A len veľmi zriedka, keď Sensei hovoril s Maxom nezvyčajne úprimne, začal Max chápať trochu viac. Tieto chvíle, chvíle strateného „raja“ sa teraz pred ním vynárali s neveriteľnou jasnosťou.

* * *

Sedeli v aute so Senseiom a čakali na stretnutie s jedným človekom ohľadom firmy Cassandra. Max, ako sa mu zdalo, neprežíval práve svoje najlepšie dni. Na duši mu bolo smutno z márnosti tohto sveta. Spomenul si, ako pred pár dňami opäť zanechal cvičenie duchovnej praktiky Lotosový kvet, a odôvodňoval si to tým, že sa mu aj tak nedarí. A aj problémov v práci, ktoré si vyžadovali bezodkladné riešenie, sa nahromadila celá kopa.

Ale aj keď sa im snažil venovať všetku svoju pozornosť, vôbec ich neubúdalo. Maxa opäť prepadla stiesnenosť, a znovu začal premýšľať o tom, ako sa začať vážne zaoberať duchovným... Využil možnosť porozprávať sa so Senseiom osamote, a začal rozhovor o týchto problémoch.

„Prečo sa mi zase nič nedari?“ sťažoval sa Max. „Keď začnem robiť lotos, cítim príliv radosti. Ale potom...“

Mávol rukou.

„To je normálne,“ odpovedal Sensei, „stáva sa to mnohým. Spočiatku všetci pociťujú príliv zvláštneho duchovného vzrušenia, dá sa povedať, duševné povznesenie a neobyčajne jasné pochopenie hĺbky božskej podstaty. Mnohým to pripadá také jednoduché, že sú až prekvapení, ako mohli doteraz nechápať niečo také elementárne. Človek sa teda akoby duchovne prebúda. Ale... ubehne deň, dva a nastáva duchovný pokles. Aktivizuje sa živočíšna podstata. Človek už necíti predošlé vzrušenie. Začínajú naňho útočiť podlé a špinavé myšlienky, že všetko to duchovno je nezmysel, nejaký podvod. Začne si myslieť, že je to marazmus, hlúposť, že sa jednoducho zbláznil, blúzni, že možno trpí schizofréniou, pretože začína byť iný ako všetci ostatní. Už je lenivý sa modliť, meditovať. V mysli sa vynárajú tisíce výhovoriek, že je unavený, že nemá čas... Začína sa cítiť trápne, občas sa dokonca objavuje skľučujúci pocit viny za prežité chvíľky duchovného povznesenia. Ale viny pred kým? Pred vlastnou živočíšnou podstatou! Alebo sa naň začnú hrnúť problémy, niečo sa stane. A človek sa do týchto starostí ponorí. Skrátka, deje sa všetko, aby sa jeho pozornosť odvieďla od duchovna. A pokiaľ človek týmto provokáciám podľahne, tak jednoducho túto bitku so svojou materiálnou podstatou prehráva a úplne zabúda na to, čo bolo len pár dní predtým.

Rozumný človek sa snaží vyznať sám v sebe, snaží sa pochopiť, prečo už nemá tú túžbu, to nadšenie, tú bývalú radosť z vykonávania duchovnej praktiky. Pochopí, že sa v ňom jednoducho aktivizovala živočíšna podstata... A hlúpy človek, ten začne tancovať tak, ako píska táto jeho živočíšna podstata. No po

nejakej dobe, keď nápor živočíšnej podstaty oslabne, sa znova vrhne do hľadania duchovného, začne čítať, vracat sa k prečítanému... Stále potrebuje nejaké príklady, dôkazy, ukážky duchovných možností. To všetko v ňom opäť vyvolá prudký duchovný vzostup. Tento proces je možno prirovnať k uvoľneniu adrenalínu pri nadmernom vzrušení. Ale neskôr, keď skončí pôsobenie týchto 'hormónov', človek znovu pociťuje úpadok síl, počas ktorého sa opäť vzdáva svojej živočíšnej podstate. Aby k tomu nedošlo, treba toho veľa vedieť, poznať svoju situáciu a byť pripravený na nadchádzajúce zápasy. Keď sa vynorí takáto materiálna prekážka, treba ju jednoducho odsunúť, takpovediac rozdeliť, dať cisárovi čo je cisárovo, a Bohu čo je božie. Zostať na strane duchovnej podstaty a zdvojnásobiť svoj tlak. Ide o to, aby zo situácií, vytvorených živočíšnou podstatou, človek vyšiel víťazne, bez straty 'kvietku lotosa'. Musíš sa odpútať od vnútornej negativity, ktorá bude na teba vyvíjať tlak zo všetkých strán. Prikloniť sa k vnútornej láske, k pozitívu. Musíš mať v sebe nezlomné presvedčenie, pretože tvoja viera, to je tvoja budúca realita.“

„Je ťažké udržiavať v sebe vnútornú lásku,“ postával sa Max.

„V skutočnosti sa len zdá, že je to ťažké. Je to ťažké preto, že naokolo je veľa pokušení, pretože sa ti začne preháňať hlavou množstvo myšlienok, na ktoré strácaš svoju pozornosť. V skutočnosti je všetko jednoduché. Nie je predsa pre teba ťažké vypiť pohár vody, však? Neodpúta ťa to od myšlienky, o ktorej uvažuješ, však nie? Tak je to aj tu... Život človeka je ako beh lesom, ktorý sa hemží myšlienkami materiálnej podstaty. V tomto lese je množstvo úskokov, nástrah, rozmiestnených sietí, vykovaných jám. Človek ale musí bežať s otvorenými očami. Musí sa učiť tieto pasce vidieť a vyhýbať sa im, chápať, že to všetko nie je jeho.“

„Áno, zviera chytá, koho môže.“

„Prirodzene. Musí chytať. Jeho cieľom je podriadiť si ťa, inak bude ono podriadené tebe. Toto je vojna, Max. Tvoja vojna, v ktorej je tvojou hlavnou zbraňou viera. Ten, kto si vybral duchovnú cestu, musí jednoducho odhodiť všetky prázdne ilúzie 'ako fata-morgánu na púšti', ako hovorili svätí. Musí sa naučiť chápať, že celý tento materiálny svet je len okamih oproti večnosti. Problém je však v tom, že mnohí sa na začiatku tejto cesty potkávajú o rovnaký kameň úrazu: človek nemôže uveriť v nekonečnosť budúcej existencie, v to, že tam je život večný, a tu dočasný. Potrebuje dôkazy. A keď ich dostane, niekedy je už príliš neskoro niečo zmeniť. Ale ak má človek dostatok sily, žiadne dôkazy nepotrebuje. Aj tak všetko cíti a chápe.“

„Akú silu máš na mysli?“

„Silu duše. Je to čiastočka samotného Boha v človeku! Ale tá čiastočka nie je, takpovediac, aktivovaná. Katalyzátorom pre jej aktiváciu je naša skutočná voľba. Svätými sa ľudia stávajú tu, na Zemi. Človek, ktorý zvíťazil nad svojim zvieraťom a dosiahol osvietenie, neumiera, on odchádza k Bohu...“

„Čo robím zle? Snáď nie som už úplne odpísaný?“ zažartoval Max.

„Úplne nie,“ rovnako žartom odpovedal Sensei. „Nádej, ako sa hovorí, zomiera posledná.“

„Tak v čom je môj problém?“

Sensei sa na Maxa unavene pozrel.

„V tom, v čom aj u mnohých iných. Rád sa pozeráš na bojisko z diaľky a rozprávaš o bitke, ale nezúčastňuješ sa jej. Tvoje pochybnosti, to nie je len lyžica dechtu v sude medu. To je celý hrnček kyanidu. Pretože pochybnosti nielen kazia, ale zabíjajú všetko, čo je v tebe najlepšie... Mal by si svoje pochybnosti prekonať ešte pred tým, než ťa stiahnu do hlbín.“

Odhoď ich čo najďalej! Ži čestne, v добрote, s Bohom v duši. Nerob nič zlé, aj keď je to pre teba nevýhodné... Skutočne duchovný človek na všetky tieto materiálne problémy a komplikácie v podstate zvysoka kašle. Pretože sú to všetko len preludy a ilúzie, ktoré zmiznú a rozplynú sa.“

„Ale ako sa človek na to môže vykašľať? Ako má potom na tomto svete žiť? Veď problémy treba nejako riešiť. Nedá sa predsa sedieť so založenými rukami, tým skôr, keď sa tie problémy netýkajú len teba, ale aj tvojich blízkych.“

„Nepochopil si ma. Riešiť problémy rozhodne treba, ale netreba z nich robiť zmysel svojej existencie. A hlavne, nech sa stane čokoľvek, nech by ťa akokoľvek hádzalo z problému do problému, je dôležité vždy zostať Človekom. Pretože každý tvoj problém v živote nie je v prvom rade nič iné, než skúška tvojej živočíšnej 'všivavosti'. Preto duchovne silný človek proste kašle na to, že má pravidelne tie či iné problémy. Rieši ich, ale nedovolí, aby v jeho mysli nadobudli zotročujúcu prevahu. A hlúpy človek podľahne provokácii svojej živočíšnej podstaty. Nechá sa viesť ako oslík za mrkvou, ktorá mu visí pred očami, a ani si nevšimne, že sa blíži k okraju priepasti. Takže v podstate každý vonkajší problém, ktorý si zobral vážne, je tvoj vnútorný problém, osobný vnútorný konflikt medzi tebou a tvojou živočíšnou podstatou. Všetko je v tebe!“

Po týchto slovách Max pookrial na duchu, a dokonca sa nejaký čas udržiaval stabilne na pozitívnej vlne. Potom však na Senseiove slová zabudol, a podľa starého zvyku sa znovu ponoril do svojich záležitostí, odklonil sa od duchovna a vrhol sa do ešte zložitejšieho labyrintu života živočíšnej podstaty.

* * *

Dievčatko sa zachvelo a otvorilo oči.

„Sensei, ako sa to mohlo stať? Veď ja som si nemyslel... Ako teraz budem s tým všetkým žiť?“

Pozrel sa na svoje detské telo.

„Čo si robíš starosti?“ povzbudil ho veselo Sensei. „Veď si rád nosil vrkôčik. Teraz sa ho nanosíš až až, dokonca s mašličkou. A ani holiť sa nebudeš musieť.“

„Sensei, mne nie je do smiechu. Myslím to vážne!“

„Ja to tiež myslím vážne.“

„Ale naozaj. Ako sa mi to mohlo stať? Veď ja som sa snažil ísť po duchovnej ceste...“

„No práve, snažil si sa, ale nešiel,“ povedal vážne Sensei. „Duchovná cesta, to nie je park na prechádzky a zábavu. Ak si sa vydal na túto cestu, treba ísť k vrcholu a nie predstierať chôdzu – dva kroky dopredu a tri späť... Ešte by si mal poďakovať, že si dostal toto telo. Mohlo to byť oveľa horšie...“

Keby Max počul niečo podobné v minulosti, určite by zavtipkoval, pretože by podobné Senseiove slová vyhodnotil ako žart. Teraz ale o pravdivosti Senseiových slov nepochyboval. Ale k tomuto uvedomeniu dospel príliš neskoro.

Max sklopil zrak. Po tele mu prebehol ľahký mráz.

„Je mi ťa ľúto,“ smutne prehovoril Sensei. „Keby si bol chcel, ešte v tom živote si sa mohol vymaniť z reťazca reinkarnácií. Mal si príležitosť, akú dostane v živote len málokto.“

„Ako sa to..., ako sa to...“ bezradne mumlal Max.

„Ako, ako,“ trpko sa pousmial Sensei. „Mal si byť opatrnejší vo svojich želaniach.“

„Želaniach?“

Max sa pozrel na Senseia, a v pamäti sa mu vynorila epizóda z predchádzajúceho života...

* * *

Raz na jednom z tréningov Sensei vysvetľoval ďalšiu meditáciu na skvalitnenie tréningu v bojových umeniach. Letmo sa dotkol aj témy jasnoviectva a spomenul, že tento dar môže mať v zásade aj obyčajný človek. Tí obzvlášť zvedaví sa ako vždy začali po tréningu Senseia na tento fenomén vypytovať. Väčšina z nich o reálnosti takéhoto javu samozrejme pochybovala. Preto sa rozhovor netočil okolo vysvetľovania samotného javu, ale týkal sa príslušných príkladov z histórie. Nakoniec Sensei nad pochybovačmi mávol rukou, unavený z dokazovania niečoho tak očividného. Navrhol presvedčiť sa o všetkom pomocou experimentu. Jeho podstata bola nasledovná. Každý mohol zavolať svojmu priateľovi, príbuznému alebo známemu. Pred týmto telefonátom Sensei povedal, kde sa tento človek nachádza, ako je oblečený, a čo práve robí.

Skupina viditeľne ožila a diskutovala o tom, kto z nich sa daného experimentu zúčastní. Potom všetci odišli do trénerovej pracovne, kde bol telefón. Všetko sa stalo tak, ako Sensei povedal. Účastníci experimentu si postupne sadali oproti nemu. Sensei si zatvoril oči a koncentroval sa. Potom, akoby nič, oznámil príslušnú informáciu. Následný telefonát účastníka ju s prekvapujúcou presnosťou potvrdil. Zaujímavé bolo, že najväčší dojem urobil experiment na tých, ktorých priateľom volali. Ostatní pozorovatelia experimentu tejto demonštrácie fenomenálnych ľudských schopností verili, aj neverili. O čistote experimentu a reálnosti toho, čo sa dialo, sa chcel presvedčiť každý sám na svojich osobných známych. Ale Sensei to predviedol iba trikrát.

Max bol vtedy medzi pozorovateľmi, a ako obvykle prijímal ďalšiu Senseiovu ukážku s pochybnosťami. Vyzeralo to všetko až príliš jednoducho. Usilovne sa snažil nájsť vlastné logické vysvetlenie toho, čo sa dialo. No okrem neodbytnej myšlienky, že to všetko

bolo možno vopred pripravené, mu nič rozumné nepri-
chádzalo na rozum. Hoci aj o tom pochyboval.

Len o pár týždňov neskôr sa prihodila udalosť, kto-
rá Maxovi túto demonštráciu pripomenula. Jeho su-
sedom sa stratila vnučka. Tínedžerka odišla so svojou
priateľkou na diskotéku a už sa nevrátila. O dva dni
neskôr našli jej kamarátku mŕtvu s početnými bod-
nými ranami. Čo sa stalo s dievčaťom susedov, nikto
nevedel. Príbuzní bezvýsledne obvolali všetky nemoc-
nice, márnice a resuscitačné oddelenia v meste.

Babička dievčaťa bola zbožná osoba, chodila do
kostola. V tejto situácii však upadla do takého zúfal-
stva, že sa dokonca rozhodla zájsť k veštkyňi. Sotva
vyšla z bytu, náhodou na medziposchodí stretla Maxa.
Zo zdvorilosti sa jej spýtal, ako pokračuje pátranie.
Namiesto odpovede sa žena rozplakala a sama, ani
nevedela prečo, začala rozprávať o svojom trápení.

„Neviem, čo robiť... Kde hľadať. Tak idem ku vešt-
kyňi... Ľudia mi ju odporučili. Hovoria, že dobre veští.
Aj keď viem, že je to hriech. Nikdy predtým som to
nerobila, ale teraz musím. Čo narobíš, vnučka je mi
drahšia ako vlastný život. Veď máme len ju.“

„A načo by ste chodili ku veštkyňi? Mám jedného
známeho, je to môj tréner. Ukazoval mi pár vecí s jas-
novidectvom. Ak je to všetko pravda, potom má cel-
kom slušné schopnosti. Ak chcete, môžem vás s ním
zoznámiť. A žiadny hriech mať nebudete. Je to predsa
len lekár a športovec, a nie nejaká veštkyňa.“

„Och, Maxim, synček, zoznám ma s ním, ak môžeš!
Ináč pôjdem k nej, aj keď ma bude na srdci kameň...“
prosila žena Maxa.

„Dobre, odveziem vás k nemu. Ukazoval mi síce
trochu iný smer jasnovidectva, ale možno, že sa to aj
tu podarí.“

Babička bola ochotná urobiť čokoľvek. Dohodli sa na
termíne, a stará žena sa s viditeľnou úľavou vrátila domov.

Večer ju Max, ako sľúbil, odviezol svojim autom k telocvični. Celou cestou počúval náreky o vnučke, hraničiac s hystériou. Keď dorazili na miesto, Max navrhol, že počkajú na Senseia vonku na čerstvom vzduchu. Veril, že ju to aspoň trochu upokojí. Ani tu sa však neutišila a upútavala na seba pozornosť okoloidúcich. Keď Max uvidel prichádzajúceho Senseia, s úľavou si vydýchol.

Keď Sensei vystúpil z auta, rozhodným krokom zamieril priamo k nim, akoby presne vedel, že Max priviedol túto ženu, aby sa s ním stretla. To bola prvá zvláštnosť, ktorá Maxa trochu prekvapila. Nevenoval jej však takmer žiadnu pozornosť, pozdravil sa so Senseiom, a vysvetlil mu situáciu. Tu ho však ohromila ďalšia zvláštnosť, ktorá sa v istom zmysle silno dotkla Maxovho Ega. Rozprával o nešťastí, ktoré postihlo rodinu jeho susedky. Mal ale taký pocit, ako by to všetko hovoril len sám sebe, pretože ho vôbec nikto nepočúval. Sensei pozeral do očí starej ženy. Tá sa naňho pozerala bez jediného slova, aj keď ešte pred piatimi minútami nebolo možné zastaviť jej neutičajúce lamentovanie. Akoby viedli dialóg bez slov... Žena sa začala triasť. Naskočila jej husia koža. Z očí jej pomaly stekali slzy. Po chvíli tohto neobvyklého vzájomného pozerania si do očí žena prosebným hlasom povedala:

„Dám za ňu svoj život, len aby sa vrátila živá.“

Max, ktorý v tej chvíli stále ešte objasňoval situáciu, sa zasekol v polovici slova. Cítil sa ako piate koleso na voze, ale naďalej stál na mieste ako prikovaný. Bol sám zvedavý, ako to celé dopadne. Žena zopakovala svoju prosbu:

„Dám za ňu svoj život, len aby sa vrátila živá...“

„Nie o to by si mala žiadať, žena, nie o to,“ povedal Sensei zvláštnym hlasom. „Treba myslieť na život večný, nie dočasný.“

„To môj život tu je už dočasný. Ale ona má pred sebou ešte toľko rokov...“

„Je to len okamih.“

„Pre mňa je to okamih, ale ona má ešte pred sebou toľko života...“

Sensei sklopil zrak, akoby o niečom premýšľal. Nastalo neprirodzené ticho, z ktorého Maxovi až zvonilo v ušiach. Sensei sa opäť pozrel na ženu.

„Dobre teda, choď. Nech je po tvojom,“ a obracajúc sa k Maxovi povedal: „Vyprevad' ju domov.“

Potom sa otočil a bez rozlúčky zamieril k telocvični. Keď sa vzdáľoval, Max začul, ako Sensei potichu povedal sám pre seba: „Počúvajú, ale nepočujú.“

Max odviezol ženu späť, trochu zmätený z celej tej viac než podivnej scény. Zdalo sa mu, akoby ten dialóg počúval v nejakom cudzom jazyku. Všetko videl, ale nič nepochopil. Žena sa polovicu cesty najprv ticho modlila, potom sa na dlhú dobu ponorila do svojich myšlienok, a keď prichádzali k domu, znova sa hystericky rozplakala. Max už po niekoľkýkrát v ten deň oľutoval, že ju vôbec oslovil a ponúkol jej svoje služby.

Nasledujúca noc bola nepokojná. O pol štvrtej ráno k Maxovi pribehol susedkin manžel, aby zavolať záchranku. Žene zlyhávalo srdce. Ale kým sanitka prišla, susedka zomrela. Všetko sa odohralo tak rýchlo, že Max tomu nemohol nijako uveriť a pochopiť, že človek, s ktorým sa ešte včera rozprával, už nie je medzi živými. Cudzia smrť vždy pôsobí na ľudí šokujúco, pretože im pripomína prchavosť ich vlastného prebývania na tomto svete. Ďalšia ranná správa ohromila Maxa ešte viac. Našlo sa dievča. Volali z nemocnice v neďalekom susednom meste. Ukázalo sa, že tam po celý čas ležala v bezvedomí, a až v to osudné ráno sa prebrala.

Maxom to otriaslo. Snažil sa pochopiť všetko, čo sa za posledných 24 hodín stalo. Všetky tie udalosti na prvý pohľad vyzerali úplne prirodzene. Žena bola v posledných dňoch predsa len veľmi rozrušená... A predtým už mala infarkt. A dievča... Keby ich napadlo

zavolať do susedného mesta, našli by ju, a babičke by sa nič nestalo. Všetko by bolo logické, keby Max nebol svedkom toho zvláštneho rozhovoru. Spomenul si, že žena prosila o život dievčaťa výmenou za svoj. Tak sa aj stalo. To nedávalo Maxovi pokoja... Na ďalší tréning išiel za Senseiom s nádejou, že mu túto záhadnú udalosť rozumne vysvetlí. Počkal na Senseia pri vchode do telocvične, aby sa s ním mohol porozprávať osamote a vyrozprával mu, čo sa stalo.

„Čo narobíš, každý robí svoju voľbu,“ zamyslene povedal Sensei.

Rozhliadol sa okolo seba a zvláštnym tónom, napoly ako otázku, napoly ako konštatovanie, povedal:

„Vari sa dá porovnať tento okamih s večnosťou?“

Max sa v rozpakoch tiež pozrel okolo seba.

„Nechápem.“

Sensei naňho pozrel a so smútkom v hlase povedal:

„Ako vidíš Max, niektorým ľuďom býva daná možnosť poprosiť. Z nejakého dôvodu si ale vyberajú priania spojené s pominuteľnými okamihmi a ignorujú večnosť.“

Max sa zamyslel, a potom znova prehovoril:

„Sensei, ja to stále nechápem. Ako to myslíš?“

„To nič, Max, príde čas, kedy všetkému porozumieš...“

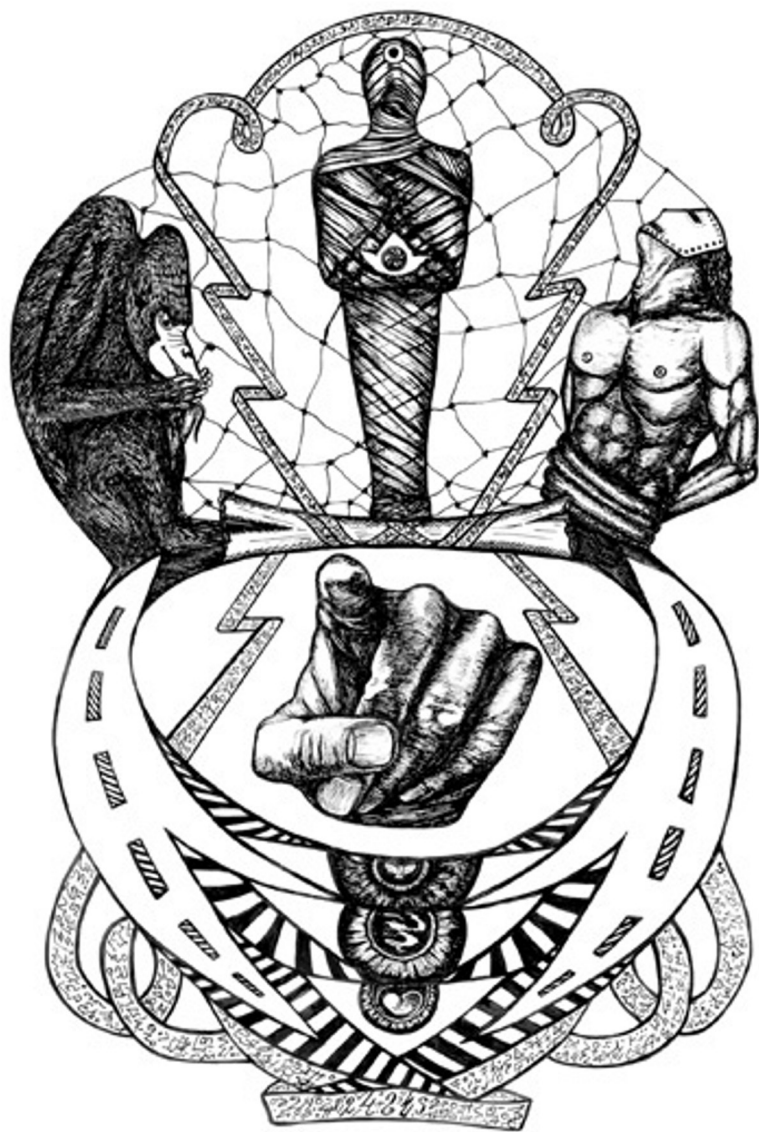
Sensei mal pravdu, prišiel aj Maxov čas. Teraz mu konečne došiel ohromujúci zmysel týchto slov. Skutočne, o čo sa vtedy staral? Po čom v predošlom živote túžil? Keď prechádzal svoje priania, s hrôzou si uvedomil, že všetko, o čo v tom živote žiadal Boha, súviselo s jeho telom: chvíľkové šťastie, úspešné vyriešenie nejakej otázky, problémov s peniazmi, zdravia a tak ďalej. Doslova všetko sa obmedzovalo na uspokojovanie a vyzdvihovanie jeho smrteľného Ega. Veď sa modlil za pominuteľné veci! Vôbec nie za dušu a skutočný život večný. A čo mu zostalo? Celý jeho nahromadený majetok sa rozplynul ako prelud. On sám sa ocitol v inom tele,

na inom mieste, a v oveľa horších podmienkach. To, čoho sa celý život tak bál, ho napokon dostihlo. Bál sa predovšetkým toho, že sa dostane do pozície hlupáka, že jeho drahocenná persóna bude surovo oklamaná. Ale práve tak sa teraz cítil. A čo je najdôležitejšie, v tejto šlamastike sa ocitol vďaka svojej živočíšnej podstate, ktorá mu umne a nenápadne podstrčila svoje chápanie Skutočného Života. Z týchto myšlienok sa Maxovi urobilo naozaj zle. Teraz mu také mrhanie prianiami pripadalo ako neodpustiteľná hlúposť. Prečo to však vtedy nechcel vidieť? Vtedy bol presvedčený, že robí všetko správne... Vtom si spomenul na ďalší rozhovor.

* * *

Raz, keď Max hovoril so Senseiom, počul slová, ktoré ho vtedy zasiahli, a po ktorých sa jeho vedomie opäť priklonilo k duši. Max, ako obvykle, žartom rozprával o sprievode prívržencov Hare Krišnu mestom, oblečených vo svojich typických šatách. Sensei zareagoval úplne nečakane, a z jeho vtipu sa rozvinul vážny rozhovor. Tým ho udivil, pretože Maxove vtipy mali obvykle za následok podobne vtipné komentáre Senseia.

„Ľudia sa hrajú na vieru v Boha, ale v skutočnosti neveria, nežijú ňou. Mnohí z nich na seba navliekajú rôzne šaty a doplnky, ktoré by ich odlišili, ale to všetko je v podstate len herectvo. Veď pravá viera v Boha, to je predovšetkým vnútorná čistota. Naozaj duchovný človek sa nikdy nebude predvádzať, pretože jeho skutočný vnútorný poklad je jeho tajomstvom, ktoré pozná len Boh. Človek, ktorý ide po svojej duchovnej ceste, sa nebude vystavovať na obdiv v dave a mávať vlajkou, hľa, pozrite, aký som veriaci! Nikdy. Môže si nanajvýš dovoliť požiadať o radu alebo ukázať smer, či podeliť sa o skúsenosti so svojim súpútnikom, ale nič viac. Pretože ľudia, ktorí idú k Bohu, tí naozaj veria, a nechvália sa svojou vierou tým, že sa na ňu takto hrajú...

Kresba Anastasie Novych „Kto si?“

Veľmi dobre chápu, čo je tento svet zač, a aký je jeho zjednocujúci rozum.“

„Zjednocujúci rozum?“

„Áno. Existuje individuálny rozum, kolektívny duchovný rozum a tiež zjednocujúci živočíšny rozum ľudstva, ktorý je, mimochodom, riadený...“

„To ako? Myslíš tým, ako sú riadené mravce alebo stádo bizónov počas migrácie?“

„Približne tak,“ s úsmevom odpovedal Sensei. „Zviera je zviera. Tento zjednocujúci živočíšny rozum ľudstva sa riadi svojimi určitými zákonmi. Má svoju vlastnú vnútornú a vonkajšiu hierarchiu. A ľudia v podstate žijú šikovne organizovaní týmto živočíšnym rozumom, ktorý ich podriaďuje svojmu systému, vnucuje im pravdlá hry a podmienky existencie. V zásade platí, že ak človek ide po duchovnej ceste, ak žije s Bohom vo svojom vnútri, nerozhlasuje to, pretože vie, že okamžite vyvolá agresiu zo strany živočíšneho rozumu. Je to prirodzená reakcia. Živočíšny rozum je nezmieriteľným nepriateľom všetkého duchovného. Preto vysoko duchovní ľudia, napríklad Bódhisattvovia, ktorí sa narodili v tele a ocitli sa v systéme živočíšneho bytia spoločnosti, sa obvykle snažia hrať vo vonkajšom svete prostého človeka a ničím sa neodlišovať, zatiaľ čo vo svojom vnútri zostávajú verní svojej Podstate a prebývajú skutočne s Bohom a v Bohu.“

* * *

Je to zvláštne, ale Max vtedy Senseiove slová aj tak úplne nepochopil. Zato teraz si jasne uvedomoval, prečo ich nechápal. Pretože v tom čase sám žil v systéme hodnôt všeľudského živočíšneho rozumu. A ani si to nevšimol, hoci to bolo úplne očividné. A aj teraz to chápal možno len preto, že posmrtné spomienky, muky tohto znovuzrodenia, boli v duši ešte príliš čerstvé,

a rozdiely medzi „tu“ a „tam“ príliš výrazné. Po tom, čo všetko prežil, už Max pozeral na svet úplne inak, a to, čo kedysi hovoril Sensei, pre neho dostávalo nový zmysel. Keď si v pamäti prehrával okamih zvaný „život“, oľutoval minulosť. Keby jeho rozum vtedy nebol taký samoľúby a sebecký, keby vtedy v sebe našiel odvahu nehrať sa na vieru, ale veriť naozaj, keby stále neodkladal duchovné cvičenia na neskôr... Keby, keby, keby... Zostali len samé iluzórne podmienky a žiadny skutočný, praktický výsledok. A koľkokrát mu pritom bola daná ŠANCA! Koľkokrát sa v ňom po rozhovoroch so Senseiom prebúdzala duša. Keby ju tak bol podporil, ubránil, ochránil pred živočíšnou podstatou a vymanil sa... On však toto prebúdzanie potláčal hneď v zárodku svojimi pochybnosťami. A opäť upadal do bahna materiálna. Opäť sa všetko točilo v kruhu. Všetky tie momenty fyzickej existencie v moci živočíšnej podstaty sa teraz zdali byť také hlúpe, také ničivé... Cítil neznesiteľnú bolesť z toho samovražedného, neschopného mrhania ohromnou životnou silou – tohto odrazového mostíka do večnosti. A ako sa chvela duša, keď bola v blízkosti Toho, kto už také výšiny dosiahol... Vtom Maxa definitívne osvietilo. Veď Sensei nebol nikto iný ako... Maxovi sa v pamäti do najmenších detailov vynorili dva vrcholné momenty z jeho minulého života. Boli to chvíle, keď jeho duchovný vzostup dosiahol maximum. Keď sa nad nimi teraz Max zamyslel z pohľadu toho, čo prežil, uvedomil si, že práve vtedy bol veľmi blízko k otvoreniu duše. Duša sa vtedy nieže chvela, ale priam klopala a dobýjala sa do dverí jeho rozumu, kričala zo všetkých síl, aby ju počul a obrátil na ňu silu svojej pozornosti. Hoci je to paradoxné, až teraz, keď sa nachádzal v inom tele, plne zažíval vtedajší úchvatný vzlet duše. A až teraz si uvedomil trpkosť svojej straty, straty veľkej šance získať svoju Nirvánu – večný život v Bohu, v absolútnej Láске.

Ten výlet do Kyjeva sa stal pre Maxa nezabudnuteľným. Pamäť mu ho prehrala do najmenších detailov. Spolu so Senseiom išli vybaviť isté firemné dokumenty. Pol dňa čistili kľučky na úradoch. A až po obede sa im podarilo vymaniť z tohto byrokratického zhonu a prejsť sa po slávnych uliciach starobylého mesta, založeného podľa historikov už v piatom storočí ako centrum východoslovanských kmeňov – Poľanov.

V minulosti sa Kyjevu hovorilo „mesto troch pahorkov“, potom 'siedmich pahorkov', pre jeho jedinečnú polohu na strmých svahoch pravého brehu Dnepra. Čím ďalej postupovala civilizácia, tým viac pahorkov zaberala. Mesto si dokázalo zachovať svoju príťažlivosť aj v ére vedecko-technického pokroku, a tak sa tu prelínajú nové budovy nielen s historickými stavbami, ale aj s ostrovčekmi nedotknutej prírody. Kyjev bol a dodnes zostáva jedným z najzáhadnejších miest na svete.

Max bol prekvapený, keď tu uvidel tak veľa kostolov, starobyľých chrámov a zástupcov rôznych náboženských vyznaní. Keď vyjadril svoj údiv, Sensei sa ako vždy tajomne usmial a odpovedal:

„Sväté miesto prázdne nebýva.“

Najviac zo všetkých, samozrejme, bolo v Kyjeve starobyľých pravoslávnych chrámov. To je pochopiteľné. Predsa len, nech preberáš históriu ako chceš, krstenie Rusi začalo práve z Kyjeva, kedysi hlavného mesta Starej Rusi... Keď sa vynadávali na architektonické pamiatky, Sensei navrhol Maxovi, aby zašli do Kyjevsko-Pečerskej lavry. Dôjsť tam nebol žiadny problém, pretože každý Kyjevčan vysvetľoval cestu tak podrobne, ako by ju opisoval svojim najbližším príbuzným.

Kyjevsko-Pečerská lavra stála majestátne na dvoch strmých kopcoch, topiacich sa v zeleni. Otváral sa odtiaľ veľkolepý pohľad na Dneper. Už len pohľad na

tento malebný kúsok prírody vyrážal dych. Okolo lavry bola postavená sedem metrová kamenná stena, ktorá zjavne kedysi plnila funkciu opevnenia. Za ňou bolo vidieť celé plejády blýskavých kupol, medzi ktorými sa svojou výškou obzvlášť vynímala zlatá kupola Veľkej Lavrskej zvonice.

Max so Senseiom si kúpili lístky do Hornej lavry – múzea, zapísaného v Zozname svetového dedičstva, a vstúpili hlavným vchodom. Hlavná brána sa nachádzala pod Kostolom Svätej Trojice. Predstavovala akýsi svojrázny oblúk. Sotva Sensei s Maxom vstúpili pod klenbu brány, znenazdajky sa prenikavo rozoznali kláštorné zvony. Niektorí z turistov na vnútornom námestíčku, rovnako ako aj mnísi prechádzajúci okolo, s údivom pozreli na zvonnicu, zastavili sa a začali sa križovať... Maxa od neočakávaného zvonenia až trhlo. „Páni, ako nádherne zvonía. Nikdy som také zvonenie nepočul. Dnes je nejaký sviatok, alebo čo?!”

„No, ako pre koho,“ odpovedal Sensei neobyčajne mäkkým, melodickým hlasom.

Max pozrel na Senseia a začudoval sa nad premenou jeho tváre. V tom čase práve vyšli na svetlo spod klenby brány. Sensei bol ako premenený. Jeho oči žiarili neobvyklým svetlom, vyžarujúc mocnú silu akejsi harmónie a vnútornej čistoty. Zľahka naklonil hlavu, akoby sa s týmto miestom zdravil. Vychádzala z neho neviditeľná milosť, ktorá aj v samotnom Maxovi vyvolala pocit neobvyklého zmierenia a pokoja. Jeho stav pripomínal blaženú, tichú radosť. V tej chvíli sa mu nechcelo ani rozprávať. Zhlboka sa nadýchol a rozhlíadal sa okolo. Jedným slovom – nádhera. Vtedy nechápal, prečo mu bolo na duši zrazu tak dobre. „Určite je to tým miestom,“ pomyslel si. V tomto neobyčajnom, povznesenom stave sa mu zazdalo, že sa dostal do úplne iného sveta, sveta nereálneho bytia, kde mal človek pocit, že aj nebesá sú na dosah ruky.

Akonáhle Max zazrel najbližší stánok s ikonami, od radosti bežal kupovať všetko, čo mu padlo do oka. Kým naňho Sensei čakal, pozoroval všetko okolo a hlavne ľudí. Potom, čo si každý po svojom vychutnali túto pohostinnosť, začali sa rozhliadať po okolí.

Čo všetko len v tejto pamiatkovej rezervácii nebolo! Okrem starobyklých kostolov a ubytovní pre mníchov sa tam nachádzalo múzeum historických cenností, kde boli vystavené rôzne zlaté a strieborné ozdoby zo skýtskych čias, múzeum divadla, hudby, múzeum filmového umenia, historická knižnica, múzeum kníh a typografie, múzeum ľudového dekoratívneho umenia. A to nehovoriac o početných predajných stánkoch, ponúkajúcich všetko, čo len možno predať, od ikon a kníh až po šperky a jedlo. Sensei, na rozdiel od Maxa, všetky tieto „pozoruhodnosti“ Hornej lavry bez veľkého nadšenia obišiel a zdržal sa viac v starobyklých chrámoch, pri knihách a na vyhlídkovej plošine. Otváral sa odtiaľ nádherný výhľad na Dolnú lavru a preslávenú rieku, nazývanú v rôznych dobách rôzne – Borisfen, Slavutič, Dneper. Sensei tam dlho stál a zamyslene sa díval kamsi do diaľky, zatiaľ čo Max obchádzal predajné stánky. Nakoniec sa vydali do svätyne svätých – na územie Dolnej lavry, kde sa vlastne Kyjevsko-Pečerská lavra zrodila.

Keď zostúpili po pomerne prudkom svahu vydláždenom kameňmi, došli na kláštornú ulicu. Bol tam celý rad stánkov s knihami a ikonami. Na konci tejto ulice bol voľný vstup na územie Dolnej lavry, určený pre veriacich. Neďaleko sa nachádzali pokladne pre tých, ktorí chcú navštíviť jaskyne so sprievodcom. Max Senseiovi navrhol, aby sa pripojili k formujúcej sa skupine. Ukázalo sa, že ich sprievodcom je asi štyridsaťročný muž. Akonáhle sa nazbieralo dostatočné množstvo ľudí, odviedol skupinu po širokej dláždenej ulici okolo kláštornej záhrady pod kopec.

Keď došli ku kostolu Povýšenia svätého kríža, kde bol vchod do Blízkych jaskýň, sprievodca začal svoje rozprávanie. „Nachádzame sa na území mužského kláštora Kyjevsko-Pečerskej lavry, ktorá dala pravosláviu oveľa viac svätých, než ktorýkoľvek iný kláštor. Od dávnych čias toto miesto nazývali príbytkom Du-cha Svätého, Pozemským rajom. História Pečerského kláštora siaha do 11. storočia, kedy boli vybudované hlavné pamätihodnosti dnešnej lavry – Antonijove a Theodózove jaskyne alebo takzvané Blízke a Ďaleké jaskyne podľa vzdialenosti od Uspenského chrámu. Za rok založenia sa považuje rok 1051...

Podľa historických letopisov istý muž menom Antipij z mestečka Ljubiča, ktoré sa nachádza na Černigovskej zemi, vykonal púť do jedného z kláštorov na hore Athos. Tam sa stal mníchom a dostal meno Antonij. V tom čase sa kresťanstvo na Rusi len rodilo. Antonij bol predstaveným Athoského kláštora vyslaný do Kyjeva, aby tam založil nový kláštor. Podľa Kyjevsko-Pečerského pateriku Antonij navštívil Kyjev dvakrát: v rokoch 1013 a 1051, kedy došlo k zmene vlády. Pri svojej prvej návšteve žil vo Varjažskej jaskyni. Tá existuje dodnes a je súčasťou Teodózovych jaskýň. Druhýkrát sa usadil v malej jaskyni na rovnakej hore. Na otázku, kto ju vykopal, je kvôli nesúladu v starých letopisoch ťažké odpovedať. Tak či onak, Antonij tam začal žiť, rozširoval svoju jaskyňu a modlil sa za spásu duše. O svätom pustovníkovi žijúcom v jaskyni, ktorý má prorocké schopnosti a neobyčajný dar uzdravovania, sa po ruskej zemi začali šíriť zvesti. K Antonijovi začali prichádzať ľudia a niektorí zostali žiť spoločne s ním. Podzemie sa neustále prehlbovalo. Čoskoro sa premenilo na celý labyrint Ďalekých jaskýň s celami a kostolmi. Okolo roku 1062 ustanovil Antonij do čela igumena Varlaama, a on sám sa v túžbe po ústraní presťahoval na susedný pahorok.

Tam si začal pre seba kopať novú jaskyňu, ktorú neskôr nazvali Antonijovou. Starec zomrel v roku 1073 a bol pochovaný v Blízkych jaskyniach...

Teodóz sa preslávil tým, že na mieste jaskynnej pustovne postavil kláštor na povrchu. Po presune Varlaama na iné miesto sa v roku 1062 stal igumenom Pečerského kláštora. Svätý Teodóz bol svojho času známym cirkevno-politickým činiteľom. Narodil sa v roku 1036 v meste Vasilkov pri Kyjeve v zámožnej rodine, ktorá vlastnila veľké statky. V detstve rád čítal knihy o Bohu. V mladosti ho matka neustále bila za pokusy utiecť z domu do Svätej zeme. Pri poslednom úteku sa mu podarilo dostať sa do Kyjeva, kde zostal v jaskyniach pri Antonijovi. V roku 1058 bol Nikonom prijatý za mnícha. Keď sa Teodóz stal igumenom, ako prvý zaviedol vo svojom kláštore studitský typikon, ktorý od každého mnícha vyžadoval prísnu disciplínu, úplné podriadenie sa igumenovi a zrieknutie sa všetkých foriem vlastníctva. Neskôr jeho príklad nasledovali ostatné kláštory v Kyjevskej Rusi. Teodóz vládol v Pečerskom kláštore pevnou rukou. Neposlušnosť, nesplnenie povinností a príkazov sa považovalo za ťažký hriech a podliehalo trestu. Za Teodóza boli postavené všetky hlavné chrámové stavby a cely. Okrem toho bol v blízkosti kláštora postavený dom a kostol svätého prvomučeníka Štefana pre chorých a chudobných. Teodóz zomrel rok po Antonijovi v roku 1074 a bol pochovaný v Ďalekých jaskyniach. O osobitnom význame Teodózovej činnosti pre pravoslávnu cirkev hovorí fakt, že súdiac podľa chronologických dát, sa stal v poradí druhým svätým, kanonizovaným v roku 1108.“

„A kto bol prvý? Antonij?“ spýtal sa niekto zo skupiny.
„Nie. Ako prví boli vysvätení v roku 1020 kniežatá a mučeníci Boris a Gleb, ktorí boli na príkaz kniežaťa Svätopluka zabití v roku 1015. Boli zástancami

kresťanských ideálov. Veď Rus bola v tom čase pohanská. A nová kresťanská viera sa zavádzala s ťažkosťami. Takže svätorečenie Teodóza, za ktorého sa z jaskynných príbytkov stal prvý kláštor na Rusi, potvrdilo pozíciu Kyjevsko-Pečerského kláštora ako hlavného centra Kyjevskej Rusi, v protiklade k metropolitnej katedre. V očakávaní tohto svätorečenia letopisec Nestor, ktorý, ako viete, je autorom Povesti o dávných časoch, napísal knihu Život Teodóza Pečerského. Neporušené pozostatky Nestora sú tiež uložené tu, v Blízkyh jaskyniach. A teraz zostúpime priamo do jaskyne...“

Skupina vstúpila do kostola Povýšenia svätého kríža, postaveného, ako vysvetlil sprievodca, v roku 1700. Keď zostupovali do podzemia, každý si zapálil kostolnú sviečku, pretože jediným osvetlením týchto jaskýň boli lampičky vedľa obrazov svätých. Táto polotma vyvolávala v Maxovi zvláštnu náladu, v ktorej sa miešala zvedavosť, strach a akási tajomnosť okolia.

„Dnes sú Blízke jaskyne dlhé trisťpäťdesiatdva metrov. Dĺžka Ďalekých jaskýň, spolu s Varjažskými jaskyňami, je štyristoosemdesiatdeväť metrov. Jaskyne sú vykopané vo vrstve porézneho pieskovca. Vďaka tomuto prírodnému materiálu je teplota v jaskyniach lavry v priebehu roka stála – plus desať až dvanásť stupňov Celzia. Hĺbka jaskýň je od štyroch do dvanástich metrov. Šírka ich chodieb je jeden a pol metra, výška stropov dva metre... Pozdĺž chodby sú rozmiestnené arkosóliá, zvláštne výklenky s dĺžkou okolo dvoch metrov. V nich sú pod sklom uložené pozostatky svätých v rakvách. Rakvy sú vyrobené prevažne z cyprusu. Cyprus je považovaný za posvätný strom od čias, kedy bol na cyprusovom kríži ukrižovaný Ježiš. Ako môžete vidieť, vedľa hrobiek visia obrazy svätých a sú zapálené lampičky. Tieto lampičky sú považované za symbol duše...“

Sprievodca náhodne vyberal a stručne rozprával, kde kto leží, a čím sa tento svätec preslávil. Veriaci zo skupiny sa križovali a bozkávali sklenené veká rakví. Iní si jednoducho prezerali obrazy svätých a tiež ich zoschnuté tmavohnedé ruky, ktoré mali niektorí z nich položené na brokátových látkach zakrývajúcich ostatky. Skupina navštívila celu a podzemný kostol svätého Antonija Pečerského, odkiaľ podľa legendy začínajú tunely, ktoré vedú pod Dneper a Hornú lavru, podzemný kostol Varlaama Pečerského a hrobky ďalších svätých.

„A tu sa nachádzajú sväte relikvie pustovníka Atanáša, ktorý je známy svojim zázračným uzdravením v jaskyni. Potom prežil zamurovaný v cele dvanásť rokov. Pustovníctvo bolo úplne dobrovoľné. Verilo sa, že zrieknutím sa všetkých svetských statkov a v neustálej modlitbe možno získať milosť v Nebi. Mních vošiel do cely a vchod sa úplne zamuroval tehľami. Jedlo, pozostávajúce prevažne z chleba a vody, sa podávalo cez jediné zostávajúce malé okienko. A keď mních, ktorý pustovníkovi priniesol jedlo, nedostal odpoveď na žiadosť o požehnanie, teda keď sa z cely nevysunula žehnajúca ruka, vznikli u neho pochybnosti, či pustovník nezomrel. Celu otvorili a uistili sa, či je mních živý alebo mŕtvy. Keď bol mŕtvy, tak telo buď zostalo v cele, z ktorej sa stal pohrebný výklenok, alebo ho vytiahli, omotali širokou a dlhou tkaninou, a vystavili vo výklenku, aby ho mohli uctievať veriaci... Mnisi strávili v cele rôznu dobu. Niekedy pustovník umieral po niekoľkých mesiacoch, niekedy tam žil niekoľko rokov...“

Skupina prešla bludiskom kľukatých chodieb. Bolo nemožné tu zablúdiť, pretože mnohé priechody boli uzavreté a službu tu malo aj niekoľko mníchov.

„V tejto krypte ležia ostatky Ilju Muromca, reálne žijúceho bohatera, rodáka z mesta Murom, slávneho

hrdinu národného eposu. Predpokladá sa, že bol pôvodne pochovaný v Chráme svätej Sofie. Jeho ostatky boli prenesené do Kyjevsko-Pečerskej lavry v polovici 18. storočia, kedy ho cirkevný koncil po preskúmaní jeho životnej cesty vyhlásil za svätého. Je považovaný za patróna všetkých mužov. Muži prichádzajú k jeho hrobu, aby sa pomodlili a požiadali, aby ich Ilia naplnil silou a energiou... Existuje celý zoznam toho, ktorý svätý je koho patrónom. Napríklad tu, v tejto malej rakvičke sa nachádzajú neporušené ostatky dieťatka Jána. Zomrel v roku 983 spolu so svojim otcom Fjodorom. Toto dieťa je považované za patróna všetkých malých detí a pomáha aj ženám, ktoré trpia neplodnosťou. Vľavo je hrobka Lukáša, Pečerského hospodára...“ V tom okamihu Max pristúpil k stene oproti a začal si prezerať nástenný obraz Matky Božej. Potom ticho povedal Senseiovi:

„Pozri, Matka Božia má Tretie oko.“

„Veď to je...“

Sensei nestihol dohovoriť, pretože v tej chvíli sa priblížil sprievodca.

„A tu leží Nikon Suchý, ktorý zomrel v roku 1101. Pre-slávil sa tým, že ho v roku 1096 polovecký chán Bonjak zobral do zajatia, kde bol zmrzačený. No zázračne sa preniesol do Pečerského kláštora... Vidíte tu tiež časť nástennej maľby. To je ďalšia zo záhad tunajších jaskýň. Táto maľba bola archeológmi objavená úplne náhodne v priebehu posledných vykopávok v roku 1978 a vyvolala nemálo prekvapení a sporov. Vždy sa predpokladalo, že v dávnych dobách boli steny kláštorných jaskýň buď jednoducho z pieskovca, alebo že boli neskôr obložené tehľami, omietnuté a obielené. Preto nikto neočakával, že pod vrstvou vápna sa môžu objaviť takéto fresky. Tieto maľby pochádzajú pravdepodobne z 18. storočia. Najväčšie prekvapenie však vyvolalo to, že táto maľba bola nanesená na ešte staršiu maľbu, ktorú môžeme

vidieť tu. Je tu zobrazená Matka Božia, ktorá drží na rukách Božie dieťa. Maľba z 18. storočia prekryla staršiu maľbu. Bolo to objavené počas reštaurovania. Fragmenty týchto fresiek sú očistené len čiastočne, hoci dobre vidno, že každá z nich pod obielenou stenou pokračuje. A teraz vojdeme do podzemného Kostola uvedenia presvätej Bohorodičky do Chrámu... Toto miesto je jedným z najzáhadnejších miest Blízkych jaskýň...“

Keď tam vošli, Max sa naklonil k Senseiovmu uchu a nadšene zašepkal:

„Pozri sa, v strede ikonostasu je pečať Šambaly,“ kývol na trojuholník s okom vo vnútri, orámovaný slnečnými lúčmi. „Odkiaľ sa tu vzala?“

„Je to výnimočné miesto,“ rovnako ticho odpovedal Sensei. „Okrem toho v týchto jaskyniach spočívajú uložené ostatky Bódhisattvu Agapita...“

„Koho?“ spýtal sa ešte raz Max.

„Potom ti poviem...“

„Toto miesto sa vyznačuje neobyčajnou energiou,“ pokračoval sprievodca. „Ležia tu ostatky svätého Agapita, lekára nezištného, jedného z najslávnejších liečiteľov 11. storočia... Nevieme, kedy a kde sa narodil. Predpokladá sa, že pochádza z Kyjeva. Agapit, ako jeden z prvých prišiel k Antonijovi, ktorý ho prijal za mnícha. Podľa Kyjevsko-Pečerského pateriku Antonij stanovil Agapita ako svojho nasledovníka v zázračnom umení liečenia. Agapit bol vzorom ľudskosti, hraničiacej so sebaobetovaním. Uzdravoval ľudí z ťažkých vnútorných chorôb, pričom všetkých – aj chudobných aj bohatých. Vyliečil aj tých, ktorých už všetci odpísali. Neodchádzal od chorého, kým ho úplne nepostavil na nohy. Nazývali ho Liečiteľ, lekár od Boha, pretože mu 'sám Boh dal dar uzdravovania...'. Agapit bol talentovaným a skúseným liečiteľom. Dobré sa vyznal v ľudovom liečiteľstve, poznal diela Hippokrata, Galéna. Plynule ovládal gréčtinu... Prichádzal tam, kde naliehavo potrebovali jeho pomoc.

Svojou láskou k ľuďom a srdečným prístupom k chorým si Agapit získal medzi ľuďmi nebývalú slávu, a to nielen v Kyjeve, ale aj ďaleko za jeho hranicami. Vyliečil aj černigovské knieža Vladimíra Monomacha, ktorý vážne ochorel a umieral... Agapit zomrel v októbri 1095. Jeho mumifikované ostatky sa zachovali dodnes...

V rokoch 1988-1990 vedci preskúmali viac ako päťdesiat ostatkov z Blízkych jaskýň, preštudovali ich antropometrické a morfológické charakteristiky. Antropologické merania umožnili zrekonštruovať vonkajší vzhľad takých svätcov, ako Agapit, Nestor, Ilja Muromec, Varlaam, Polykarp... Okrem toho kyjevskí bioenergetici zistili, že Agapitove ostatky majú kolosálne biomotorické vlastnosti, že urýchľujú rast, čo sa potvrdilo na semenách rôznych rastlín. Okrem toho sa zistilo, že tieto ostatky chránia pred radiáciou, a tiež vykazujú veľmi silný baktericídny účinok na stav vzduchu v Blízkych jaskyniach. A čo je možno najdôležitejšie – aj v našej dobe bolo zaznamenaných niekoľko tisíc prípadov, kedy ostatky Agapita vyliečili ľudí. Mal takú duchovnú liečivú silu, že lieči ľudí ešte aj deväťsto rokov po svojej smrti... Teraz prejdeme touto chodbou ďalej. Na záver našej exkurzie...”

Časť skupiny nasledovala sprievodcu, časť sa zhromaždila pri rakve svätého Agapita. Niektorí sa modlili, niektorí si proste prezerali podzemný kostol Uvedenia presvätej Bohorodičky do Chrámu... Max so Senseiom stáli za ľuďmi a čakali, až na nich príde rad, aby mohli pristúpiť k rakve. Vedľa nich stála skromne oblečená starénka s palicou, s cestovnou taškou v ruke. Neustále za skupinou zaostávala, a s modlitbou na perách sa snažila pobozkať každú rakvu. Z jej tváre bolo poznať, že sa jej to darilo s veľkými ťažkosťami, očividne musela prekonávať silnú bolesť. Jej vytrvalosti a vnútornej sile ducha bolo možné len závidieť. Už skôr, pri jednom z presunov po jaskyni, Max „súcitne“ poznamenal: „No, tá babka je dobrá, veď sotva chodí...”

Na čo Sensei odpovedal: „Je to človek hlboko veriaci... Nevieš si ani predstaviť, akú bolesť pri chôdzi zažíva. Má deformačnú artrózu bedrového kĺbu.“

„Naozaj?!“ čudoval sa Max a otočil sa smerom k žene. Teraz stáli spolu medzi poslednými v rade k rakve svätého Agapita.

Keď väčšina ľudí vyšla, Max podišiel k ostatkom a Sensei pustil dopredu starú ženu. Tá sa naňho vďačne pozrela a zamrmlala: „Ďakujem, synku.“ Pristúpila k rakve a začala šepkať modlitbu. Max sa práve snažil prečítať riadky modlitby svätého Agapita, umiestnené v rámčeku na stene naľavo od rakvy. Chcel sa Senseia niečo spýtať. Ale keď sa otočil, videl, že Sensei stojí so zatvorenými očami. Jeho tvár bola sústredená. Maxovi zrazu začalo byť akosi neobvykle horúco. Najskôr si pomyslel, že je to čisto jeho subjektívny pocit. Potom si však všimol, ako vedľa stojacemu mužovi začal tiecť pot z čela, pričom v niekoľkých pramienkoch. Asi sedemročný chlapec zľahka strčil do modliacej sa matky a ticho povedal: „Mami, začalo tu byť horúco.“ Na čo matka odpovedala: „To je dobre, synku. To Duch Svätý vypočul naše modlitby a zostúpil do tohto príbytku.“ Starenka sa začala križovať ešte intenzívnejšie a mrmlala si modlitbu. Max mal taký pocit, akoby sa vlna neobvyklého tepla cez neho prevalila k rakve Agapita. Keď toto neprirodzené napätie vrcholilo, zo starenky sa vydral výkrik: „Bože, odpusť mi!“ Jej barla s rachotom spadla na zem. Všetci prítomní sebou trhli a otočili sa. Sensei pomaly otvoril oči a zhlboka sa nadýchol a vydýchol. Babička sa sama zľakla toho rachotu a ospravedlňujúc sa prítomným za narušenie ticha rezko podskočila a zdvihla palicu. Max sa s rastúcim prekvapením pozeral na starenku, ktorej pohyby omladli. Tá ani sama hneď nepochopila, čo sa stalo. Potom sa však s ohromením poprezerala, prešla sa sem a tam a ohmatávala si kĺb. V jej očiach sa zaleskli slzy. Od rozrušenia nemohla zo seba vydať ani slova, len sa nadšene pozerala tu na svoj

kĺb, tu na rakvu, tu na ľudí okolo seba. Aj tí na ňu mlčky hľadeli, neveriac vlastným očiam. Starenka pribehla k Senseiovi, jedinému človeku, s ktorým sa v jaskyniach trochu rozprávala, a šťastne spustila: „Ja chodím, ja chodím, nemôžem tomu uveriť, ja chodím! Už päť rokov som...“ Tu sa pozrela Senseiovi do očí a s obočím zdvihnutým od údivu zmĺkla. Vrhla pohľad na portrét Agapita, potom znovu na Senseia. A akoby sa spamätala, povedala: „Och, prepáčte, stále mám pred očami svätého Agapita. Aké šťastie, pôjdem a nakúpim sviečky.“ Bežala k svätým relikviám, pobožkala ich, pokrížovala sa a ponáhľala sa k východu. Pritom sa stále ohromene otáčala za Senseiom a radostne sa križovala v modlitbe. Ostatní prítomní, medzi nimi aj Max, sa zhĺkli pri rakve. Sensei stál naďalej pri pilieroch chrámu.

„Váš známy by naozaj bol veľmi podobný Agapitovi, keby bol starší,“ povedal muž stojaci vedľa Maxa.

„To nie je možné!“ snažil sa Max pretlačiť so svojou sviečkou k portrétu. „Kde?“

„Tu, pozrite sa sám. Ja, mladý muž, som profesionálny umelec, mám absolútnu pamäť na tváre a obrazy.“

Maxovi sa konečne podarilo prezrieť si portrét.

„Hm, naozaj! Pozri...“ Max sa otočil, aby na tú podobnosť upozornil Senseia.

Ale ten tam už nebol. Max sa ponáhľal, aby sa vymanil z hlúčika zhromaždených ľudí, a dobehol Senseia až pri východe z jaskýň.

„Poď sa pozrieť! Predstav si, že tam visí tvoj portrét v starobe!“

„Áno, videl som,“ povedal nenútene Sensei, akoby išlo o jemu dávno známy obraz.

Išli k východu, ktorý viedol priamo do kostola Povýšenia svätého kríža. Ich skupina sa už rozišla. Max so Senseiom sa prešli po priestoroch chrámu nad jaskyniami. Vyšli von a vydali sa k Ďalekým jaskyniam. Max bol ešte stále pod dojemom toho, čoho bol svedkom.

„No pozrime sa, ako sa babka uzdravila! Žeby bola nastrčená? Aj keď z druhej strany, ako by mohla byť nastrčená, veď väčšina ľudí už odišla! No, ale ako sa jej to podarilo?! Sensei, ako?“

„Ako, ako.... Obyčajne. Viera je veľká sila... a dobrý prevodník.“

„To všetko je jasné. Ale ako sa to stalo?“

„Ty si ale otrava,“ s nádychom humoru v hlase povedal Sensei. „Veď si počul, že sa tu vykonávali výskumy, a že prístroje v blízkosti tých pozostatkov išli mimo rozsah...“

„Ale prečo sa potom u ostatných ten vplyv tak neprejavil? Veď v blízkosti ostatkov Agapita stálo najviac ľudí?“

„Veď už Ježiš povedal, že nech sa vám stane podľa vašej viery.“

Max pochopil, že tentoraz sa mu nepodarí zo Senseia vytiahnuť bližšie informácie, ktoré ho tak zaujímali. Nestrácal čas a prešiel k ďalšej otázke.

„A čo si to tam hovoril o Agapitovi? Že to bol Bódhi-sattva? Teda zo Šambaly?“

Sensei prikývol.

„Takže sprievodca podľa všetkého tú históriu vykladal trochu inak, ako ju poznáš ty,“ pokračoval Max v nahadzovaní udice.

„V podstate áno. Ale to nie je jeho vina,“ usmial sa záhadne Sensei.

„A v čom je teda problém?“

„Agapit nebol Antonijovým žiakom. Skôr naopak. A vôbec to nie je otázka veku. Antonij sa zoznámil s Agapitom na Athose. Práve Agapit ho naučil skutočnému umeniu liečenia modlitbami a bylinami. Ale to nie je to hlavné. Práve vďaka Agapitovi sa stal Antonij jedným z ochrancov chrámu Lotosu, ktorý sa nachádza na území Kyjeva už od dávnych dôb. Keď Agapit splnil svoju misiu na Východe, prišiel za Antonijom do jaskýň, kde v tele dožíval svoj vymeraný pozemský čas.“

A to, že tu dochádza k uzdraveniam, je vďaka pozostatkom Agapita, v ktorých kedysi na Zemi prebýval samotný Duch Svätý. Niet divu, že aj ďalšie relikvie, ktoré ležia vedľa neho, tiež uzdravujú. Tu je odmenený každý, kto sa obracia k Bohu v čistej viere, bez ohľadu na to, akého je vyznania...“ Sensei sa nad niečím zamyslel, a potom povedal: „Len je škoda, že stále mnoho ľudí prosí nie o spásu svojej duše, ale o uzdravenie svojich tiel. Veď Duch Svätý má moc oslobodiť dušu. A čo telá... To je len zmena odevu.“

Max na chvíľu zmlkol, a potom sa znova opýtal:

„A odkiaľ sa tu v tých časoch vzal Chrám Lotosu?“

„Tento chrám tu bol už dávno predtým, a je tu aj teraz.“

„Dávno predtým, to je kedy?“ snažil sa upresniť Max.

„Za čias predchádzajúcej civilizácie Alt-Landy.“

„Atlantídy?!“

„Áno,“ prikývol Sensei. „Vtedy sa ešte 'rezidencia' Rigdena Djappa nachádzala prakticky uprostred Čierneho mora. V tých dobách more neexistovalo. Bolo tam len neveľké jazero s krásnymi, malebnými brehmi... Takže práve v tom čase bol na týchto miestach založený podzemný chrám Lotosu s fragmentom Čintamani ako zdroja sily a miestom budúceho duchovného obrodovania ľudstva. Preto je toto miesto pre duchovných ľudí dodnes tak príťažlivé.“

„Ale ak existuje ten chrám aj dnes, to znamená, že sú aj jeho strážcovia?“ spýtal sa Max s jemnou narážkou.

„No, ak je čo chrániť, potom je aj ochrana,“ v rovnakom duchu odpovedal Sensei. „Aj keď v skutočnosti je tento chrám pre obyčajného človeka neprístupný rovnako, ako aj Šambala.“

„A ty sám si tam bol?“ napoly žartom, napoly vážne sa spýtal Max, zjavne počítajúc s tým, že ak je to vtip, zasmejú sa spolu, a ak je to pravda, požiada, aby si ho mohol pozrieť.

Sensei sa pousmial a rovnako lišiacky odpovedal:

„Max, predsa som ti hovoril, že pre obyčajných ľudí je neprístupný.“

Práve vtedy došli do Ďalekých jaskýň, vstup do ktorých sa nachádzal v kostole Počatia svätej Anny, ktorý bol postavený v 17. – 19. storočí. Každý sám sa prešiel po galériách jaskýň, kde boli tiež hrobky s pozostatkami svätých z neskorších čias. V presklenej vitríne sa tam v zamrežovanom výklenku nachádzali aj slávne hlavy neznámych svätých, roniace myrhu. Nech sa Max snažil ako chcel, vo svetle sviečky aj tak nič poriadne nevidel. Samozrejme, že sa hneď zmienil o falzifikácii. Na čo Sensei odpovedal: „Max, vonkajší vzhľad je potrebný iba pre tvoj rozum, aby dokázal to, čo žiadne dôkazy nepotrebuje. Zavri oči a dôveruj svojej intuícii. Tá ti povie oveľa lepšie, kde je falzifikát, a kde je pravý svätý zdroj. Ak človek dušou smeruje k Bohu, je ťažké ho oklamať, pretože vnútorne cíti oveľa viac, než vidia jeho oči...“

Keď vyšli z jaskýň, chvíľu ešte postáli na svahoch kopca a kochali sa krásou okolitej prírody. Potom začali zosťupovať. Na ceste stretávali mnoho mníchov rôznych hodností, pretože v blízkosti sa nachádzali ich cely, a tiež Teologický seminár. Niektorí vyššie postavení prechádzali okolo v drahých autách. Max sa pozrel na ich blahobyť, vypočul si všedné reči náhodných okoloidúcich, oblečených do čierneho habitu, a s úsmevom povedal: „Nemal by som sa aj ja stať kňazom? Súdiac podľa ich tvári, krmia ich tu dobre.“ Vtedy spoza zákruty vyšiel vychudnutý starec, ktorý ku mníšskemu bratstvu zjavne patrilo už za dôb ateizmu. Išiel ponorený do seba a nepretržite pohyboval perami, odriekajúc modlitbu. „Ten sa nepočíta, ten je výnimka,“ rýchlo dodal Max. Na čo Sensei odpovedal: „Max, čo od nich chceš? Sú to len obyčajní ľudia, ako si aj ty, s rovnakými životnými problémami a starosťami. Jednoducho študujú a robia svoju prácu, rovnako ako aj ty si študoval na inštitúte, a potom si šiel pracovať v odbore. Títo muži sú obyčajní ľudia.“

Kresba Anastasie Novych „Agapit“,
vytvorená technikou pointilizmu

Ale tento mních, to je niečo úplne iné. Ten je naozaj na ceste k Bohu. A rozdiel medzi ním a nimi je obrovský, aj keď nosia rovnaké oblečenie.“

Max so Senseiom prešli okolo Blízkych jaskýň a začali vystupovať po kláštornej ulici hore k východu. V tom okamihu sa zvony znovu zvučne rozoznili. Ulica bola celkom rušná, niekto vychádzal z jaskýň, niekto sa ich ešte len chystal navštíviť. Pri samotnom východe stáli mníšky, ktoré prišli do Lavry zo vzdialených kláštorov. Zbierali milodary. Rozdávajúc peniaze, Sensei pristúpil k jednej staršej mníške, ktorá kvôli svojmu pokročilému veku sedela na taburete. Sensei jej nestihol ani vložiť peniaze do krabičky, keď náhle ožila, chytila Senseia za ruku a padla na kolená. Pritom zhodila krabičku s drobnými, ktoré sa zvonivo rozleteli naokolo. „Požehnaj, požehnaj moju dušu.“ Max, ktorý šiel vedľa, od prekvapenia až inštinktívne uskočil bokom. Ostatní ľudia sa zastavili a z odstupu zvedavo pozorovali, čo sa deje. Sensei sa ju snažil zdvihnúť a šepkal jej niečo do ucha. Žena nesúhlasila, ale potom sa rozžiarila, postavila sa, začala sa križovať a šepkať modlitbu. Mladá mníška, ktorá stála neďaleko od nich, pribehla k svojej staršej sestre a začala zbierať rozhádzané peniaze. Keď sa Sensei s Maxom od ženy dostatočne vzdialili, Max sa trochu spamätal a povedal: „Uf, vydesila ma na smrť! Zbláznila sa alebo čo? Sedí, sedí, nikoho neobťažuje, a zrazu toto! Čo od teba chcela?“

„Ale, len tak,“ povedal neochotne Sensei, ktorý o tom zrejme nechcel hovoriť, a previedol rozhovor na bežné veci.

* * *

Teraz Max chápal, aké ťažké bolo pre dušu získať jeho pozornosť, aj keď telo bolo v stave najväčšieho duševného vzostupu. Vedť jeho rozum posudzoval svet cez prizmu materiálnej existencie. Neustále presviedčal Maxa,

že práve toto je jediný pravdivý odraz reality. Teraz už Max chápal, aké bolo to zrkadlo krivé. Načo mu je ale toto pochopenie teraz? Veď silu zmeniť sa a reálnu šancu uniknúť z pút reinkarnácií mal vtedy. Preto mu jeho živočíšna podstata tak usilovne zatemňovala mozog a zahmlievala zrak svojimi iluzórnymi klamstvami. Pritom stačilo len zmeniť uhol pohľadu, odstrániť všetky pochybnosti a úplne sa spoľahnúť na svoju duchovnú podstatu, nie dávať prednosť živočíšnym inštinktom. Ako jasne je to vidieť teraz a aké neuveriteľne ťažké to vyzeralo vtedy! Bolo mu tak ľúto vlastnej hlúposti, až to bolelo. Veď keby mal len jednu šancu... Ale mal ich celú kopu! Koľko ich len dostal za celý život! To množstvo je ťažké si teraz nevšimnúť. Neexistuje na to žiadne ospravedlnenie. Veď vtedy na neho naozaj padol šťastný žreb – z pamäti sa Maxovi vybavil najžiarivejší okamih jeho stratených príležitostí...

* * *

Max uvidel sám seba sedieť na drevenej lavici v spoločnosti priateľov. Boli v neveľkom úhľadnom domčeku, kde Sensei prijímal pacientov. Sláva o zručnom chiropraktikovi siahala ďaleko za hranice regiónu. Do tohto malého domčeka na okraji priemyselného baníckeho mesta sa schádzali so svojimi bolesťami ľudia z rôznych kútov krajiny. Sensei prijímal až päťsto ľudí denne. Nikoho neodmietol prijať, aj keď často končil prácu o druhej, tretej ráno. Ale dnes sa Sensei, na jeho pomery, uvoľnil pomerne skoro – o jedenásť večer. Chlapci sa schádzali väčšinou pred koncom ordinovania. Každý z vlastných dôvodov, ale v zásade pokecať si o živote. Po celodennom zhone ich jednoducho každý deň ťahalo za Senseiom. Tieto cesty sa stali pre nich akousi tradíciou. To sú mladí, nedostatkom času netrpia.

Z ordinácie vyšli poslední pacienti. Bola to neveľká izbietka, kde stálo lôžko, dve stoličky a v rohu ikona so zapálenou lampičkou. To bolo celé zariadenie. Chlapci sedeli vo vedľajšej izbe, o niečo širšej ako ordinácia, ale rovnako skromne zariadenej. Lavica, vešiak a pec, ktorá sa nevedno ako zachovala z minulých čias.

Hoci už nečakali ďalší ľudia, Sensei sa domov nepohnáľ, akoby niekoho čakal. Asi za pätnásť minút sa na chodbe naozaj ozvali pomalé kroky. Niektorí úctivo zaklopali. Dvere sa otvorili. Vošli dve postaršie mníšky, ktoré pridržovali pod pažou starca neobvyklého výzoru. Vyzeral tak na deväťdesiat rokov. Bol vyziably, veľmi vysoký, okolo metra deväťdesiat. S pravidelnými slovanskými rysmi tváre. Jeho brada a ľahko zvlnené dlhé vlasy boli biele ako sneh. Bol oblečený v teplej, trochu staromódnej sutane. Na nohách vidiecke prešívané plstené čižmy. Starec mal očividne choré nohy, pretože každý pohyb mu spôsoboval veľké problémy. Aj keď navonok vyzeral jednoducho, jeho oči vyžarovali životodarnú dobrotu a vnútornú silu.

„Mier vám, mier tomuto domu,“ povedal starec, pokrížoval sa a poklonil. Mníšky urobili to isté. Z takých zvláštnych, dávno zabudnutých slov, ako aj zo vzhľadu starého muža, zostali chlapci, sediaci na lavičkách, zarazení.

„... brý deň,“ bolo všetko, na čo sa zmohli, prikyvujúc hlavami ako odpoveď.

Vtedy z ordinácie vyšiel Sensei.

„Mier duši tvojej, Antonij,“ povedal neobvykle zmeneným zvučným hlasom, naplneným akousi upokojujúcou blahodarnou silou.

Po príchode Senseia sklonili mníšky hlavu a začali sa usilovne križovať. A starec sa s rozžiarenou tvárou snažil pokľaknúť k jeho nohám. V očiach mu horela taká oduševnenosť, že vyzeral, akoby nemal absolútne žiadne telesné obmedzenia. Sensei ho jemne zdvihol a povedal:

„Neprislúcha ti, Antonij, klaňať sa tomuto telu.“

„Nie telu sa klaniam, ale Duchu Svätému.“

„Celý tvoj život v Božej Láske, Antonij, to je skutočné klaňanie sa.“

Jemne ho pridržiavajúc pod pažou, odviezol Sensei starca do ordinácie. Mníšky sa pokorne usadili na voľnú lavičku a bez prestania sa križovali, ticho odriekajúc modlitby. To, čoho sa stali svedkami, chlapcov prirodzene trochu šokovalo. Nie však nadhlo. V blízkosti Senseia sa večne dialo niečo neobyčajné. O minútu neskôr už boli zabratí do rozhovorov o svojich aktuálnych záležitostiach. Max sedel najbližšie k ordinácii, a tak mohol vidieť a počuť, čo sa tam dialo.

Keď starec vošiel do miestnosti, uvidel ikonu Spasiteľa, a opäť sa pokrižoval. Sensei usadil Antonija na stoličku a sám sa posadil na okraj lôžka.

„Vďaka Pánu, že ma znovu obdaril možnosťou sa s Tebou stretnúť. Moja duša sa v Tvojej blízkosti raduje a chveje milosťou.“

Starec si zotrel slzy, ktoré mu vyhrkli z očí.

„Antonij, vari bol čo i len jeden deň v tvojom živote, keď som nebol vedľa teba?“

„Pravdu hovoríš. Ale predsa... pohľad Tvojich očí láska dušu svojim svetlom, ako jasné slnko na čistom nebi.“

„Och, Antonij... Blíži sa čas, keď Ťa toto slnko bude láskať večne.“

„Radosť je to preveľká. Skutočný prínos pre dušu... Ale aj tak ma neopúšťa bolesť za tých, ktorí zostanú. Veď ich čakajú hrozné časy. Ako uľahčiť ich údel?“

„Svetlo moje, Antonij... Teší ma tvoja láska a starostlivosť o tých, ktorí tu teraz prebývajú. Ale stojí za to trápiť dušu pre tých, ktorí počúvali, ale nepočuli, ktorí sa stali telom bez citu, a preto nepocítili dušu?“

„Veď nie sú všetci stratení. Sú aj takí, ktorí zblúdili. A niet už nikoho, kto by ich hľadal v húštinách neviery.“

„Ja viem, o čo si ma prišiel prosiť, Antonij. Tvoje tajné myšlienky sú mi známe. A aj keď zostalo už len málo takých, ako si ty, stĺpov kremenných, na ktorých spočíva mnou milované pravoslávie, ktorí sú schopní vykreslať iskru božiu, ale ruka moja sa nedvíha, aby predĺžila tvoje utrpenie.“

„Áno, moje telo je slabé, ale duch je pevný a silný... Hoci za ruku, no aspoň jedného ešte dokážem priviesť k svetlu božiemu.“

Zaznel dobrácky smiech.

„Och, poznám ťa ja, Antonij! Dostane sa ti možnosť priviesť za ruku, tak ty poženieš celé svoje stádo do záhrad rajských.“

„Zmiluj sa nado mnou, Svetlo moje Prečisté! Mne predsa bolo dané uvidieť všetky muky pekelné, ktoré podstúpia dietky stratené. Veď tie deti sú slepé, ako malé mačiatka pri narodení. Nevidia, kam idú.“

„Vidieť nevidia. Ale slovo im dané bolo. A počuť počuli, ale neveria. A Bohu veriť treba. Bolo povedané: 'Bdej!' To znamená, bdej! Bolo povedané: 'Zaslúž si lásku', teda si zaslúž.“

„Všetko je to tak... Ale ich hluchota je z nepochopenia. Zvádzajú ich preludy pustatiny pekelnej. Veď oni nevedia, že je to prízračný klam, vedúci dušu do záhuby.“

„Nieže nevedia, svetlo moje, Antonij, ale nechcú to pripustiť. Ich myšlienky sú len o prázdnom, podstatou čoho je prach. Čo narobíš? Ak záhradník s červami nebojuje, potom ani ovocie hodnotné nezíska...“

„To márnosť pozemská im pokoja nedáva.“

„Márnosť? Márnosť, Antonij, nie je skrytá vo sulte. Nie vonkajšie ich trápi, ale vnútorné. Veď preto som prišiel do tohto tela, aby som prežil ľudský život a na vlastné oči sa presvedčil, či niečo nebráni ľuďom na ceste k Bohu. Nič im nebráni! Len čistá lenivosť a túžba po pominateľných pokušeniach.“

„Áno, slabé sú ešte dietky duchom. Pre malé nevidia veľké. Odpusť mi moje slová, no prečo neodhališ svoju Pravú tvár pred stádom zblúdilým? Ľudia nájdu bývalú vieru, k spásu ich duše vedúcu. Veď časy sú teraz iné.“

„Ach, Antonij, svetlo moje prečistie... Môj duch tu nie je kvôli kázaniu, ale kvôli Odhaleniu, pretože je narušená rovnováha, daná Bohom. A ak odhalím svoju pravú tvár, pre mnohých to bude podobné smrti. Lebo nevydrží duša hriešnikov svetlo jasné, tak ako temnota neznesie slnko žiarivé. Uzrieť ho môžu len cnostní, dušou a myšlienkami čistí... Nie hlásanie o spasení teraz ľudia potrebujú, ale činy. Teraz sa nikto nebude môcť odvolávať na svoju nevedomosť, a povedať: 'Pane, hľadal som a nenašiel'. Po celom svete horia plamienky pravdy. Kto chce, ten nájde.“

„Aj to je pravda. Škoda, že čas sa už chýli ku koncu, a viery je v ľuďoch málo. Ale duša sa o nich aj tak stará a prosí za nich, hriešnych. Veď mnohým chýba tak málo, aby získali istotu na ceste k Bráne Pána. Pomôž im silou Tvojej svätosti...“

„Ako by som mohol odmietnuť tvoju prosbu, keď si plný súženia veľkého za spásu ľudských duší... Nech je po tvojom... Za zásluhy tvoje a tebe podobných Modliacich sa, dám pre stádo zblúdilé pochodeň – modlitbu pre spásu duše, preplnenú Božou silou. Pamätaj ale, že táto modlitba je ako Prst Boží. Kto ju poznal, no zriekol sa jej, pre toho bude ako kameň na krku utopenca. Pretože to bude podobné, ako keby zradil Boha. Ale tí, ktorí ju budú vykonávať pri pocitivej práci, so svedomím čistým, tí ešte za života tohto odpustenie získajú. Slová tejto modlitby sú: 'Otče môj Pravý! Do Teba jediného vkladám svoje nádeje, a úpenlivo Ťa prosím, Pane, len o spásu duše svojej. Buď vôľa Tvoja svätá...!‘“

* * *

Na týchto slovách vizia náhle skončila. Nech sa Max snažil akokoľvek, nijako si nemohol spomenúť na pokračovanie tejto pre dušu spásanosnej modlitby, ktorá sa teraz pre neho stala takou dôležitou a tak cennou. Na akejsi intuitívnej úrovni chápal, že keby si ju dokázal vybaviť vo svojej pamäti celú, už by sa nemusel báť žiadnych skúšok. Pocítil, že v tejto modlitbe je skutočne skrytá veľká Božia sila. Pri spomienke na tento fragment sa jeho duša nielenže chvela, ale opojnou silou modlitby sa nasycovala ako smädný pútnik v púšti pramenitou vodou. Ten blažený dotyk prvých kvapiek životodarného chladu. A... prameň je opäť stratený. „Ako sa to mohlo stať?“ Max nechápal. „Ako som mohol opovrhnuť tak cenným pokladom? Veď som všetko počul, počul som každé slovo, ale nepochopil som. Dokonca ani potom som si ani raz nespomenul. Vari teraz budem po celý čas blúdiť v tejto pekelnej pustatine pod spaľujúcim slnkom? Nie je to smrť, ale nie je to ani život, len pomalé, mučivé zhasínanie! Ako sa to mohlo stať? Nevšimol som si to najdôležitejšie... A bol som pritom úplne blízko, tak blízko Neho!

Ako bolo možné nevšimnúť si to, čo bolo také očividné? Ako bolo možné byť natoľko hluchým a slepým, že som nevidel a nepočul to, čo sa dialo v skutočnosti, práve v tej skutočnosti, ktorú som z hlúposti považoval za ilúziu? Na čo som utratil svoj život? Na zbytočné živorenie v akýchsi malicherných problémoch? Veď som cítil večnosť, tak prečo som ju vymenil za bezcenné okamihy rozmarov svojho smrteľného ega? Je mi tak ľúto, že ten cenný čas je navždy preč. Ako sa to mohlo stať?“

Malé teličko sa zachvelo od neznesiteľnej vnútornej bolesti. Akoby ho tisíce dravých zvierat trhali zvnútra svojimi ostrými pazúrami. Neznesiteľná bolesť spolu s príšerným strachom zachvátili celú jeho bytosť. A... najhlbší smútok. Tento ťaživý pocit stáročnej duchovnej trýzne. Z hlbín samotnej podstaty sa

s neobyčajnou úprimnosťou vydral výkrik: „Pane Bože! Za čo?!“ Práve v tej chvíli sa z Maxovej pamäti vynoril príšerný obraz jeho rýchleho duchovného pádu. Tie nechutné scény obľudného pohltienia hmotou... Do konca ani neodporoval. Ako kameň padal do priepasti, ktorú mu pripravilo jeho Ego.

* * *

Po čase firmy, ktoré Sensei zakladal, zanikli rovnako náhle, ako boli vytvorené. Max zrazu stratil svoj skvelý imidž a titul riaditeľa. Zmocnila sa ho neuveriteľná zlosť. A jej objektom sa stal práve Sensei, pretože podľa Maxa bolo možné dcérske spoločnosti zachrániť. Jeho zvieria vyrazilo na povrch doslova ako výbuch sopky, ktorá už dlhú dobu hromadila svoje toxické plyny. Zúrivosť vzplanula jasným plameňom a život sa pokryl hrubou vrstvou rozpáleného popola. Maxa ovládla nesmierna túžba za každú cenu zbohatnúť. Jeho rozum definitívne presvedčil sám seba, že život sa dáva iba raz, a že ho treba prežiť naplno. Chcel zbohatnúť tu a teraz, je jedno, akým spôsobom, a potom, ako bude, tak bude. Max začal živiť tento sen dňom i nocou. Keď sledoval, ako žijú bohatí, závidel im, hneval sa a nenávidel sám seba za to, že nie je schopný získať rovnaké bohatstvo. Ako veľmi by chcel jedným pohybom stlačiť tlačidlo mobilu a nechať okamžite zmiznúť všetky problémy, ako vtedy, keď bol v Senseiovej skupine. Ukázalo sa, že život je ako veľký sud dechtu, kde po mede niet ani stopy. Valili sa problémy, jeden horší ako druhý. Max sa stretol tvárou v tvár s desivou životnou realitou, o existencii ktorej nemal ani tušenia. Spočiatku ešte nejako odolával, ale potom to úplne vzdal. Max vinil Senseia z toho, že ho život nechal padnúť tak ponížujúcim spôsobom, že z neho urobil otroka namiesto pána. A pritom sa to dalo urobiť všetko inak, rozumne. Z tej situácie sa dalo nájsť iné východisko. Všetko odletelo

do tramtárie: život, obchod, aj filozofia. Našiel si dôvod nenávidieť Senseia. Zároveň si však uvedomoval, že táto príčina je len dôsledkom jeho vlastnej vnútornej krízy, nie celkom pochopiteľnej, ale ktorou tak trpela a bolela duša. Tento proces rýchlej degradácie bol až príliš bolestivý.

V tomto zlomenom stave sa Max stretol so svojim dávnyim priateľom, ktorý kedysi patril k Senseiovmu tímu. Priateľ od tej doby osud tiež trochu potrápil, ale vydarený sobáš jeho situáciu zachránil. So svokrovou pomocou si na trhovisku otvoril vlastný malý obchod s autolakmi. Max sa za ním presťahoval do iného mesta. Začal mu pomáhať. Neskôr sa mu dokonca podarilo stať sa partnerom. Ale túžba byť úspešnejším a bohatším ho neopúšťala. Stala sa z toho akási posadnutosť.

Niekoľko rokov pred tým, ako Max priateľa kompletne podrazil a zanechal jeho rodinu prakticky bez prostriedkov na živobytie, v obrovských dlhoch, dostal jeho priateľ poštou neobvyklú zásielku. Bola v nej kniha so zvláštnym názvom „Sensei zo Šambaly“. Keď si ju prečítal, ponáhlal sa podeliť s Maxom o svoje dojmy, uchvátila ho najmä duchovná praktika Lotosový kvet. Navyše mu úprimne porozprával o svojich ohromujúcich pocitoch, ktoré zažíval, keď začal túto duchovnú praktiku vykonávať. Priznal sa, že taký vnútorný stav duchovnej celistvosti ešte nikdy v živote nezažil.

Nadšené ohlasy priateľa Maxa do istej miery zarazili. Keď si vzal knihu a začal čítať, znovu sa ponoril do Senseiovhho harmonického sveta. Duša sa zachvela niekdajšími spomienkami... Max si domyslel, že túto knihu napísala pravdepodobne dievčina, ktorá tiež chodila na tréningy, a veľmi sa zaujímala o duchovný rozvoj. Doteraz bolo pre neho záhadou, prečo brala Senseiovu filozofiu tak vážne. Max si tiež všimol, že hoci je kniha napísaná formou beletrie, je až príliš hodnoverná. Našiel v nej mnohé udalosti, ktoré sa v živote skutočne odohrali. Spomenul si na Senseia. Hnev k nemu už necítil.

Všetky tajné myšlienky Ega boli v tom čase spojené s účastníkmi aktuálneho podnikania. Zbavený tohto hustého závoja Max pocítil, že jeho duša bola vždy to-
muto človeku naklonená. Zmocnila sa ho ľahká nostalgia za minulosťou. Dokonca sa znovu pokúšal začať s duchovnou praktikou. Ale práve teraz mu to šlo oveľa horšie, ako predtým pri tých najneúspešnejších poku-
soch. Max sa hneval sám na seba. Strácajúc bývalú stabilitu, jeho Ego sa snažilo rýchlo obnoviť svoje do-
minantné postavenie. Z hnevu a z vlastnej vnútornej bezmocnosti Max nahovoril priateľovi, že umenie je len umenie. Že všetka táto všeobjímajúca láska len odvádza od hlavnej myšlienky na podnikanie. Max sa v duchu zaradoval, keď videl, ako jeho kamarát pri týchto slo-
vách poklesol na duchu. Nakoniec sa splnilo jedno z jeho tajných prianí: že práve jeho slová, a nie slová Senseia, aj keď len zo stránok knihy, mali na priateľa rozhodujúci vplyv. Nakoniec Max získal dlho očakávanú moc, aj keď malú, aj keď len nad svojim priateľom, ale predsa len vlastnú moc...!

* * *

Z týchto hrozných spomienok sa nové, mladučké Maxovo teličko triaslo ako v horúčke. Až teraz si uvedomil, že sa ho úplne zmocnilo vlastné Ego. Veď v podstate aj vtedy, keď Max letel do priepasti svojho materiálna, dokonca aj v tom okamihu jeho osudového pádu mu Sensei podal pomocnú ruku. On však kvôli vlastnej nafúkanej sa-
moľúbosti toto priateľské gesto jednoducho odignoroval, pretože si vo svojej hlúposti myslel, že letí do vlastného raja. Ani ho nenapadlo, že sa tento raj v skutočnosti ukáže byť úplným peklom.

Po niekoľkých rokoch sa splnil jeho dlho očakávaný sen. Max vymyslel a rozohral kombináciu, v ktorej sa rozpráv-
kovo obohatil. Išlo o veľké peniaze. Kvôli tejto transakcii

presvedčil priateľa, aby si vzal bankový úver na veľkú sumu. Ten založil všetok svoj nehnuteľný majetok. Vari mohol vtedy predpokladať, že ho Max, dlhoročný priateľ a partner, zrazu privedie na mizinu, keď bez výčitiek svedomia vezme jeho rodine všetko, čo za toľko rokov nadobudla?

Práve vďaka tejto „malej obeti kvôli veľkému snu“ Max zbohatol. V jeho živote sa náhle všetko zmenilo. Začal žiť v komfortných podmienkach, stal sa riaditeľom svojho vlastného podniku, začalo naňho pracovať mnoho ľudí. Peniaze začali tiecť prúdom... A zrazu namiesto luxusu len prázdnota a temnota, namiesto viery vo vlastnú moc – úplná bezmocnosť a neschopnosť čokoľvek zmeniť.

* * *

V detskej tvári sa odrážalo obrovské zúfalstvo. Dievčatko sa začalo bojzhlivo obzerať okolo seba. Pohľadom sa zastavilo na svojej matke, ktorá sa už ostošesť objímala a bozkávala s cudzími mužmi. Max si predstavil svoju mučivú budúcnosť a so slzami v očiach začal kričať:

„Nieeee! Sensei, vráť ma späť do minulosti! Ja viem, že je to v Tvojej moci. Prisahám, všetko som pochopil!“

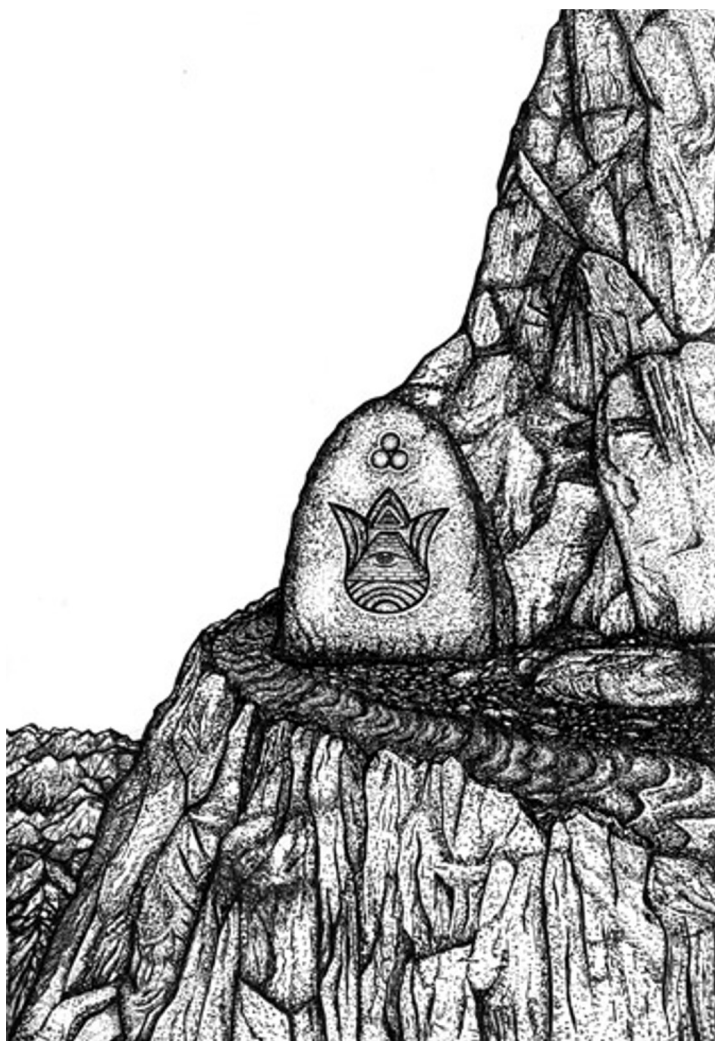
„Minulosť?“ povedal pokojne Sensei. „K čomu potrebuješ minulosť? Pozri sa do svojho vnútra. Čo ťa teraz ťahá do minulosti? Získané spoločenské postavenie, majetok?“

„Nie... Áno... Nie... Ja neviem, Sensei. Ale určite sa polepším! Veď som všetko pochopil! Len ma odtiaľto zober...“

„Prebývanie v tomto tele je dôsledkom tvojej minulosti. Bola to tvoja voľba!“

„Nevedel som, nemyslel som si, že si vtedy skutočne hovo...“ Max sa zarazil v polovici slova.

„Hovoril pravdu?“ dokončil Sensei jeho myšlienku. A po chvíli mlčania so smútkom povedal: „Mal si vo svojom živote viac než reálnu šancu. Ležali pred tebou všemožné duchovné nástroje. No použil si aspoň jeden z nich, aby

Kresba Anastasie Novych „Preddverie Šambaly“,
zhotovená podľa náčrtov Rigdena Djappa

si si postavil archu spásy? Zatiaľ čo si tieto nástroje skúmal, hľadal v nich výhody a nevýhody, tvoj vyhradený čas vypršal. Teraz žneš plody svojich pochybností.“

„Odpusť mi... Čo teraz so mnou bude?! Sensei, si predsa môj priateľ... Čo teraz? No, čo mám... Prečo mi neveríš?“

„A prečo si vtedy neveril ty mne?“ otázkou na otázku odpovedal Sensei.

„Všetko som ale pochopil! Zmeň aspoň môj osud! To mám teraz celý život plávať v týchto sračkách?!“

Sensei sa horko pousmial a unavene povedal:

„Nič si nepochopil... Stále túžiš po banánoch... No čo už, podľa tvojej viery, nech sa ti stane...“

Dievčatko rýchlo zažmurkalo. Jej pohľad sa opäť stal detsky naivným. Otrela si svoju, nevedno prečo, mokrú tvár. Pozrela sa na zvyšné domčeky z piesku. Zdvihla sa, a s perami skrivenými od nespokojnosti ich zlostne rozdúpala. Schmatla svoju obľúbenú modrú lopatku a rozbehla sa k matke. Čas akoby sa spomalil a premietal na svojom neviditeľnom filme každý jej vzďaľujúci sa krok. Sensei presunul pohľad na jeden z neďaleko ležiacich kameňov, ktorými dievčatko zdobilo svoje výtvory. Vzal ho a vyhodil do vzduchu. Kameň letel nahor a jeho hladko vyleštený povrch sa hravo ligotal na slnku. Jeho počiatočná energia sa postupne začala znižovať. Keď bola spotrebovaná, kameň dosiahol svoj kulminálny bod. Na zlomok sekundy v ňom zostal visieť, a potom so zvyšujúcou sa rýchlosťou začal prudko padať dole. Z nebeských výšin sťažka dopadol na rozžeravený piesok do svojej obvyklej polohy. Sensei sa na kameň s ľútosťou pozrel. Potom nabral do rúk za hrsť piesku. Zameral na ne svoj pohľad a o pár sekúnd dlane roztvoril. Na nich rozťahovali svoje krídla dvaja nádherní vtáci. Ľahko ich nadhodil. A oni sa rozleteli, ľadne sa vzďaľujúc do nebeských výšin. Sensei sa usmial, sprevádzajúc ich pohľadom. Potom sklopil zrak a rozhlíadal sa okolo. Čas naďalej premietal svoj spomalený zastaraný film a pomaly

posúval ľudí. Sensei si sťažka povzdychol, obzrel sa za vzdáľujúcim sa dievčatom, a ticho povedal:
„Ach, ľudia, ľudia... Ako dlho sa budete starať o okamihy, ignorujúc večnosť?“

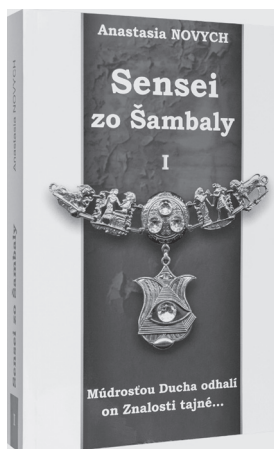

OBSAH

SLUŽBA	3
VŠETKO JE TAKÉ JEDNODUCHÉ	57
VTÁCI A KAMENĚ	87

Sensei zo Šambaly 1. diel

Rozprávanie Mladosti o stretnutí s **Múdrostou** sa na prvý pohľad zdá byť naivitou. Ale toto obyčajné vnímanie je iba iluzórnou bariérou, šikovnou pascou, rozloženou naším Egom na ceste k dokonalosti **Ducha**. Ten, kto ju prekoná, **odhalí** pre seba omnoho viac, ako sám mohol dúfať. Sláva Víťazovi – lebo **Poznanie** mu bude odmenou, lebo **tajné** sa stane pre neho skutočnosťou.

Kniha je zostavená podľa poznámok z osobného denníka bývalej maturantky, odrážajúcich udalosti leta roku 1991.

Táto kniha si získava čitateľov všetkých vekových kategórií po celom svete. Odkrýva úplne nový jedinečný pohľad na svet a poskytuje cenné znalosti. Čitateľ si v nej nájde odpovede aj na tie najtajnejšie, čisto osobné otázky. Po jej prečítaní pocíti neobyčajný príliv energie a duševnej sviežosti. Hovorí o nej, že je silná, živá a tvorí zázraky. Táto kniha naplňa život človeka hlbokým zmyslom a mení jeho osud k lepšiemu.

Kniha je bezplatne dostupná na stránkách: bielylotos.sk

Kniha AllatRa

Je to živá encyklopédia prapôvodných duchovných znalostí o svete, spoločnosti a človeku.

Nielenže s každým hovorí o jeho osobných problémoch, ale zároveň dáva odpovede na najnútornejšie skryté otázky, ktoré si človek nesie v sebe, o ktorých sa neodváži povedať ani najbližším ľuďom. Kniha AllatRa prenáša človeka

do uchvacujúceho stavu celostného poznávania Pravdy, a uspokojuje jeho túžbu po hľadaní zmyslu života naplnením zo životodarného Prameňa.

Je zdrojom prapôvodných Znalostí potrebných pre duchovné prebudenie a kardinálnu transformáciu ako človeka, tak aj celého ľudstva.

☐ Duša — to najcennejšie v človeku	☐ Čo spája všetky náboženstvá?
☒ Sekcia veda	☐ Pracovné znaky
☐ Význam duchovného rozvoja človeka	☐ Posvätné symboly ikon
☐ Zmysel ľudského života	☐ Usporiadanie vesmíru
☐ Viacrozmerná konštrukcia človeka	☐ Čo je to systém živočíšneho rozumu?
☐ Starodávne duchovné praktiky a meditácie	☐ Čo sa skrýva za superschopnosťami?
☐ Atypické správanie dieťaťa	☐ Dialóg s Bohom
☐ Spoločnosť a človek	☐ Posvätný Grál
☐ Čo sa deje po fyzickej smrti?	☐ Starodávne podobenstvá

Kniha je bezplatne dostupná na stránkách: bielylotos.sk

1. vydanie, 2024
Sadzbu zhotovilo Vydavateľstvo Biely Lotos s.r.o.
Vytlačila Tlačiareň Alfa print s.r.o.
Robotnícka 945, 036 01 Martin

Slovenské vydanie © Biely Lotos s.r.o. 2024
Kontaktná adresa: Vydavateľstvo Biely Lotos s.r.o.
tel: +421 905 216 325
info@bielylotos.sk
www.bielylotos.sk

ISBN 978-80-974393-7-8

9 788097 439378